

A Nádas-mente.

Andrásháza.

1348, 1444: *Andreashaza*. 1360, 1372: Poss. *Anduriashaza*. 1398: *Andrashaza*. 1400: *Andreashasa*. 1414 körül, 1467: *Andoryashaza*. 1423: Poss. *Andriashaza* olim alio nomine Nadas vocata. 1444, 1458: Poss. *Andreashaza*. 1449, 1482: Poss. *Andrashaza*. 1464: *Zenthandras-haza* (!). 1479: Poss. *Andoryashaza* [Csánki V, 327]. 1549/1762: Mera et Praedio *Andrásháza* [MúzRh.]. 1756: mind az *Andrásházi*, úgy a Mérai határokban [i. h.]. 1766 k.: *Andrásháza* praedium [EM. gr. Rhédey J. conscr.]. XVIII. sz. vége: A Mérai Határhoz egj *András Háza* nevű és az Nádas Határhoz egy Vataháza n. praediumak is biratatnak [Bf. II. Rok. III. R. LIII. fasc. 3—7]. 1808: Méra ~ r. Mnyira cum Praedio *Andrásháza* [Lipszky]. 1839: *Andrásháza*, ein Dorf im Batscher Bezirk des Oberen Kreises der Koloscher Gespannschaft, welches der Gräflichen Familie Rhédei gehört... Dieses Dörfchen... in verschiedenen Verzeichnissen nur als ein zu dem Dorfe Méra gehöriges Prädium aufgeführt wird [Lenk]. 1864: (Mérán a) Szucsák felöli határrész nevezetik *Andrásháza kövesbereknek*, ennek nagyobb része szántó a' más része kaszáló, — mellette van *Andrásháza crát* nevű hely... *Andrásháza* egy néhány házból álló falut formáló hely, mellyben egy három kövü lisztelő malom is van, körüllette vannak szántók és kaszálók, itten van egy dombocska halomából itt volt hajdan *András háza* egy falú, és ez előtt egy néhány évekkel a' Szt. Ersebeth Aggház szántó földje mellett a' kaszáló részbe a' templom fundamentomára akadtak és sok faragott irás nélküli követ hánytak ki, valamint faragatlan követ is, mellyből Kelemen András földész egy katlan mész kemenczét rakott [Pesty XXII, 363a]. 1873: Méra ~ Mnyira tart. *Andrásháza* [Hnt.].¹

1766 körül: Nádas vize (p.), A' Pap tseréje alatt (sz.), A' Horgasba (sz.), A' Berek alatt (sz.), A' Csere végben (sz.), A Fel: Moso réten (sz.), A' malom gáttján alol (sz.), A' Kerek Liget tetőn (k.), A' Köves berek szellybe (k.), A' Szomordok kutjánál (e.), A' Gánás Farkába (e.),² Az Ágazatba (e.), egyf(elöl) az ördög or árka... szomszéd(ságában), Az Ördög ór árka mellett (e.), A' Vertses (!) árka főben (e.), A Vertses arka mellett (e.),³ A' pusztá szöllő oldalon fellyel

¹ Egykor község, ma *Andrásháza* ~ r. *Bád'aja* néven Mérához tartozó, elkülönült település; határa e településsel együtt Méra határába olvadhatott bele.

² E két e.-ben épültre való és makkot termő fák is vannak, de nem igen sűrűen.

³ E négy e. jó fiatalos, szálás, szép, ép cserés erdő.

(e.) egyfelől a' vágás út, másfelől) ... az Ispotály Fel:Csere n. Erdeje szomszéd(ságában),¹ A' Gánás n. h.-en (k.), A' tseré végbe (sz.), A' Kerek lüget oldalba (sz.), a' Veres n. Mart alatt (tanya) [EM. Rhédey J. conscr.]. — 1768: A' kerek lüget oldalba (sz.), A' Pap tseréje alatt (sz.), A' tseré végbe (sz.), Gánás (k.), a' Veres n. Mart alatt (major), a' Nádas vize szomszédságaiban, a' Nádas vizin (ma.), A' Horgasba (sz.), A' Berek alatt (sz.), A' Fel(ső) mosó réten (sz.), A' Malom gáttján alól (sz.), A' kerek Liget tetőn (k.) egyfelől) az e., A' köves Berek szélyben (k.) egyfelől) ... az e., másfelől) ... a Szutsági határ, A Szomordok kutyánál (e.), A' Gánás Farkában (e.), Az Agazatba (e.) egyfelől) az Ördög ór árka, Az Ördög ór árka mellett (e.), A' Vertsés árka főben (e.), A' Vertsés árka mellett (e.),² A pusztá szőlő oldalon³ fellyel (e.) egyfelől) a' Vágás út, másfelől az Ispotály Fel(ső) Csere n. erdeje [MúzRh.].

Bóc.

1341: Poss. seu villa *Buch*. 1343, 1454: Poss. *Boch*. 1348, 1362: Nobiles de *Buch*. 1348, 1370: Poss. *Buch*. 1366, 1450: *Boch*. 1420 k.: Terra *Boch*, Poss. *Boch*. 1447: Terra *Booch*, *Boch*. 1449: *Bocz*. 1450: *Boz*. 1453, 1518: Poss. *Bocz*. 1483: Poss *Bez* (!). 1494: Poss *Boocz* [Csánki V, 335] 1808: Szucság vel Szucsák cum praedio *Bócz* et Soma [Lipszky].⁴

1628: az fenesi határ feleol Bongort fele... Az melly igines út megien le Bangartrol az Szaszok uttiara, Bik arka, Bangort, az kis völgy oldalának also reszen az Bocz Pataka mellett (sz.) az felseo feleben foras kut vagion, Borzban az ket berkes czjere (cihere?) közt, Moso rét, az Bocsi hid, az padon valo feoldeok Az patak mellett (sz.) [MúzBf.].

Bogártelke.

1299: Villa *Bugarthelke*. 1299, 1509: *Bogarthelke*, Poss. *Bogarthelke*, *Bogartelk*. 1339, 1369: Poss. *Bogarteluk*. 1355: Poss. *Bogarteluke*. 1360, 1437: Poss. *Bogartelke*. 1397: Poss. *Baartelek*, *Boartelek*, *Bagar-*

¹ „Ezen erdőt nem régen leerdőlték, de most viszont szépen kezdett nevekedni.”

² Az utóbbi négy e. jó fiatalos, szálas, szép, ép cserés erdő.

³ Ezt az erdőt nem régen erdőték le, de most szépen kezdett nevekedni.

⁴ Elpusztult falu; Bács és Szucság határában feküdt. Szucság XVII. század második feléből való helynevei közt (l. ott) még említik a *Boczi Templom*nál a *Gyűrűsben*, sőt 1754-ben is *A' Botzi Szent Egyháznál*, *Botzi patak*, *Felső Botz*, *Also Botz*, *Botz*, *Bocz* helynevet. A község neve az előbb említett két falu későbbi helynévanyagában egészen máig fennmaradt.

telke. 1415: Poss. *Bogartheleke*. 1418: Poss. *Bogartheke* (!). 1450: Plebanus de *Bogarthelky*. 1451: *Bogartelke*. 1456: *Bogarthelke* [Csánki V, 336]. XVI. sz. vége: *Bogartelky* zegin nepek [OL. Kolozsm. konv. lt. Urbarium cs.].¹ 1686: *Bogár-Telke* [Bf. I. Fasc. 63. No. 6.]. 1808. 1850, 1873: *Bogártelke* ~ r. *Bogára* [Lipszky. — Mike, HelysNev. -- Hnt.]. 1831: *Bogártelke* ~ r. *Bogára* [ConsTrans.]. 1839: *Bogártelke* ~ r. *Bogára*: *Bagára* [Lenk]. 1909: *Bogártelke* ~ *Bogara* [MoldTog.]. 1913: *Bogártelke* [Hnt.]. 1922: *Bogártelke* ~ r. *Bagara*: *Bägära* [Mart. Istr.]. 1941: *Bogártelke* ~ r. *Bagara* [Hgy.].

1300/1733.² in uno Byrch Kapus... convicinatur cum possessione... Egeres vocata in quo ... KapusByrch... duo rivuli Scilicet Makobyke pataka alio nomine Darotz pataka et Inaktelkepataka, Fluvium Nadas, unum rotundum montem Holum appellatum [Bf. I. Kolozsmonostori cs.]. — 1427/1760: uno Béércz Kapus nominato, rivuli... Mákóbikepataka alio nomine Darócz pataka et Inaak thelke-pataka... cadunt, fluvium Nádas, ad magnum spacium usque Mákótheó [Bf. I. Okl.]. — 1437/1725: rivuli... Makobyki pataka alio nomine Darocz pataka et Inaktelke pataka, fluvium Nádas, spatium... Makotere [Bf. I. Fasc. 63. No. 10]. — 1439/1725: in uno Béercz Kapus nominato [i. h.]. — 1439/1754: ...metas Possessionis... Monastery (t. i. Kolozsmonostor) Bogartelke vocatae vicinis et commetaneis ejusdem legitime convocatis et eis vicinis et commetaneis... ā parte Possessionum episcopaliū Daroch, Mako et Thyre vocatar(um) reambulari facere incipissent, et usque ad qvenda(m) magnu(m) montem penes locum Makotheu nominatum adjacentem pervenissent, in ejusq(ve) montis summitate penes qvasdam duas metas beně apparentes signum metale prius positu(m) renovare voluissent...³ ipsum signum metale renovassent ab ipsa renovatione repulissent [OL. Fisc. XXII. szekr. Z. Fasc. 34.]. — 1695: Piscatura. A Falu alatt van egy nagy rettenetes Réthség, a' ki nem restelné magát mulatni rajta. Mongják, hogy rák hat igaz elég és külömbnél külömbek vad(nak). Csik is elég büvön benne [i. h. fasc. 32]. — 1710 körül: a Pusztá alatt az Egeres fele fordulora (sz.). — a Türe fele fordulora nyolcz-bük alatt (sz.) [A daróci ref. egyh. közs. lt. Diarium Eccl. 5]. — 1730: ez kérdésben declaralt Béerczet hitták es

¹ A XVII—XIX. századi források *Bogártelke* ~ *Bogár Telke* alakban említik.

² 1733-ban a kolozsmonostori konvent kiadja átírásban Bartsai Gergelyné Naláczai Sára asszonynak többek között *Bogártelke* 1299 i határjárását. Ekkor (1299) Lázár, kolozsmonostori apát (Frater Lazarus abbas de Colos-Monostro) birtokába jut a falu, mint amelyet Péter erdélyi püspöktől a ma már elpusztult Szent György községért és Leske nevű havasért kapott cserébe (in concambium possessionis Szent György et sylvae Leske vocaturum). Ézzel a cserével kapcsolatban járnak ki a határt 1300-ban [i. h.].

³ Itt az ívrét alakú másolatban csaknem két lapon az ellentálláskor jelen lévő személyek felsorolása következik.

hijják most is magyarul Kapus Bérczének olahul pedig Dealu Tyipuluj...¹ [OL. Fisc. XXII. szekr. P. fasc. 33]. — 1733: Solyomtelki, Egeresi és a Bogártelki határ szelben Csokás n. Erdő szélben [Bf. I. Fasc. 63 No. 15]. — 1733: A' Hoszszuba (sz.), A' Kis Hegjen (sz.), A' Rét szelbe (sz.), A' Körvely (!) Pad (sz.), A Keskeny Csere ala (sz.), A Nagj Hegjen a Tetőn (sz.), A Sandor Tonál (sz.), A Réti oldalba (sz.) [Szentk.]. — 1741: In Superiori Calcutura versus Possessionem Ejusdem (t. i. Bogártelke): In loco vulgò Pusztá alatt való nevű helyben dicto (sz.), Széles tallo (sz.), Agyagos oldal (sz.), à Csorgónál (sz.), à Rét mellett (sz.), In loco vulgò az Uraság Gyümölcsös kerti mellett dicto (sz.), In loco vulgò Kriti (!) verme dicto (sz.), In loco vulgò az Út mellett vocato (sz.), In loco vulgò Túr (!) domben vocato (sz.), Agyagos mellett (sz.), ... in vicinit(a)t(ibus) ab una... rivuli Csorgó dicti, Csorgó Pataka (sz.), ... in vicinitatibus ab una dicti rivuli, In loco vulgò Kerek erdőre járo nuncupato (sz.), à Horgas völgyinel (sz.), Farkastelke (sz.). — In Inferiori calcutura versus Possessionem Túre: In loco vulgò Hoszszu dicto (sz.), Körtövény Pad (sz.), à Rét mellett (sz.), Kis Hegy oldala (sz.), à Sándor Továnnál (sz.), In loco vulgò az országuttya mellett dicto (sz.), In loco vulgò Csup dicto (sz.), Malom völgy (sz.), Soványvölgy Bercze (sz.), Széleleje (sz.), à Körtövény (!) pad kútyánál (sz.), Közép domb (sz.), Hid mellett (sz.), Nagy Hegy oldal (sz.), Sándor Tó mellett (sz.). — K a s z á l ó: Csokás, Urak Rétye, Kis Völgy, Téhely (!), Csitkós kert. — Kerek erdő (e.), Nyólcz Bük (e.), Kriti verme et Kerek erdő oldala (sz.), Balhás kút dombja (sz.), Sylva Glandifera est una parva Kút Cseréje vocata quercea. — Sylvae Communes Vocantur vulgo Hegyes oldal, que quo ad usum lignorum sunt communes, et liberae Incolis et Jobbagionib(us) hujatibus. — Sylva Controversa Quam vulgò Kapufatető vocant, in vicinitatibus ab una Sylvae Somtelkiensis, part(ibus) ab altera Kis völgy oldala existentem Somtelkienses suam esse p(rae)tentunt, et potentiose ea fruuntur. — Commune Pratum Pagensium Est supra Pagum rivulum Nádas versus vocatur(ue) Sasos Nagy Rét, quod Incolae, et Jobbagiones hujates, intra se juxta facultates ipsorum annuatim dividere solent. Caeterum tempore pluvio est plane inutile, siccó vero profert foeni Currus Nro 50. — Rivulus Piscatilis Vocatur vulgò Nádas patak, estque semper prohibitus, caeterum alit ut plurimum Leuciscos, et lampertas. Aly rivuli non sunt tanti momenti ut prohibeantur. — Mola Frumentaria Habetur super rivulo Nádas in loco vulgò Nagy hegy alatt dicto cum duabus rotis superne volventibus

¹ Másik tanu így vall: ... magyarul Kapu fa Tetőnek... olahul hallottam nevezni Dealu Tyipuluj.

erecta et scandulis tecta...¹ [OL. Fisc. XKII. szekr. 34. fasc. E.]. — 1751: a régi nevezet szerint Kapus a mostani nevezet szerint... Csukos² alias nyerges Bérczen, a' Daroczi Patak, a Csonka Domb teteje, Nádos v. Nádos vize (p.)³ — A Bogártelki és Egeresi Határok ab antiquo itt terminalattak hól a' régi nevezett szerint Kapus, a' mostani nevezet szerint... Csokos alias Nyerges Bértzen⁴ a' ... Reambulatio is a' régeinek Ductussa szerint kezdetett. — Darotzi patak [Szentk. — OL. Fisc. XXI. szekr. V. fasc. 34]. — 1754: A z E g e r e s f e l ő l v a l ó f o r d u l ó : a' Nagy Rét Szélén (sz.), a' Pusztá alatt (sz.), az Jesuiták Réte széllében (k.). — A T ü r e f e l ő l v a l ó f o r d u l ó b a n : a Kender Nyilb(an) (sz., ke.), a' Körtvély padnak a végénn (sz.), a' Bogántos terénn (sz.) [KalConscr.]. — 1760: ... ezen erdős Bértzénn (melly Csukja Cserének hivatik) kellene lenni két határ Domboknak, mellyek Bogártelki és Türei határok Metai volnának... — A nagy hegynen (mellyet mi Kerek Csere véginek mondunk) látunk három határ Dombokat, ugy halottuk is, hogy ezen Tétön kell az harmas halomnak lenni mellyek a Bogartelki, Sollyomtelki és Thürei határokat meg különböztessék. — a' Széleleje nevezetü helyben levő Kerek Domboknál az hol tudniillik a Bogártelki és Türei határok a mostani birodalom szerint conterminálnodnak [OL. Fisc. XXII. szekr. fasc. 35. B. és C.]. — 1761: Bizonyosan tudgyuk pedig ezt mondani — vallják a bogártelki tanuk —, hogy midőn... Báro Szent Kereszti András Ur ... leg előbbször metalis reambulatiot instituáltatott volt és ezen Kapus Bértzire (mellyet most Kapu fa Bértzinek nevezünk) ki jöttek volna keresni az Egeresi és Bogártelki határok között régen instituált s csinált métát, hogy a régi métális szerint az említett határok(na)k mostan conterminiumab(an) a méta meg nem találatott, a szerint a ... Itilo Mester Ur(na)k elsőb Deákja Lutzai uram (akinek a métális kezében volt) az meg nevezet Bértzen tovább is akarván az Egeresi határ felé procedálni a métának keresésére ... Groff Mikes István Ur puskával fenyegette hogy ha határáb(a) be megjen keresztül Lövi, s a nevezett Cancellista eö kglme tovább menni nem batorkodott s az métálisban feltett Kapus Bértze ezen helyb(en) erigált métára nem is találtanak sem akkor, sem pedig az után [I. h. D.]. — 1767: „... a Sollyomtelki, és Bogártelki Határokat ezen Kerék Erdő Nyaka alias Keskeny ut nevezetü Erdő között valo Keskeny ut különbözteti meg el kezdvén ezen

¹ Ugyanebben a forrásban van egy „Metae antiquae Territory hujus Possessionis“ című rész is. Minthogy azonban ez nyilván csak egy 1299-i, illetőleg 1337-i határjárásból részben hibásan kiírt helynevekkel leírt kivonat, nem tartottam érdemesnek itt közölni.

² Alább: *Tsukos*.

³ Az előbbieket e falu és Egeres közötti határjárásból kiírt helynevek.

⁴ Másutt: *in monte Csukos alias Nyerges Bértz nominato* [I. h. S. fasc. 34].

helytől fogva a hol ott most állunk Nap kelet felé a mint most fel mérések 480. ölnyire mellyet meg bizonyittan(a)k ezen keskeny ut mellett fenn áll(ó) Nagy élő fákból feles számú regen vágott Keresztek, a mi emlékezetünktől fogva a Bogártelki határnak Sollyomtelke felől való határát vagy is szélyit pacifice ezen Keskeny utig birtuk“... — vallják a bogártelki tanúk [I. h. C.]. — 1773: In calcatura superiori versus possessionem Egeres: Széles-Tarlo (sz.), Pusztáallya (sz.), Malom-Dombja (sz.), Kis Völgy (sz.), Nyires (sz.), In Loco Daroczi Szöllője felé (sz.), A Daroczi ösveny mellett (sz.), A Daroczi Pusztán fellyül (sz.), Sárhely (sz.), Daroczi Pusztá (sz.), inter Pratum allodiale et Rivulum Nádas in Longum Protensum Pratum, quod vulgo Sásos-Nagy-Rét nuncupatur (közös r.). — In calcatura inferiori: Hoszszu (sz.), Sándor Tonál (sz.), Kis Hegy (sz.), Körtvély-Pad (sz.), Kiriri (?) Kuttya (sz.), Agyagos tető (sz.), a Kert megett (sz.), Kender nyil (sz.), Bogántos Terin (sz.). — Pad (sz.), Malom Vögyben (sz.), Nagy-Rét (k.), Sancz (k.), Csikos kert (k.), Kép-Dombja (k.), Hegedüs Kutnál (k.), Malom Völgy oldalán (sz.), Sovány-Völgy Uttya (sz.), a' Dobogoban (sz.), Kerek erdő (e.), Horgos (e.) vicinitatibus ... viae item Csokásiensis, Nyolcz-Bük (e.). — Sylvae Glandiferae sunt duae Kut Cseréje et Csokás nuncupatae non usq(ue) adeo amplae utraq(ue) quercina est. Sylva com(m)unis vocatur vulgo Hegyes oldal vicinaturq(ue) sylvis praenominatis. Sylva controversa habetur in Loco Kapufa-Tető vulgo vocitato, vicinaturq(ue) ab una sylva pagi Somtelke et Loco Kis-völgy-oldala dicto, partibus ab altera hanc incolae Somtelekienses suam esse p(rae)tendunt et potentia mediante illa fruuntur. Hac quercus, ilices et corylos alit. — Rivulus piscatilis Nádas Patáka vulgo nominatur, hic prohibitus hodie non est... quod piscium non usque adeo ferax sit; leuciscos, lampetras, fundulos et canceros alit. Prioribus temporibus prohibitus erat, adeoque stat in arbitrio domini terrestris. — Inter agros Allodiales... ac Colonicales habentur bina Loca Zsido vermet Körtvély Pad nuncupari, que com(m)uni Pecorum Pascuationi destinata sunt, — ...certus Locus ad Possessionem Darocz, nagy Pusztá vocatus [I. h. Fasc. 36. B.]. — 1813: Az első Fordulóban, mely Egeres felől való Ford(ulónak) neveztetik: Az Egeresi Fogadora jár véggel a' rét szélén (sz.), A' Kép Dombja mellett az Ut hosszáb(an) (sz.),¹ A' Sár helyb(en) a' rét mellett (ke.), A' Nyergesb(en) (sz.). — A' második Fordulóban, mely Türe felől való Ford(ulónak) neveztetik: Az urak Lábja mellett a' Kender nyilb(an) (sz.). Körtvély Padnak a' végénél (sz.), A' Nagy Hegyen (sz.), A' Darotzi

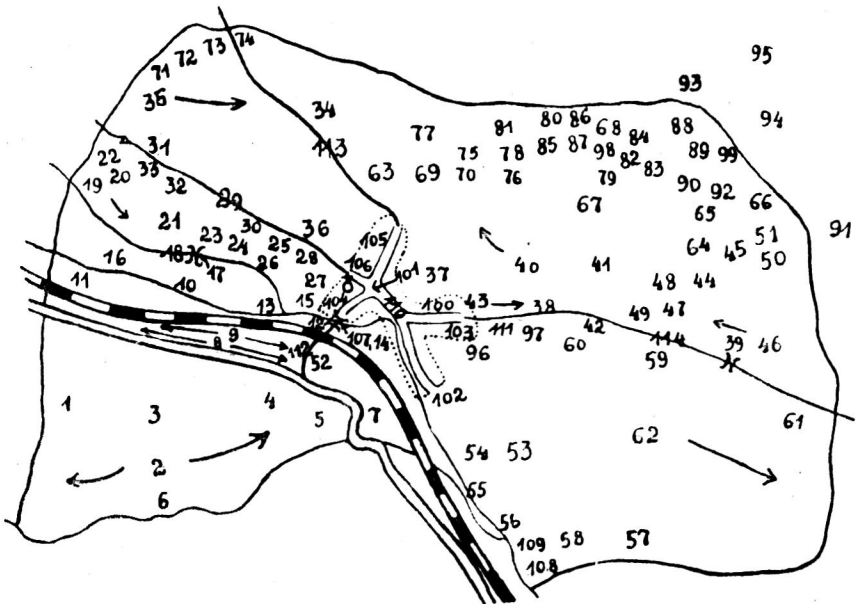
¹ Ugyanabban a forrásban ez után ez áll: „NB. a' Kép Domb, mikor a' Jésuiták a' Határt fel-osztották adatott ... a' Pusztá alatt levő Föld helyett.“

Templom mellett (sz.), A' Körtvély Pad láb mellett (sz.), A' nyoltz Búkk alatt (sz.), A' Bogártelki Fogadónál az Urak Szilvássára rug véggel (sz.) [ProtVis.]. — 1864: *Kollát domb*, a végibe temetkező hely van, ez a hegy egészen kóvetes, ennek az ajjába van egy igen hideg forrás, melyet *malom vögy kuttyának* neveznek, mivel a malom is az ajjába vagyon melyet a *Nádas vize* hajt. *Kis hegy* melynek tetején szántnak, oldala pedig kősziklás egészen, *Nagy hegy* ennek is teteje szánto oldala Kősziklás. Van egy szánto a neve *Sándor to*, *Szélelő* szánto az ajja, a teteje erdő, *Csup* ez is szánto, *agyagos* ez is szánto, *balhás kul* kaszáló és körülette szánto, *Csokos* n. h. az egyik fele szánto, a másik puszta oldal. *Első láb* az egyik fele szánto a másik fele kősziklás *Határ szélbe* egy kis patak mellette egy kis szánto a neve. *Vögy*, mellette van a Darotzi Templom a Bogártelki határban mellette szánto, a falu felől valo végibe kaszáló, *Nagy rét* az kaszáló ezen foly keresztül a *nádas vize*, ez a foljoja Bogártelkének. *Uj erdő*, *Kis Vögy* ezek erdők. *Zsidó verem* ez legelő, *Körtéj pad* ez is legelő, a teteje keskeny tsere erdővel [Pesty XXII, 159b.]. — 1868: Nagy hegy (sz.), Körtvély v. Körtély pad csup (sz.), Bogánec tér (sz.), Csokás kerek rét (sz.), Közelső láb (sz.), Templom alja (sz.), Kis puszta (sz.), Agyagos (sz.), Körtély pad (sz.), Csókos (sz.) [Püsp. lt.]. — 1891: Agyagos, Puszta, Szelestalló, Balhásút, Nagyarok, Fogadónál, Rétrejáró, Keskenyrét, Nagyret, Kerekr(ét), Sajtóhely, Szöllötető, Zsidóverme, Csorgónál, Csókás, Hegyes oldal, Kisv(ölgy), Kapufao(ldal), Ujerdő, Küszürü, Ekklesia erdeje, Keskenycsere, Nyolczbúkk, Pásztorgazda, Költipad, Szilfákközt, Kerekerdő, Póstarét, Póstaláb, Kriti k(út), Költipadiláb, Kis f(öld), Középd(omb), Kendernyl, Széleleje, Határ, Hosszú, Bogánst (!), Sándortó, Mocsárk(út), Nagyh(egy), Kish(egy), Pad, Nyiresszer, N(agy) Földek, Csup, Kalód(om)b, Malomv(ölgy), Patakrajáró, Kis Kerekrét, Kék d(omb), Gát, Templomalirét, Kertek, Feljáró, (Első, Közbülső és Hátulsó,) Láb, Völgy, Csutkóst(ető), Kosárhely¹ [Jankó 15]. — 1941: 1. Hátulsó láb (sz.). 2. Csokostető (l.)² 3. Közbülső láb (sz.). 4. Elsőláb (sz.). 5. Fennyáró (sz.). 6. Vögyódal (l., sz.). 7. Templomali kaszáló. A nádasdaróci templom melletti k. neve. A szájhagyomány szerint a daróci templom régen Daróc község határához tartozott, míg egy bogártelki ember községe határából földet téve a csizmájába meg nem esküdött a templom előtt, hogy a föld, amelyen áll, bogártelki. Vö. Arany János: A hamis tanu [Nádasdaróci közlés]. 8. Németkalap (sz.).

¹ Alább ugyanebben a forrásban: „A bogártelki Kosárhelyen... egy kádban van a pénz (t. i. a rejtett pénz), de azt nem valami faluból mentették meg, hanem egy üldözött ördög menekülés közben esapta oda, mikor már terhére volt a pénz“ [Vö. Jankó, 36].

² Ugyanennek az egeresi határba átnyúló részét az egeresiek *Csutkóstető*-nek is nevezik.

9. Hosszurít (k.). 10. Nagyrít (k.). 11. Kerekrit (k.). 12. Pallóji kaszálló (k.). 13. Pusztadomb: Pusztamalomdomb (k.). 14. Kert alatt (k.). 15. Sánc (k.). 16. Fogadó (sz.). 17. Balháskút híggya (h.). 18. Ant pataka (p.). 19. Ant (k.). 20. Natypusztá (k.). 21. Sejmestó (k., sz.). 22. Pusztá (k.). 23. Balháskút (k.). 24. Szélestallórit (sz., k.). 25. Kispusztá (sz.). 26. Ritrejáró (sz.). 27. Sárhej (k., sz.). 28. Agyagos (sz.). 29. Böcsösút (út). 30. Kispusztáódal (k.). 31. Szőlőtető (sz.). 32. Horgas (l.). 33. Horgaskert (sz.). 34. Bogdánház (l., e.). 35. Csó-

Bogártelke helynévtérképe.

kás (k., sz., e.). 36. Agyagos megett (sz.). 37. Kert megett (sz.). 38. Csúp (sz.). 39. Határi híd (h.). 40. Postaláb (sz.). 41. Postarít (k.). 42. Döktér. 43. Patakrajáró (sz.). 44. Kritikút (sz.). 45. Körtepad (sz.). 46. Határ (sz.). 47. Szileleje (sz.). 48. Közébdomb (sz.). 49. Kendernyil (sz.). 50. Nyoldzbükk (e.). 51. Keskenycsere (e.). 52. Malomvögy (k.). 53. Kishegy (sz.). 54. Kishegyódal (l., k.). 55. Gát (k.). 56. Sovámvögy (sz.). 57. Natyhegy (sz.). 58. Natyhegyódal (l.). 59. Nyíresszer (sz.). 60. Hosszu (sz.). 61. Sándortó (sz.). 62. Mocsárkút (sz.). 63. Patak (l.). 64. Vállugödre (l.). 65. Nyergezsérce (l.). 66. Sűjjes: Eklézsija vágattya (e.). 67. Kerekerdő (l., e.). Kerek alakú erdő neve. 68. Küszürötető (l., e.). 69. Zsidóverem (l.). 70. Csorgódal (l.). 71. Szőlőfü (sz.). 72. Nagynyilak (sz.). 73. Hosszunyíl (sz.). 74. Kereknyíl (sz.). 75. Kiserdő (sz.). 76. Hegyes alatt (sz.). 77. Fónakfü

(sz., k.). 78. Hegyesódal (l.). 79. Újerdő (l.). 80. Zállagos (l.). 81. Hegyestető (l.). 82. Kisvögy (l.). 83. Gyálu (l.). 84. Kerekeger (l.). 85. Kövesárok (l.). 86. Kapufatető (l.). 87. Kapufaódal (l.). 88. Gyiresárka (l.). 89. Doszuj (l.). 90. Cserfás (l.). 91. Glemej (vágat). 92. Kiskerekerdő (sz.). 93. Haraszt (e., l.). 94. Natyhegy (l.). 95. Nagygödör (l.).¹ 96. Kolláddomb (sz.). 97. Natyföd (sz.). 98. Kosárhej (l.). 99. Lukács fögye (l.). 100. Sikátor: Türeji-uca (u.). A falu második legnagyobb utcája. A szomszédos Türe felé vezet. 101. Kántori kút. A templomnál lévő kút. 102. Cucakútyik (kút). 103. Alsófaluvég. 104. Felsőfaluvég. 105. Pujka felé (u.). Ittlakó emberről nevezték el. 106. Marcikójék felé (u.). Ittélő emberről kapta a nevét. 107. Cigányhígyvik (h.). A falu kovácsáról nevezték el. 108. Alsógát (k.). 109. Malomkertye (k.). 110. Fő-uca (u.). 111. Kisfődek (sz.). 112. Daróci út: Darócfelé út (út). 113. Sontelki út (út). 114. Türeji út (út)[Gergely Béla hgy.]²

Egeres.

1263, 1523: Poss. *Egeres*. 1431: *Egheres* ... possessionis monasterii de Colosmonostora. 1437: Poss. *Egheres*. 1473: *Egeres* [Csánki V, 303].³ 1808: *Egeres* aliis *Egres* ~ n. *Erlidorf*⁴ ~ r. *Aghirésu* vel *Agyirésu* [Lipszky]. 1831: *Egeres* ~ r. *Agyireschu* [ConsTrans.]. 1839: *Egeres* ~ r. *Agyiresu* [Lenk]. 1850: *Egeres* ~ r. *Argyis* (!) [Mike, HelysNev.]. 1873: *Egeres* ~ r. *Agyirisu*. 1913: *Egeres* [Hnt.]. 1909, 1922: *Egeres* ~ r. *Aghires* [MoldTog. — MartIstr.]. 1941: *Egeres* ~ r. *Adireš* [Hgy.].

1339/1733: ad quendam montem Zaárhegy vocatum, Fluvium Nádas, Duorum Fluviorum Nádas et Darotz pataka vocatorum, Fluvios Nádas et Darotz vocatos, Fluvius Makopataka ad dictum Fluvium Nadas descendendo, Fluvium Tyurepataka nominatum [Bf. I. Kolozsmonstori cs.]. — 1444/1759:⁵ ad montem Cheke apellatum, duorum fluviorum Nádas et Darócz pathaka vocatorum, fluvium Nádas a sinistra parte usque ad locum ubi fluvius Mákópathaka ad dictum fluvium Nádas descendendo, ad fluvium Tyrepataka nominatum [Szentk.]. — 1603/1839: Csiokoson 20 hold (sz.), Chyokoson, Kerek erdőben egy szél föld (sz.), Az Major Kert föllet egy szél föld (sz.),

¹ A 91, 93, 94, 95 jelenleg bogártelkiek birtokában lévő földek szomszéd községek határából.

² Közlő: Fekete Pali Bandi János (41) és Bíró János (47).

³ A XVI—XVII. században is e két alak váltakozik egymással, a XVIII—XIX. században már csaknem kizárólagos az *Egeres* alak. Erre nézve nem is sorolok fel külön adatokat.

⁴ Az alábbi 1831-i forrás ugyanezt a német helynév-alakot a Nagykapus közelében lévő *Egerbegy* német neveként említi.

⁵ *Egeres* Inaktelke felé való határának kijárásakor előforduló határ-helyek.

Kis hegy fő cserjén egy föld (sz.), Szél cserén 1 szél föld (sz.), Tomporkoban ~ Tomporkóban (r.), Kigyós thón (r.), Közép réten (r.), Antban (r.), Hosszú nyilban (r.)¹ [OL. Csáky lt. Fasc. 28. No. 34]. — 1699: Bogár Telke fele fordulóban: Szilos (sz.), Ant Pataka mellet (sz.), Puszta malom dombján (sz.) vicinussa ab una az Egeres felől Bogártelke felé lé menő ország uttya, ab altera Lak nevű majorság kaszáló rét, Kigios Toh berczin (sz.), Körtövelyés n. h.-ben (sz.), Kis hegy fü n. h.-ben (sz.), Roka kergetőben (sz.), Az Kapronczai kut fejében (sz.), az Kapronczai kuttyán innen (sz.), Koszta verminél (sz.), Szelben (!) cserében (sz.), A majorság Szöllő alatt (sz.), Kruca körül (sz.), Szénás völgyben (sz.), Oláh mező Cseréin (sz.), a falu erdeji, Ant n. h.-ben (k.), az Antban a Nyilak közt (k.), A Közép rét n. h.-ben (k.), Lo kert n. h.-ben (k.), A Lak n. h.-ben (k.), Kegyos toh n. h.-ben (k.), A Puszta malomnál (sz.), A Falu Szölleje alatt (sz.), Körtövelyes Berczin (sz.), Kis Hegy mellet (sz.), Kő bánya berczin (sz.), Czina boros (lk.), Fődeles kuton alol (sz.), Eperjesben (sz.), Csokásban (sz.), Agyagos Domb alatt (sz.), Szoros Völgy előtt (sz.), Osvát kerti alatt (sz.), Szernyű Tamás kuttyánál (sz.), Agyagos alat (sz.). Körtövelyes Iszki n. h.-ben (sz.), Kis hegy meget (sz.), Antfő n. h.-ben (k.), Biro Erdeje közöt (k.), Ant berczin (sz.), A Toh gát alat (k.), Kis hegy meget (sz.), Ant pataka mellet (sz.), Körtövelyis oldalban (sz.), Az Agyagoson (sz.), Csokáson (sz., k.), Sáros hidnál (k.), A toh Patakán tul (sz.), Ant bercze alatt (sz.), Csonka hegy tetőn (sz.), Kosár hegy oldalán (sz.), Borzás völgyiben (sz.), A Biro erdeje alat (k.), A lo kertin alol (k.), Szilos oldalán (sz.), Tompa Szöllőinél (sz.), Antban Bodon kutnál (k.), Közép hidnál (sz.), A Toh alat (sz.), Kis hegy oldalán (sz.), Puszta malom alat (k.), A toh Patakánál (sz.), Mocsár dombon (sz.), Pokol Padon (sz.), Körtövelyes mellet (sz.), Forgács kutra Járo ősvennél (sz.), Nagy irtovány oldalán (sz.), Bika rétiben (sz.), Fű n. h.-ben a Kapronczai kuttyán fejjül (sz.), A Kertek mellet (k.), Antban biro erdeje közin (k.), Szénas Volgyben (k.), Libucz domb oldalán (sz.), Borzás Völgyben (sz.), A kis hidnál (sz.), A Toh helyyin (sz.), Bika rétin (sz.), A Solyom Telki ősveny mellet (sz.), Sarosi (!) hidnál (sz.), Tompa szöllője alat (sz.), Az Aakasztófánál (sz.), Körtövelyes berczin (sz.), Közép rétbén (sz.), A majorság szöllő allyában (sz.), A Halas toh mellet (k.), Csoka hegy alat (sz.), Kép helyyben (sz.), A Lakon (k.), Ereszveny oldalában (sz.), Az Agyagas alat (sz.), Mocsár Domb oldala. — Darocz fele fordulóban: A Daroczi Dombnál (sz.), A Csokos oldalon (sz.), A Csokos kuttyánál (sz.), A Feredő kuttyán

¹ A helynevek és a helynév-változatok két XIX. sz.-i másolatból valók, az egyik hitelesítés nélküli és kisebb terjedelmű, valószínűleg csak jegyzet.

fejül (sz.), A malom hely n. h.-en (sz.), A liget helyin (sz.), Inaktelki ut, A Csürös kert végiben (sz.), A Major házon kívül (sz.), Zab torlo n. h.-ben (sz.), Tamás teri h.-ben (sz.), Kamara bük allyán (sz.), Kerek erdő n. h.-ben (sz.). Both Antal oldal (sz.), Mihály Csere oldal (sz.), A Csürhely n. h.-ben (sz.), Eperjes (sz.), a Vizen túl (sz.), A Viz között (sz.), Lak n. h.-ben (sz., k.), A Két Viz között az Almás kertben (sz.), Csokos Tetőn (sz.), Kőbanya bérczin kosár árkan innen (sz.), Eperjes torokban (sz.), Czika alatt (sz.), Czege alatt (k.), Kosár Árkánál (sz.), Farkas Vermiben (sz.), Czeké alatt (sz.), Tamás Teriben (sz.), Csüget faron (sz.), Eperjes Patakánál (sz.), Szén égetőben (k.), Tomporkoban (k.), Meleg Völgyben (sz.), Csokás Tetőn (sz.), Veres Völgyben (sz.), Nádasi hidnál (sz.), Kerek erdő alatt (sz.), Kamara bük alatt (sz.), Fajdos tetőn (sz.), Csokás n. h.-ben (sz.), Pokol Padon (sz.), Közép rétbén (sz.), Az Agyagasba (sz.), Kosár hegy oldalán (sz.), Körtövélyesben (sz.), Borcza hargasánál (sz.), A Majorság Szollo alatt a Sombori utnál (sz.), A toh Pataka mellett (sz.), Fajdoson (sz.), Cziki (!) alatt (sz.), Tormás Teriben (sz.), A Templom meget (sz.), Hugyo hegy mellett (sz.), A lokert végiben (k.), Czeke alatt (sz.), Csokás oldalán (sz.), Pál kertiben (sz.), A kert mellett füz kuttyánál (sz.), Kerek erdő alatt a Térben (sz.). Eperjes rétin egy kis Szigetben (sz.), Jegenyei¹ Patak mellett (k.), Vizes Völgyben (sz.), Fajdos Patakában (sz.), Eperjes torkában (sz.), A Szöllő mellett (k.), Kis hegy mellett (k.), Kerek egerben (k.), A Tővises kut mellett (sz.), Eperjesb(en) bot Antalban (sz.), Eperjes rétin feljül (sz.), Füz kut Pataka mellett (sz.), Gyorgy Fona Patakában (sz.), Csokos Nyakon (sz.), Makai ut, Matehi kuttyaban (k.), Kis bükb(en) (k.), Kis bük Patakában (k.), Hugyo hegy meget (sz.), Farkas Veremben (sz.), Tomporko Szellyin (k.), a Pap kuttyáról le jövő Kosár árka, Kis begy (!hegy?) bércz n. h.-ben (szö.), Forgács ut (!) két felin (pu. szö.), vicinussa ab una Forgács kut felé lemenő ut, Az Eperjes bérczin (e.), Biro Erdeje alatt (k.), Bodon kuttnál (k.), Ant fűben (k.), Czina boros n. h.-ben (k.), Egeresi Patak, Nagy Árok, Basa fűe (!k.). Vasarhelyi ut, Eperjesi Patak, Nagy oldal [EM. Lázár]. — 1729: az Hunyadra menő regi uton alól [Szentk.]. — 1733: Az Kapus bérczit úgy hallottam ugyan akkor (t. i. mikor régebben határt jártak) az Kaptalantul, hogy az Ant nevű helyen volna az Egeresi határon [Bf. I. Fasc. 63. No. 15]. — 1738: Jegenyé felől való forduló: Körvejes (!) Völgy nevű hej. — Felső forduló (Nádas felől): a Kerek Erdő oldalában (sz.). — Bogartelke felől való forduló b(a n): az közep retb(en) [Szentk.]. — 1745: Torok n. h.-ben

¹ A *Jegenyi*-ből később javítva. Alább is láthatni ilyet: *Jegenyi (!) felé az ország utya mellett* (sz.).

[i. h.]. — 1748: az Tormás Terib(en) (k.) [i. h.]. — 1750: az első Szilasban (sz.), az Ont Pataka, a második Szilasban (sz.), a két Szilas között levő Birczen [i. h.]. — 1752: Csukos Bircz,¹ Csukos oldal, Egeresi patak, A Bircz al(ia)s Csukos oldalon, az meleg völgybéli nevezetű helyben (sz., k.), az Honcsokos Tó n. Oldalon (sz.), Honcsokos Tó Dombja, az Honcsokos To terin (k.), Honcsokos Tó, az Honcsokos To Domb oldalán [i. h.]. — 1754: az Inaktelke vagy a Jegenye felé fordulóban: a' Kosár árkáb(an), a' Farkas veremre járó földek lábai vagy a kosár árka, a' Szin égetőb(en) (sz.), a' Mihály Cseréje előtt (sz.). — a Bogártelke felől való forduló: az Ant-pataka mellet (sz.), az Ut bérceze (sz.), a' Szoros Völgy előtt (sz.), az Almási utbann (sz.). — Darocz felől a' Lokonn (k.), az Antbann, a' Csokásbann (k.) [KalConscr.]. — 1770: Ant n. h.-ben (r.) ... melynek vicinussa nap nyugutrol az Orszag uttya, Nap Keletről az Csokosrol le folyó pataknak parttya [Ref. egyh. lt. C. 1.]. — 1773: A Jegenye felől való Forduloban: A Patakon innen (sz.), Az Eperjesben (sz.), A Tővises kutnál a Palag felől (sz.), A Darotzi Dombnál (sz.), A Feredőnél (sz.), A Fűszkutnál (sz.), A Bihajok Pajtáján fejül (sz.). — A Bogártelke felől való Alsó Forduloban: Ant Pataka mellett (sz.), A Puszta Malom dombjánál (sz.), A Hideg Mezőben (sz.), A Ton fejül (sz.), A Falu mellett (sz.), A Kaprontza füben az Erdő felől (sz.), A Körtvéyesben (sz.), A Porgolát mellett (sz.), A Kis Hegyfőben (sz.), A Kaprontzában (sz.), A Kerek Dombon (sz.). [Szentk.]. — 1773: A Jegenye felől való Forduloban: A Patakon innen (sz.), Az Eperjesben (sz.), A Pipás Todor Hazán fejül a' Közepe (sz.), A Tővises kutnál a Palag felől (sz.), A Darotzi Dombnál (sz.), A Feredőnél (sz.), A Határ Szélben (sz.), A Fűszkutnál (sz.), A Bihajok Pajtáján fejül (sz.). — Bogártelke felől való Also Forduloban: A Pataka mellett (sz.), A Puszta Malom dombjánál (sz.), A Hideg Mezőben Also végén (sz.), A Ton fejül közepin (sz.), A Falu mellett also végén (sz.), A Kaprontza füben az Erdő felől való ... (sz.), A Körtvéyesben (sz.), A Porgolát mellett a' Tottelki Birtzen (sz.), A Kis Hegyfőben közepin (sz.), A Kaprontzában a Pallag felől (sz.), Ereszvény (e.) [i. h.].² — 1782: Jegenye felé fordulóban: Döröczkölő n. h.-ben [i. h.]. — XVIII. sz. vége: a Szászo n. erdő [i. h.]. — 1810: Káposztás Kert a' mint nevezetik a Czigányok felől, Az Réten levő Nagy Tonorok (k.), a' Szászo (e.), a' Lapupataki Határon az ugy nevezett Bálványosba (e.) [i. h.]. — 1813: az első Forduló(b)an, mely also For-

¹ Bogártelke felé való határhelynév.

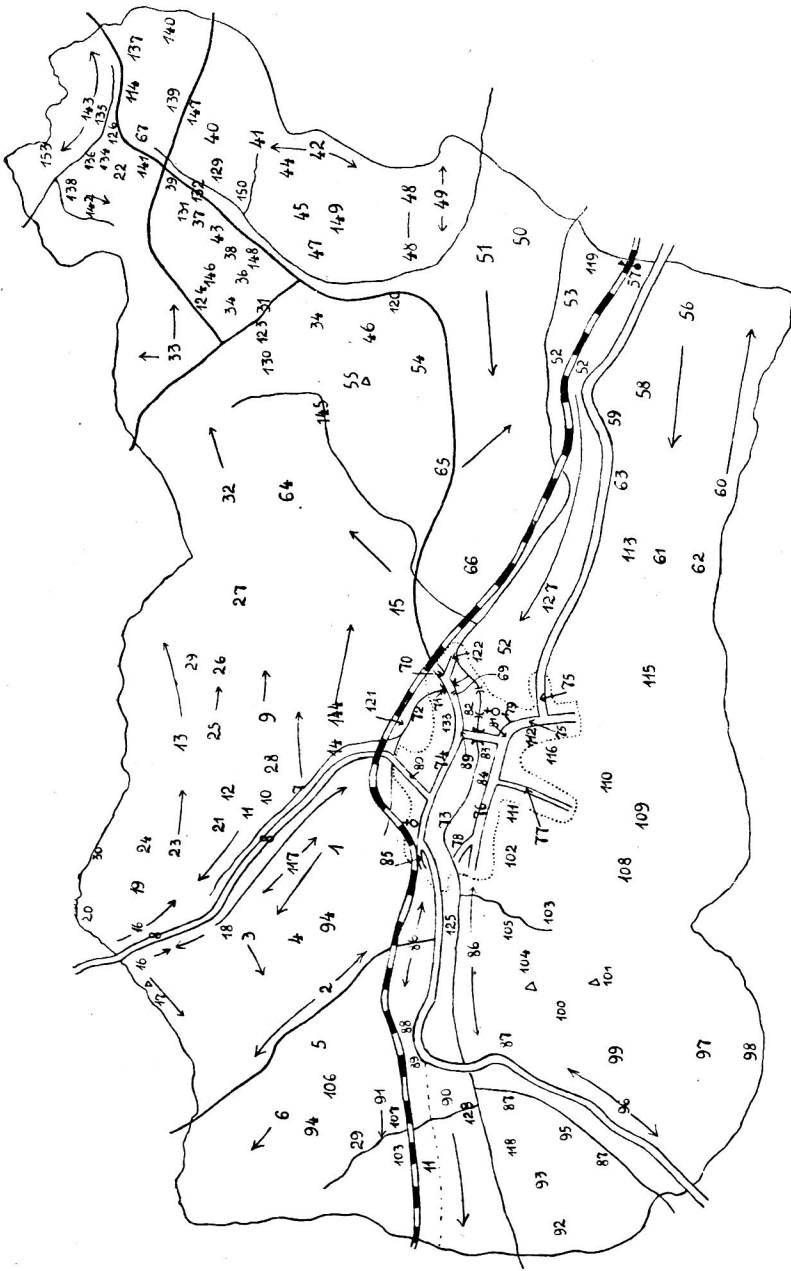
² „Vagyon ezen kívül az Egeresi határban colalatlan heverő Föld annyi, hogy abból lehetne fel fogni circ 400 vika alá való Földet“ — jegyzi meg a forrás.

dulónak nevezetik: Ant torkáb(an) (sz.), A' Bodolonál (sz.), A' Kigyos Tób(an) (sz.), Az Almás Utb(an) (sz.). — A' második Forduló-b(a n), mely Felső Fordulónak nevezetik: A' Kerek Erdőnél (sz.), A' Fajdos megett a' szén egetőb(en) (sz.), A' Kosár árkáb(an) (sz.), A' Kerek Földnél (sz.), A' Feredőn felyül (sz.). — A' Széna füves helyen Antban a' Tsokásb(an) (k.), az Antban a' víz között (k.) [Prot. Vis.]. — 1822: Grapá Markuluj n. h.-en (e) ... Eszakrol ... az ugy-nevezett allodiális Bálványos Erdő széle szomszédásaiban [Ref. egyh. lt. C. 4.]. — 1829: a Falu Nagy Uttzája sorában az Ugy nevezet Hid mellett [Szentk.]. — 1864: *Czeke, a Halastó* Egerestől délre, nagyobb része szántó, kevés k. is van; van még egy kis darab erdő is, melyben nagy tölgy és cserfák teremnek. *Pereu sugrásztuluj (!) /: hügýó hegy /* (sz., kevés k.), *Fajdos* ez egy gyengébb határ rész, árkos bokros hely, melybe több k., mint sz. van; van különösen elszóródva valami apró cziher erdő (berek). *Jegenye patak* Egerestől nyugatra; azért nevezetik Jegenye pataknak, mert egy a Jegenyéből jövő patakcsa jön rajta végig, mely a Nádas patakába szakad, ez is vegyesen sz. és k. is, van különösen egy két kövü lisztelő malom is ezen határ részbe, melyet a Jegenye pataka hajt. *Nádas patak /:nadas tér:/* térséges hely, melyben igen jó sz.-k és k.-k vannak; nevét vette a Nádas pataktól, mely ered a fenn említett nádas határban, de olyan tulajdona van, hogy némelykor kiönt és róla nevezett szép határ részt kiáradásával elborítja, sőt a helységben is nagy károkat okoz. Van ezen határ résznek egy darabja, mely *szőlő oldalnak* nevezetik, hól régebben szőlő termett, venikéi most is láthatók, de jelenben senki sem műveli. *Tér* ez egy teres hely a falu nyugoti részén, igen jó és termékeny sz.-k és k.-k vannak benne. *Eperjes* ez egy oldalól (!) hegyes hely, melyben vannak szántók és k.-k, van több cserés is benne, mely többnyire nyírből áll van mellette egy erdő tölgy és cserfás, neve *kerekerdő*, fekszik egy kerek dombon s nevét kerekességéről vette. *Tottelki hegy* Tottelke felől egy hegy hól van kevés szántó, de több haszonvehetetlen. *Kaproncza* igen termékeny hely, hól több sz.-k, mint k.-k vagynak, különben kevésé oldalos. *Kis-hegy* neve magában foglalja a hely állását, különben igen jó és termékeny gabona termő hely, van benne egy darab térhely is mely inkább k. mint sz. *Muncsel* Egerestől észak nyugotra fekszik, jobb része cserjés, van kevés sz. és kevés k. is benne. *Kigyós tó* térhely csak kevés oldalos van benne; nevét onnan vette, hogy vólt benne egy tó, melyben sok kigyók vóltak, de most csak helye is alig látszik; különben igen jó gabona termő hely, van kevés kaszálló is benne. Ugyanezen határ részbe mely a helységtől Északra fekszik vannak oly helyek, mely még mellék nevekkal is birnak u. m.: *Kigyóstó körtvélyes völgye, kis nyires, kosár hegy, a hidnál*, mely mellett egy igen jó forrásos kút van; *dörgő*

gödre és a *szászó alatt*. A *szászó* egy erdő, mely ezen határ résztől Északra fekszik, tölgy, cser és gyertyánfák vannak benne; a vadak igen kedves tanyája. *Almás út*, ez egy dombos, oldalos hely hól ugyan termékeny sz. földek, de terméketlen, árkos, gödrös helyek is vannak, *Kerek domb* Egerestől Észak keletre, nevét állásától vette, mert igen kerek különben nem nagyon magas, és csak sz. földek vannak rajta. *Malom-domb* Egerestől keletre fekszik, nevét onnan vette, hogy a dombnak a szélibe egy két kövű malom, melyet a *nádas vize* hajt igen jó gabona termő hely, k. csak is egy pár van benne. *Róka juk* egy oldalós hely, melynek több része terméketlen, a kevesebb pedig sz. és k., nevét kapta onnan, hogy az oldal tetején több róka jukok vannak, különben a hely, a fenn nevezett *szászó* nevű erdő mellett fekszik. — Ezen helynek van egy darab része, mely *antbércz* nevet viseli, mely csak ugyan egy hegy ormó is. *Ant*: ez az Egeres helység szénatermő helye, nagy terjedelmű, a melyért több apróbb részekre oszlik fel, s a következő mellék neveket viseli u. m. *Ant előtt*, *Ant fő*, *széna boros*, *makován gödre*, *haraszt*, *zálogos*, *csokás*, *hosszunyúl* és *Szilos*. — Ezen szénafű Egerestől északra fekszik, vegyes erdővel, de nem mak termő, hanem fiatal, s cziher erdővel, igen jó széna terem benne. Van egy igen bő forrása, jó gondnokság alatt váluval ellátva, az ott legelő marhák számára. Erdő helyeibe a vadak nagyon tanyáznak különösen nyúl, róka, az őzek is gyakoriak s néha farkasok is tanyáznak e tájon, sött itt fiasitnak, a borz pedig soha ki nem fogy belőle. Ezen határrész *Szilos* n. mellék részébe kevés sz. is van, különben az egész hegy és oldalból áll csak kevés benne térhely. *Buduló* Egerestől keletre, vegyes hegy és oldallal, van kevés lapály, melynek darab része posványos, különben termékeny szántókat és kaszálókat foglal magába. A *sánczok közt* Ezen helynek, mely Egerestől keletre fekszik, a déli részén sánczal van elrekesztve a szomszéd határrésztől, Északról pedig a *nádas pataka* foly el mellette, azért neveztetik a *sánczok közti* helynek, különben az egész hely lapály és csak kaszálló. Van benne egy darab hely, melyet soha sem kaszálnak, mivel posvány s csak is náddal van bénóve, melyről még utóbb említés lesz. *Csokos* Egerestől délkeletre, határos a Bogártelki határral, ez egy magas kövecses hely, melynek alsó részén vannak ugyan termékeny sz. földek, de a nagyobb rész, kövecsesség mián terméketlen, s csak is legelőnek használtatik. Fel van osztva *alsó*, *közép* és *felső csokosra* s még *csorgó* és *Feredőnél* való helyek. Ezek közül a *Feredő* érdemel említést, mely a nevezett határrészben van. *Feredő* ez egy tó, mely körülbelől négy öl átmérőjű kerek, de van a közzepén egy üreg, mely lehet egy öl (!) átmérőjű; ezen üreget mérték hosszú kötelekre nehéz köveket kötözve, de fenekét soha sem érték, ezért *feneketlen tónak* hívják. Ezen tónak az a tulajdonsága, hogy mikor nagy esőzések vannak

kiönt, s ekkor a vizet magából fél ölnél magasabbra löki a közepén, vegyülve veres sár, iszappal s mivel a parasztok ezen iszapot fellokódni látták azt állítják, hogy sárkány van benne és az ugrik úgy magos-ra, különben ily alkalomkor mikor kiönt, vét ki magával tengeri csigákat is; közelebről pedig vetett deszka darabot, de honnan honnan nem azt nem tudjuk: a tengeri csigákról ítélve valami érnek állíthatjuk. Forrása soha ki nem apad a legnagyobb szárazság vagy hidegbe is, hanem mindég egyforma magos a víz benne, télbe a tó befagy egészen, úgy hogy lehet rajta csicsonkázni vagy korcsójázni, de árka soha sem fagy bé, hól a téli hidegekbe, bár messze van a helységtől, a víz szüke mián többen itatják ott marhájakat. A vad ruczák igen kedves tanyája. *Lüget. nagy lüget, kislüget.* Ezen határ rész a helységtől délkeletre fekszik, nevét onnan nyerte, hogy határos egy az Inaktelke határán lévő erdővel, melynek neve *Lüget*: különben igen meredek oldal, hol kevés szántó s több haszonvehetetlen árkos, víz által elmosott hely. *Papkuttya* e hely Egerestől délre fekszik, nevét onnan nyerte, hogy van e helyen az Ekklesiának egy földje egy darab réttel mellette, melyet a Pap használ örök időktől fogva s van benne egy kút: ezért a körültre lévő helyet nevezik *Pap kuttyá*-nak; különben termékeny sz.-k és k.-kal bővölködik s csak kevés része haszonvehetetlen. E hely egy hegy oldalon fekszik. *Inaktelki árok* szinte délre fekszik Egerestől, két hegy közti oldal, melynek közepén egy a víz által ásott árok megyen le. Nevét onnan vette, hogy az Inaktelkiek itt szoktak át járni Egeresre. Vannak jó sz.-k benne és kevés árkos k.-k is. *Kapunál.* E hely kevésse oldalos, azért termékeny szántóföldekkel bővölködik, itt is igen kevés kaszálló van, nevét honnan vette nem tudatik, *Lókert* e hely igen szép térséges, hely, termékeny k., Egerestől Keletre. *Kender földek* nevét onnan nyerte, hogy több embernek van itt kis nyilacsájája, melybe csais (!) kendert szoktak vetni; különben is éppen a helység mellett van Kelet felől. — *Farkasverem* Egerestől délkeletre, egy hegynek a lapályán fekszik, igen jó gabona termő hely kaszállók nincsenek [Pesty XXII, 196a—198b]. — 1868: Fajdos (k.), Tottelki hegy (sz.), And bércezen belől Roka juk (sz.), Czina Boros (sz.) szomszédja az ut és a p., Hoszsú Nyil (k.), Budolo (sz.), Csókos (sz.), Pálkert (sz.), Kapufél (sz.), a szilos n. h.-en (k.), Almási ut: Almás ut (sz.), Kigyós tó (sz.), Inaktelki Árok (sz.), Szilas (k., l.) [Püsp. It.]. — 1891: Csokos, Feredő, Inaktelki á(rok), Czealatt, Czeke, Farkasverem, Pap kútja, Halastó, Vizesvölgy, Fajdos megett, Szénafő, Jegenyei p(atak). Nádaserdő a(latt), Nádasi p(atak), Tér, Eperjes, Kerekerdő, Tóttelki h(egy), Kapranca, Muncsel, Gyalurongyi, Borzás h(egy), Kosárh(egy), Körtélyes, Pojén, Hangás, Róka lyuk, Durgyu gödre, Kigyástó h(egy), Budulor (!), Malom d(omb), Alp(atak), Szilos, Hosszúnyil, Csókás, Záló

gos, Haraszt, Markugödre, Gyulainé i(rtás), Csupa h(egy), Makován-gödre, Czinaboros, Alk(út), Alfű, a Szárszók (v. Szászok?) Nyugó, Hugyó, Szöllőoldal (= Trarasu), Sugrász p(atak), Lókert, Rét, Sán-czok közt, Kishegyemegett [Jankó 15]. -- 1941: 1. Kapronca ~ Káp-rantsa (sz.). 2. Tóttelki hegy ~ La Tofelek (sz.). 3. Kaproncafű: Kaproncafenék ~ Fundu Kăprentsi (sz.). 4. Natyhegy ~ D'alu mare (1., sz.). 5. Kerekerdő ~ Rătundă (e., sz.). 6. Eperjes ~ Epreš (1., sz. e.). 7. Barkuc ~ Bărkuts (sz.). 8. Petri út ~ Drumu Petrindului (út). 9. Borzás ~ Borzaš (sz.). 10. Sirincsek ~ Širinč (1., e.). 11. Zanygyal-hegye: Anygyalhegye ~ D'alu Zoňdi (1., e.). 12. Pistuka tója ~ Tău Pišfuki (1.). 13. Körtéjes ~ Kortoriš: Kurturiš (e., k.). 14. Muncsel vize ~ Apa đela Munčel (p.). 15. Kishegy ~ Kišheđ (sz., k.). 16. Muncsel ~ Munčel (1.). 17. Berek (1.). 18. Az agyagnál ~ La lut (1.). 19. Muncsel fenéke ~ Fundu Munčelului (1.). 20. Berektető ~ D'alu Berekului (1.). 21. Héjazsbánya ~ Baja lui Hejaš (e.). Egy volt bányafelügyelőről nevezték el. Ma már nem használják ezt a bányát. 22. Nagy-gödör (e.). 23. Pojana ~ Pojana (1.). 24. Körtíjesi gépház. 25. Romány eklézsiája erdeje ~ Pădurea ekleziei româneșt (e.). 26. Magyar eklézsiája erdeje ~ Pădurea ekleziei ungureșt (e.). 27. Katalikus eklézsiája erdeje ~ Pădurea popistașilor (e.). 28. Barkuctető ~ D'alu Bărkutsului (sz.). 29. Kősta restejilor (e.). 30. Határút ~ Drumu la hotar (út). 31. Nyúgvótető: Nyúgvótető ~ Ńugou (k.). Itt állítólag egy szék is volt. 32. Kösségi erdő ~ Păduria komunală (e., k.). 33. Kósárhegy — Košorheđ (e.). 34. Szászó ~ Sașău (e., k.). 35. Antpataka ~ Valea unturilor (p.). 36. Ant kúttya ~ Fintina unturilor (kút). 37. Csupahegy ~ Čupohed (e.). 38. Antfű: Amfű (1.). 39. Márkuj gödre ~ Grăpa Markului (e., k.). 40. Incédiné gödre ~ Grăpa Intse-zilor (e., k.). 41. Csókás árka ~ Grăpa Čokașului (á.). 42. Csókás ~ Čokaš (e.). 43. Cinaboros (1.). 44. Zállogos ~ Zalogoš (e., 1.). 45. Hosszunyl (e.). 46. Rókajuk ~ Su roka (sz.). 47. Szilos: Szilas ~ Siloš (e., 1.). 48. Kutyálló kertye ~ Grădina Kutalău (sz.). 49. Ant-hegye ~ D'alu unturilor (sz., k.). 50. Csíkoskert: Csikóskert: Csikó-kert ~ Čikoškert (sz., k.). 51. Malomdomb ~ Molodimb (sz., k.). 52. Lúkert: Lókert (sz.). 53. Villantelep ~ Uzina. 54. Keregdomb ~ Ke-režďimb (sz.). 55. Dorgógödre ~ Grăpa Dorgoului (sz.). 56. Csokos: Csutkos ~ Čokoš (sz.). 57. Az állomásnál ~ La gară (sz.). 58. Csorgó (sz.). 59. Feredő ~ Feređeu (sz.). 60. Lüget ~ Luget (sz.). 61. Inak-telki árok ~ Grăpa Inukului (sz.). A szomszédos Inaktelke felől lejövő árok neve. 62. Papkúttya ~ Fintina popi (sz.). 63. Kapu ~ Pořtă (sz.). 64. Kígyástó ~ Kiďaštău (sz., k.). 65. Almásút ~ Drumu Almașului (sz.). 66. Az akácoknál ~ La akats (sz.). 67. Berkivőgy ~ Valea Berki (e.). 68. Pijac ~ Pijats. 69. Vasuti-ucca (u.). 70. Alszeg

Egeres helynévtérképe.

~ Žoseň. 71. Gálhígya ~ Podu Galului (h.). 72. Galickapatak ~ Gălitska (p.). 73. Natypatak: Nádas ~ Nadăș (p.). 74. Főucca (u.). 75. Nagyút (u.). 76. Pipási út: Toptylák felé ~ La Topfileň (út). A Pipás [102] ill. Kenderáztató tóhoz vezető út. Vö. rumén *topfilă* 'kenderáztató tó'. 77. Mezeji út: Cekle felé ~ Drumu la Tsekle (út). 78. Turkujék felé ~ La Turku (utca). Itt lakó családról kapta a nevét. 79. Templomi út ~ Kătră beserikă (u.). 80. Ripicsék felé :Petri út. A Nagypetri felé vezető utcát egy itt lakó emberről nevezték el. 81. Burtuka ~ Burtukaň (tér). 82. Pappallója ~ Punta popi (palló). 83. Natyhíd ~ Podu mare (h.). 84. Boeskaji vár. 85. Felszeg ~ Suseň (fr.). 86. Tér ~ Šăs (k., sz.). 87. Jegenyegi patak ~ Jedie (k., sz.). 88. Mijeluc körtefánál ~ Păru Mjelutsului (sz.). 89 A Kereszt-nél ~ La kruče (sz.). 90. Nádasai patak ~ Valea Nadășului (sz., k.). 91. Vila kertye ~ Grădina Vili (sz.). Volt tulajdonosáról nevezték el. 92. Nádaserdő ~ Pădurea Nadășului (e.). 93. Nádaserdő alatt ~ Su pădurea Nadășului (sz.). 94. Szöllőtető ~ Kosta Nučilor (e.). Magyar neve kevésbé ismert. 95. Luka malma ~ Mora Luki (k., sz.). Ilyen-névű emberé volt. 96. Szénafű ~ Fînats (k.). 97. Fajdos ~ Fajdoš (l.). 98. Fajdosi erdő ~ Pădurea Fajdoșului (e.). 99. Malomhegy ~ D'alu mori (l.). 100. Vizesvögy ~ Vizežveď (sz.). 101. Hugyóhegy ~ Huđoheď (sz.). 102. Pipás ~ T'ipaš (sz.). 103. Zsugrászpatak ~ Păriș žugrastului (sz.). 104. Szakadások alatt ~ Su rupturii (sz., k.). 105. Rozsnyaji kúttya ~ Fîntîna lui Rozňai. Tulajdonosáról nevezték el. (sz.). 106. Eperjesi fenék ~ Fundu Epreșului (l.). 107. Kitérő ~ Stîmbător. A jegenyei vasuti állomás neve. 108. Cekle ~ Tsekle (sz.). 109. Cekle alatt ~ Su Tsekle (sz.). 110. Halastó ~ Halaștău (sz.). 111. Rendelem fejül ~ D'in suz de Rendel (sz.). A helynév a Rendel-család nevét őrizte meg. 112. Macskási-kastéj. Ma a csenlőrség van benne elhelyezve. 113. Farkasverem ~ Păriș lupfilor (sz.). 114. Hujta (e.). 115. Halastó árka ~ Groșa Halaștăului (sz.). 116. Major-kert (sz.). 117. Agyaktető ~ D'alu lutului (sz., l.). 118. Buduló ~ Budulău (k.). 119. Sáncok köszt ~ Între șantsurii (k.). 120. Libudzdomb (k.). 121. Kripta (sz.). Állítólag temetkezési hely volt. 122. Vágóhíd-ucca ~ La abator. 123. Szorosvögy (e.). Már alig ismerik. Csak a nagyon öregek tudják, hogy hol van. 124. Somtelki ösvény ~ Kărarea Korňeli (út). 125. Kétviszközt (sz., k.). 126. Vásártelki út ~ Kărarea Stoborului (út). 127. Tormás (sz.). Torma termett itt. Egerest régen T o r m a o r s z á g á n a k is nevezték.¹ 128. Eperjesi patak ~ Păriș Epreșului (p.). 129. Rózsakút ~

¹ A *Kétviszközt*, *Horgas* és *Tormás* ma már kevésbé ismert helynév. A *Horgas* földrajzi fekvését már nem ismerik, a *Tormás* helynevet ma a *Lőkert* helyettesíti; ennek a *Tormás* csak egy része.

Rožakut (kút, k.). 130. Hangás ~ Hãngaș (e.). 131. Gyulajiné irtása ~ Uriku D'ulãojei (e.). 132. Makovãngödre ~ Gropa Makovanului (e.). 133. Nemesudvar (udvar). 134. Bãlványos ~ Ružinõsa (e.). 135. Részkút: Pinakút ~ Izvorã: La pizda (kút). Vizének étvágygerjesztõ hatása van; vasat tartalmaz. 136. Tolvajok háza ~ Kasa tãlharilor (e.). A hagyomány szerint Rózsa Sándor tanyázott itt. Egyesek szerint a ház alapját is látni még. 137. Hancsokostó ~ Tãu ku glijiile (tó). 138. Búdõskút ~ Puturõsa (e.). 139. Haraszt ~ Hãrast (e.). 140. Natyhegy ~ D'alu mare (e., k., l.). 141. Bãlványosszãja ~ Gura Ružinõsei (e.). 142. Hidekkút ~ Fintina reçe (e.). 143. Vásártelki ódal ~ Koșta Stoborului (e., l.). 144. Kishegy vögye ~ Valea Kișhedului (sz.). 145. Kígyástó árka ~ Pãriu Kidaștãului (p., sz.). 146. Kukujhegy ~ D'alu Kukului (sz.). 147. Kisvögy ~ Kižved' (l.). 148. Szászórittye ~ Ritu de su Sasãu (k.). 149. Szilosi kút ~ Fintina ðela Siloș (kút). 150. Fintina ðela goron (kút). Magyar nevét nem ismerik. 151. Ant úttya ~ Drumu unturilor. Az Ant pataka mellett vezetõ út neve [Gergely Béla hgy.].¹

Eperjes.

1263, 1269, XV. sz. közepe: Poss. *Eperyes* [Csánki V, 347].²

Gorbófõ.

1437: Poss. *Gorboffew*, *Gorbofew* [Csánki V, 356]. 1676 körül: *Gorbófõ* (!helység) [Bf. I. Vegyes Registr. Loc. Arend.]. 1699:³ *Gorbo Fõ* nevü puszta praedium [Born. lt. Fõoszt. II. 22. sz.]. 1781: Vagyon egy praedium is ezen jószághoz (t. i. a mákóihoz)⁴ a *Gorbó Fü* nevezetü helyben. melynek szomszédjai napkeletrõl a gorboi, délrõl a kapusi napnyugatról a geszterãgyi (!), északról a mákai határok; mely *Gorbo fü* nevezetü praediumban lévõ majorság szántó és kaszáló földek marhalegeltetésre való helyek és benne lévõ erdõk minémúségei elõszámlálása... következik e szerént (itt következik a felsorolás)... Ezekon kívül vagyon még ezen *gorbo füi* határban feles haszonvehe-

¹ Közlõ: Kalló János (65) magyar és Todoran Péter rumén nemzetiségü.

² Ennek az elpusztult községnek a határa alighanem Egeres határába olvadt bele; ott ma is van ilyen helynév (l. az 1941-i gyüjtés 6. helynévét).

³ Egy 1607. május 25 én kelt oklevél kivonatából tudjuk, hogy Rákóczi Zsigmond erdélyi fejedelem Senyei Pongrácnak adományozta Gyalu várát, a várost, Szászfenest, Szászlonát, Vistát, Nagykapust, Darócot, *Gorbófõt*; Körösfõt; Zilahot és sok részbirtokot [Petri Mór, Szilágy vm. mon. II, 463]. E felsorolásból úgy látszik, hogy ez idõ tájt Gorbófõ még éppen úgy község volt, mint a vele együtt elõforduló helységek.

⁴ Mákó 1768-i helynevei között „In Territorio Inferiori *Gorbófõ*“, az 1771-iek között „In Calcutura versus *Gorbo fõ*“ forduló név olvasható (L. ott!).

telen és éppen nem mívelni való hely, mely egyébre nem fordítatik, hanem csak marhalegeltetésre, azért az efféle haszonvehetetlen hely és felszabadulván öszre kelve az határ egészen is az egész *Gorbofű* kiadattatik esztendőnként az idevaló (t. i. mákói) falusi lakosoknak marhalegeltetés végett, melyért fizet a falu esztendőnként tizenkét magyar forint taxát... Vannak ezen *gorbo fűi* határban négy darab erdők is.¹ 1808: *Gorbofő* junct cum Mákó. Mákó cum Praedio *Gorbofő* [Lipszky]. 1813: A' második Fordulób(an), mely *Gorbo fői Praedium* felől való Fordul(ónak) nevezetik [ProtVis.].² 1828: *Gorbófői* Praedium, *Gorbófői Erdő* [Szentk.]. 1864: Praedium *Gorbofű* az egész kaszáló szántó és erdő neveket hordoz [Pesty XXII, 347a—b]. 1868: Praedium *Gorbófő* [Püsp. lt.].

1781: Szántó: Az omlás tetején a Darotzi ut felől való Láb, A Suk n. h.-ben a hoszszuban, Az határ pataokban, A Köves hegyen. — Kaszáló: A Gorbo fűi Erdő alatt, A Suk n. h.-ben, A Nagy Gorbo fű n. Erdő, az hegyes Csere (e.), a Köves hegy varasdáján (le.). A Barta Bük (e.) [SzékNemzMúz. Apor lt.]. — 1794: A Gorbofű n. határban (sz.), Az Határ pataokban (sz.), A Köves hegyen (sz.), A' Suk n. h.-ben a Hoszszuban (sz.). — A Nagy Gorbófűi Erdő, Az omlás tetején (sz.), A Darotzi Utban (sz.), A Köveshegy Barázdája (e.) [I. h.].³

Hontelke.

1397: Poss. *Hontelke* [Csánki V. 389].⁴

Inaktelke.

1299, 1450: Poss. *Inaktelke*. 1339: Poss. *Inakteluce*, *Inakteluke*. 1345: *Inhacteleke*, *Inhotteleke*. 1357: Villa *Inaktetele* (!). 1437: Poss. *Inaktelke* nobilium de *Vasarhel*. 1439: *Inakthelke*. 1441, 1507: Poss.

¹ Az erdőnevek felsorolását l. alább a helynevek között.

² Innen kezdve az adatok mind Mákó helynévkincséből valók.

³ Eltűnt község; 1676-ban *Pusztá Gorbófű* alakban Magyarapus (akkor: Nagypapus) szomszédságában említik; ekkor már nyilván elpusztult község volt (L. még Magyarapus 1676-i helynevei között). Határa Mákó és részben a később elruménesedett Magyargorbó határába olvadt bele. (L. Mákófalva 1941-i helynevei közül a 79. és 80. sz. helynevet (*Alsógorbófű*, *Felsőgorbófű*).

⁴ E települést csak egy ízben látom említve Csánkinál [i. h.]; ő *Ontelkével* azonosítja és Egeres meg Bogártelke tájára teszi (L. még *Ontelke* alatt is!). Egy 1741-ből való forrásban ezt olvasom: „Commetanei (t. i. Bogártelke községnek) *Somtelke*, *quondam Hontelke*, Egeres, Darócz, Mákó et Türe [OL. Fisc. XXII. szekr. 34. fasc. E]. E szerint tehát *Hontelke* régebbi neve *Somtelke*-nek. Ez utóbbinak pedig azonosnak kell lennie a Bogártelkével tőszomszédos *Solyomtelke* községgel. A *Somtelke* helynév-alak elötagja a forrásban vagy elírás, vagy olyanszerű összevont népnyelvi alak, mint amilyent Csomafáján 1941 nyarán *Sönkő* alakban *Solyomkő* (Kolozs m.) nevével kapcsolatban jegyeztem fel.

Inakthelke. 1441: Poss. *Inaktheleke*. 1452: Poss. *Ynakthelke* [Csánki V, 361—2].¹ 1808, 1831: *Inoktelke* ~ r. *Inok* [Lipszky — ConsTrans.]. 1839: *Inaktelke* ~ *Inuk*: *Inok* [Lenk]. 1850: *Inaktelke* ~ *Inuk* [Mike, HelysNev.]. 1909, 1922: *Inaktelke* ~ *Inuc* [MoldTog. — MartIstr.]. 1941: *Inaktelke* ~ *Inuk* [Hgy.].

1444/1759: Rivulum Inaktelke pathaka, montis Kosbéércz nominati, duo Rivuli Inakthelke pathaka et Kesken darócz pathaka [Szentk.]. — 1747: a Falun tul a Lúget (e.). [I. h.]. — 1754: A M a k o (!) felől való fordulo: a' Dán fájában (sz.), a' Motsár kút n. h.-ben (sz.), Sorfáknál a' Szép ligetum (!sz.), a' Nyir között (sz.). — A J e g e n y e felé való Fordulobann: a' Borsós padon (sz.), a' Széna fű szélében (sz.), a' Vágott utbann (sz., k.), a' Szöllő fő n. h.-ben (sz.), a' Dobogó n. h.-benn (sz.). — a' Ligetnek Nyugot felől való végib(en) egy darab Erdő... melyet Pap Erdejének hívnak mind ez időig... ma... a falunak szabad erdeje. — Vagyon határunkon... egy darab erdő mintegy látszó határral környülvéve, melyet Pap erdejének hívnak mindez időig, mely felől az öregebb fatensek réferálják, hogy régentén senkinek ebből az erdőből nem volt szabad vágni egy szál fát is csak éppen ezen reformát ecclesia papijának számára erdőltetett, ma pediglen a falunak szabad erdeje... keletről... ezen falunak possessor urainak köz erdeje, melyet Ligethnek hívnak csak éppen az út szakasztja e két erdőt egymástól... [KalConscr.]. — 1781: F e l s ő Forduló: Szántó: Az Oláh Pad, Horgas, A Hoszszu oldalan v. oldalában, A Borsos Padan v. Padon, A vágott ut n. h.-ben, A Pad Erdeje alatt, A Csere n. h.-ben, Kopár Domb, A Köz Lúget n. h.-ben, A Szoros Völgyben, A Pál kerte n. h.-ben, Az Unomáj n. h.-ben, A Gát odalban, a Gátban, A Hasznosban, A Malom Utban, A Bük elejében, A Nagy Dombon, A Patak mellett, A Gál Rétyyin, A Bobogon (!), A rosz Hidnál, Az Oláh Padon, A Pál kertiben, A Pap Erdeje alatt, A Lúget szélin, A Czekén, A Kopár Domb oldalán, Az Oldalan, A Hoszszu Bükben (sz., k.), A Czeke Bükkin, Borsos Padan v. padon, A Dobogon, A Szöllő Földén, A Czekében, A Szöllő főben, A Lúget mellett, A tövis oldalon, A Szent Páli Szerben, A Czeke nyakon v. nyakán, A Csukos alatt, A vágott Szélben, A Varga Kuttyánál, A Vágott Réiben, A Bük elein, A Széna Fűben, A verőfény oldalon, A Búkeleű (!)² n. helyen, A Köz Ligeti n. h.-ben, A Szoross Völgy tetőn, A Parlagban, A Magyaros Fűben, A Czita n. h.-ben, A Bük előtt, A Hoszszu teriben, Az also Borsos Padon, A Kopár Domb oldalában, A Czita Földin v. Földén, A Pap Erdeje végiben, A Borázdánál, A Bo-

¹ Az ismeretes XVII—XVIII. századi alakok kivétel nélkül *Inaktelke* ~ *Inakthelke* formában fordulnak elő; ezeket a továbbiakban nem sorolom fel.

² Kétszer is így.

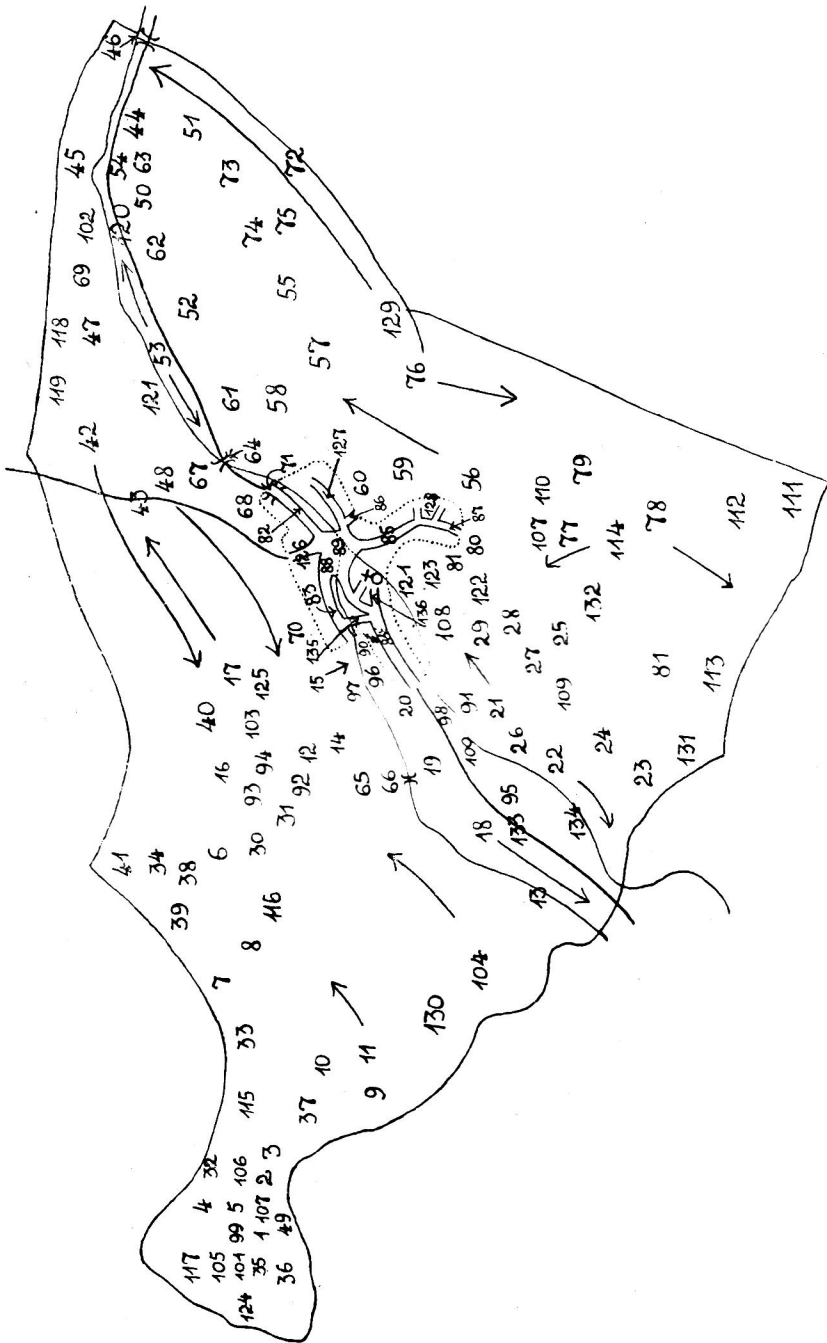
razda között, A Patak Szélin, A Pusztánál, A Felső Borsos Padon, A Czege nyakon, A Czeke Bükkiben, A Szoross Völgy végiben. — Alsó forduló: Szántó: A Darotz patakánál, Az Eszkon, A Szaboné Földe, A Mácai Utban, A To Bértzin, A Nagy Szegben, A Csere Sarkalathban, A Malamnál a Gátban, Az Erdő alatt, A Malman aloll, A Réten, Az Ujj Réten, A Kis Réten, A Csorgoban, A Szakadásban, A To Bükkiben, Az oldalban, A Mészkutnál, A Nyilas Földben, A János árki Földben, A Szép Ligeti Föld, Az Észki Föld, A Birák Földiben, A Csorgó Patakánál, A Bika Földben, A Tönkös Földben, A To bértzi, A Motsár kuti Föld, A Nagy Vápában, A Nádiki Föld, Az Erdő vegebeli kaszáló, A Koszorui Föld, A Szép Lügetben, A János Árkán, v. Árkában, A Hegyi Föld, A Dányfái Föld, A Nagy Barázdán, A Csorgo tetőn, A Motsár Kután, A Nadaki (!) Föld, A Széna Füvi Föld, A Rét Széliben, Az Also Erdőn, A Kottorán (!), A Nyires mellett, a Nyiresben, A Lo Kertben, A Balás Kertnél, A Dány Fájában, A Nagy Szeg Bértzin, A Berek alatt, A Kutra (!) v. Kurta Irtovány, A Kő Hidnál, A Koszoruban v. Kaszoruban, A Vállunál, A Mák után, A Nádik tetőn, Az Also Erdő végiben, A Szaboné Kutyánál, Az Eszken, A Nagyszeg Bertzin, A Dán Fájában, A Diofa tetőn, A Sipos Réten, A nyiresek mellett, A Keresztül jároban, A Diofánál, A Sipos Rétnél, A Darotz Pataka oldalán, A Nyires mellett, A Hoszszu Parlagban, A Kertek megett, A Darotz Pataka tetején, A nyir között, A Sor fáknál, A szép Lüget tetőn, A Dánfája tetőn, A Szöllő fő tetőn, A To Bértze tetőn, A nagy vápában, a Nagyszeg Bértziben a nagy Barázda mellett, A Nádúkon (!), A Tönkő Földön, v. Földin, A Darotz Pataka tetőn, A Keresztül járo Nagy Szegben, A Nagy szeg Bértzén elé járo Barázdán, Az also nyires között, A Szöllő Füben, A Csorgotetőn. — Kaszáló: A Pál kertiben, A Boros Völgyben, A Gyűrűsben, A Villám oldalan, A Csita Földin, A Négy rendben, A Falu Földin, A Magyaros Kutnál, Az also Erdei Rétnél, A Bika Rétyiben, Az Erdő vegebeli kaszáló, A Tulso Erdőnél, A Bika Fűiben, A Nyáros megett valo Rét, A Gál Réten, A Nyárasan v. Nyárosban, A Kerek Réten, A Csekében, A Czeke Bükkin, Az irtásban, A Berek alatt, A Gát Dombnál, A Felső Réten, A Tök almafánál, A Berek allyán, A Magyaros allyán, A Hoszszu nyil, A Két árok között, A Bika fűvében, A Köz Lüget mellett, A vágott Czéhban (!), A Középső Nyiresben, A Magyaros Főn, A Nyáros megett, Az Also nyiresben, A Magyaros Füben, A Szentpáli Szerben, A Parlagok végiben, A Tonál, A Két Árok között, A Kő Kosárban, A Kert végiben, A Tó Bükki n. h.-ben, A Czekében a Kőles Nyilban, A Tó Bükki végiben, A Hoszszu nyilban, A nyáros farán, A Sasban (!), Kiss Kerek Czekében, A Kőlős nyilban, A Czekében az oszlo nyilban, A Nyáros Padan, A Kiss Kerek Réten, A nyi-

lasban, A Keresztül járó Patakon. — Erdő: a Lüget, Nyáras, a Cserében [SzékNemzMúz. Apor It.]. — 1793: a' Lüget (e.), a' Tsere (e.), a' Mátkai Utnál (sz.), a Vagott szélen (sz.), a Nyilason (k.), a Magyaros allyján (k.) [Bf. I.]. — 1813: A z első Fordulob (a n), melly Dánfáji Fordulonak nevezetik: A' Sor Fáknál (sz.), Dánfájában (sz.), Motsár Kutnál (sz.), György földbe (sz.). — A' Második Forduloban, melly Borsos Padi Fordulonak nevezetik: Borsos Padban (sz.), Dobogó n. h.-ben (sz.), Szent Páli Szerben (sz.), Vágott Utban (sz.), Horgasban (sz.), Tó Bükki n. h.-ben (sz.), Also Rét (sz.), A' Rét n. H.-ben (sz.), Liget szél (sz.), A' Tönköly Föld (sz.). — Kaszálló Rétek: Vágott Ut, Tulso Erdő, A' Gátj Kutnál. — Koszoru (sz.), A' Réten a' Nádos nyilban (sz.), Keresztül járó Pataknál (sz.), A' Falu Kertyiben (sz.), Alsó Tönköly föld n. H.-en (sz.), Alsó Falukert n. H.-ben (sz.) [ProtVis.]. — 1855: Borsós Pad v. Borsos pad (sz.), Vágott Ut (sz.), Tulsó erdő (k.), Hoszu bük v. Hosszú bükk (sz.), Nagy szeg (sz.), Mákói ut lokertbe (k.), Sórfáknál v. Sorfáknál (sz.), Dán fája (sz.), Gát domb (sz.), Alsó rét (sz.), Hoszu v. Hosszu oldal (sz.), Koszorába (sz.) [Püsp. It.]. — 1864: Köz tudomásból annyit tudnak hogy Kurutzok is telepedtek vot Inaktelkén mert máig is meg van egy helyt a *Kurutz juk* a mely olyan hogy ha az ember belé megyen el veszi magát benne. — A mező neve első kezdője *olá pad. Széna rét. Nyáras*, Szántó neve. *Vágott Szél*. Közte van kaszálo. a más forduló. *Nagy hegy* (sz., k.), *Csek* (!) *oldal* (l.), *hasznos vize* ez mindig vizel van e foly a falun keresztül az mely malmatkat is hajt. — Van egy árak a neve *Szölös árok* régen miveltek Szőlőt is de ma senki sem mivelti (!). — Van egy Kőszikla a neve *Gyerőfi Szöktetője*. — Erdő van kettő egyik *lüget*, az más *tsere* [Pesty, XXII, 251a—b]. — 1868: Tobércze (k.), Hoszu ódal: Hosszú oldal [Püsp. It. — Kalotaszegi ref. e. m. It.]. — 1891: Oláhpád, Borsóspád, Vágottút, Czeke, Disznókosár, Gyürüs, Nyáras mege, A far, Vajdavölgye, Nyilak, Erdő, Magyaros r(ét), Botos v(ölgy), Hosszúnyil, Vágat, Tó bükke, N(agy) Vápa, N(agy) Szeg, Csorgó, Tóbércze, Gát, Mocsárkút, Nádik, Mátkai ú(t), Sz. Páli-szer, Tóbükkevége, Csere, Irtás, Lókert, Jánosárka, Daróczp(atak), Hegy, A(lsó) Rét, Dánfája, Keresztüljáró, Sorfák, Tönköf(öld), Hosszúo(ldal), Falúkerte, Szoros v(ölgy), Lüget, Szöllőfő, Szöllőskert,¹ Kurtairtoványa, Mészút, Nyáras oldal [Jankó 14—5]. — XIX. sz. *első fele* (1835?): A' Liget (e.), A' Cserés erdő (e.) [Szentk.]. — 1941: 1. Tulsóerdő (k.). 2. Botos (k.).² 3. Hosszúnyil (k.). 4. Nyárasmege (k.). 5. Nyáras (k.). 6. Ceke (k., sz.). 7. Mészút

¹ Alább ugyanebben a forrásban: „Inaktelkén a Szöllőskert nevezetű határszében ma is van néhány elhagyott tőke“ [Vö. Jankó, 34].

² Az első öt helynév erdős kaszáló.

(k.). 8. Vágattút (k., sz.). 9. Hosszubükk (sz.). 10. Szempáli szer (sz.). 11. Közlüget (sz.). 12. Dobogó (sz.). 13. Magyaróskút (sz., k.). 14. Borsospad (sz., k.). 15. Olápad (sz.). 16. Erdőájja (sz.). 17. Lügeccil (sz.). 18. Hasznos (sz., k.). 19. Vágaccil (sz.). 20. Nagydomb (sz.). 21. Gát (k., sz.). 22. Tóbükke (sz., k.). 23. Nagyvápa (sz., k.). 24. Nacceg (sz.). 25. Mocsárkút (sz.). 26. Bircút (sz., k.). 27. Csorgó (sz., k.). 28. Síposrítye (sz., k.). 29. Tóbirce (sz.). 30. Cicaföggye (k., sz.). 31. Cekebükke: Cekebükki (sz., k.). 32. Szénigető (k.). 33. Gyűrűs (k.). 34. Cekaódal: Cekódal (l.). 35. Magyarósfű (k.). 36. Kerekverem (k.). 37. Bikafője (k.). 38. Kiscekódal (l.). 39. Disznókosár (k.). 40. Pap-erdeje (e.). 41. Kiscsere: Kicsere (l.). 42. Lüget (l., e.). 43. Malomút (út). Egeresre vezet. 44. Íszek (sz.). 45. Álsórit (sz.). 46. Kühíd (k., sz.). A daróci határszélben lévő fahíd neve. 47. Szorosvögy: Szorosföd (sz.). 48. Ódal (sz.). 49. Kújuk (k.). 50. Szabóné föggye (sz.). 51. Koszorú (sz.). 52. Álsóerdő (sz., k.). 53. Hosszurít (k.). 54. Keresztüljáró (sz., k.). 55. Széplüget (sz.). 56. Hegy (sz.). 57. Dámfája (sz.). 58. Berekájja (sz.). 59. Tönköföd (sz.). 60. Mészvállu (sz.). 61. Csorgópataka (á.). 62. Hazukpataka (á.). 63. Szabóné árka (á.). 64. Kis-híd (sz., k.). 65. Bükkeleje (sz.). 66. Roszhíd (h.). Most is rossz állapotban van. 67. Kálmánkúttya (á.). 68. Falu kertye (sz., k.). 69. Gáddombódal (k.). 70. Szöllősarok (á.). 71. Nagy Jancsi hígyya. Egy ottlakó emberről nevezték el. 72. Darócpataka (p., sz., k.). 73. Lejáró (sz.). 74. Sorfa (sz.). 75. Kükosár (sz., k.). 76. Jánosárka (sz., k.). 77. Mákaji út (sz.). 78. Csere. Bükk- és gyertyánerdő neve (l., e.). 79. Szőlőfű (sz.). 80. Lúkert (sz., k.). 81. Székistókert (sz.). 82. Daróci-ucca (u.). 83. Jegenye-ucca (u.). 84. Köz: Vásárheji-ucca (u.). A falu egyik nagy utcája. 85. Mákaji-ucca (u.). 86. Sikátor (u.). 87. Gyurkájék felé (u.). 88. Falukúttya. A piacon lévő kút neve. 89. Pijac. 90. Paliné kúttya (kút). 91. Gátikút (kút). 92. Dobogaji kút (kút). 93. Hosszuódal (sz., k.). 94. Horgas: Hosszutere (sz.). 95. Kopárdomb (k.). 96. Pálkertye: Falufűje (sz., k.). 97. Kecskerágódomb (k.). 98. Nyövesrit (k.). 99. Nyilak (k.). 100. Gál rétye (sz.). 101. Botosvögy (k., e.). 102. Csutkos alatt (sz.). 103. Vargáné kúttya (sz., k.). 104. Vágat (sz., k.). 105. Pallag (sz.). 106. Nígyrend (sz., k.). 107. Írtás (k., sz.). 108. Baláskertyik (sz.). 109. Kurtairtovány: Kurtirtovány (k., sz.). 110. Agyagos (sz.). 111. Gyerőfi szöktetője. Ezen a néven már csak az öregebbek ismerik. Itteni közönséges neve: Nádiktető (l.). 112. Nádik (l.). 113. Szaberdeje (e.). A helynév eredetileg: Szabó erdeje; az erdő a Szabó Gyuláé volt. 114. Kétárokköz (l., sz.). 115. Vajdavölgye (k.). Ma be van töltve. 116. Villámódal (k.). 117. Fär (k.). 118. Kistó (tó). 119. Natytó (tó). 120. Daróci út (út). 121. Tüviskert (sz.). 122. Györföggye (sz.). 123. Doboséknál (sz.). Ma már kihalt családról nevezték el. 124. Magyarós ájja

Inaktelke helynévtérképe.

(k.). 125. Szöllőskert (l.). 126. Hóstát: Harántút: Osztrákucca (u.). Több nemzetiség lakja. 127. Kisucca (u.). 128. Balássikátor (u.). 129. Darócpatakódal (sz.). 130. Ojam úttya (l.). Már csak az öregek ismerik. 131. Naccektető (l.). 132. Kiserdőódal (k.). 133. Vásárheji út (út). 134. Hasznospataka (p). A gyөрvásárhelyi Hasznosból eredő patak neve. A faluban és a falun túl Daróc felé már nem ismerik ezen a néven. Darócon újból Hasznospatak a neve. 135. Kudor András-sikátor (u.). 136. Kalló András-sikátor [Gergely Béla hgy.].¹

Jegenye.

1263/1580, 1481, XV. sz.: Poss. *Jegenye*. 1360: Poss. *Jegene*. 1431: Jobagiones monasterii in *Jegenye* commorantes. Ecclesia parochialis ad honorem S. Michaelis arch. in possessione *Jegenye* constructa. 1450, 1492: Plebanus de *Jegenye*. XV. sz.: Poss. *Jeghenye* [Csánki V, 363].² 1808: *Jegenye* ~ r. *Lényie* vel *Légyie* [Lipszky]. 1831: *Jegenye* ~ r. *Légyie* [ConsTrans]. 1839: *Jegenye* ~ r. *Jegyie*; *Legyie* [Lenk]. 1850: *Jegenye* ~ r. *Legyie* [Mike, HelysNev.]. 1873: *Jegenye* ~ r. *Jegyie* [Hnt]. 1922: *Jegenye* ~ r. *Leghia* [MartIstr.]. 1941: *Jegenye* ~ r. *Ledije*; *Iedije* [Hgy.].

1444: monte alto Jegenyebeerch vocato, ad locum Ispanlese nuncupatum, super locum Jegenyebyk few uocatum, riwlum Jegenyepathaka [Bf. I. — Vö. Csánki V, 363].³ — 1760: Locum Magyaros allya vocatum. — Tudgyae ā Tanu... Hogy... a' Jegenyei határban az Magyaros allya nevezetű helyben Lévő ugyan Jegenyei paraszt lakósok kender föld nyilainak ugyan ā Magyaros allya felől való végeiben vetett Kendereket ki Kaszáltatta le?... melly Kender nyilak(na)k szomszédgyi egy felől a' Magyaros oldal nevű Inaktelki határ, más felől ā Jegenyei Tormás terű (!) határ. — Jegenyei határban Sorban oldala nevezetű helyben (sz.), mellynek szomszédgya eszak felől az oláh Nádasai határ széllye, melly nevezetik Sűrű pataka nevű helynek, Délről a Jegenyei nagy Bük Erdő, az hol tudni illik actu állunk [OL. Fisc. XXII. szekr. K. Fasc. 42]. — 1764: Tudgyae a Tanu mindenik nevezett szomszéd Faluk Territoriumitol hol mi csoda nevezetű helyekben minémű Metákkal disztingváltatott nevezetesen hogy lött volna Metája Bedets felől az Hármás Domb nevezetű hely, a melly Dombok esnek a[z] edgyik Bedets felöll, a másika Deréte felől, harmadika Jegenye felöll, és azon három Dombok lettek volna emberi kéz által erigak Meták? az honnan... Indulván Napkelet felé le mégyen

¹ Közlő: Nagy György (76).

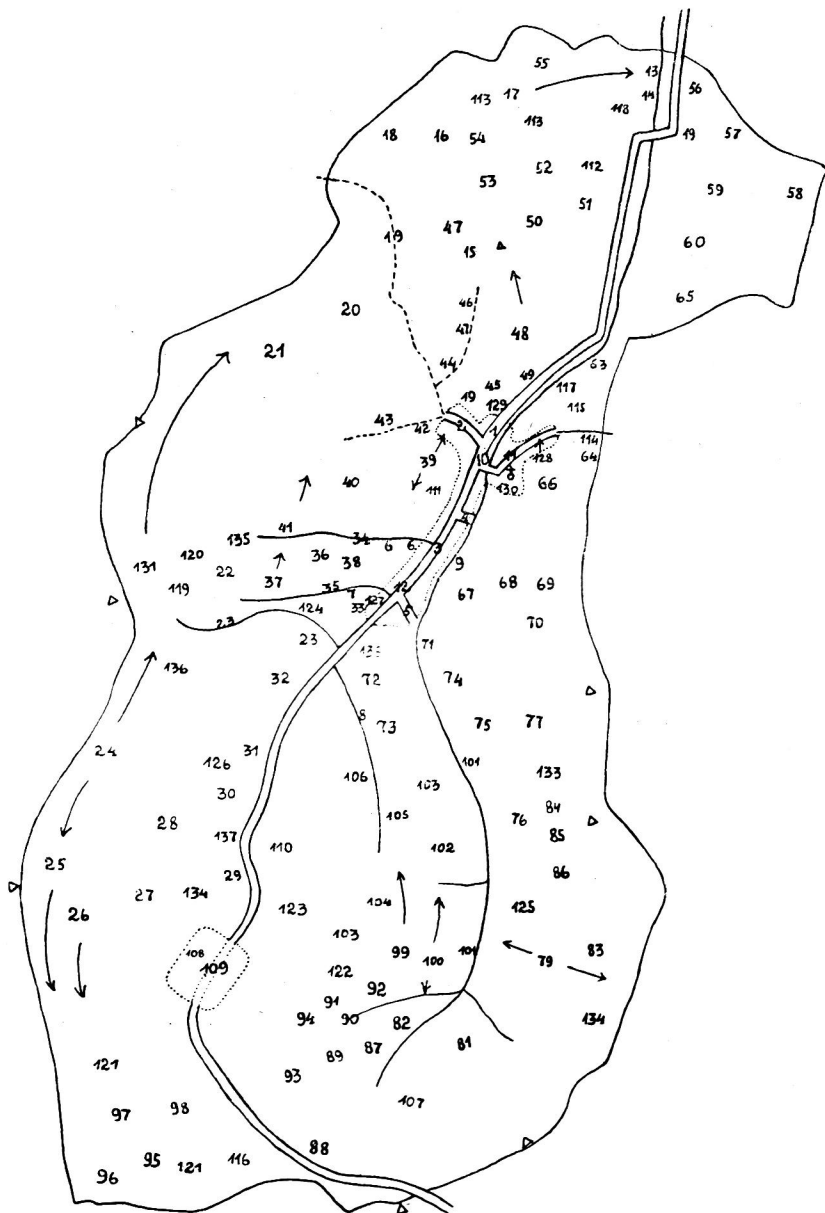
² A XVI—XVIII. századból e község nevére nincsen adatom.

³ Az elősorolt helynevek e községnek Gyөрvásárhely felé eső határát leíró oklevélből valók.

egészszen az szántó földek között az Fűzes Berekre, onnan mégyen a Kecze Továra onnan az Hordoné völgyére, onnan Vásárhelly felől le mindenütt a Szöllő Patakán, onnan le a Ló rétire, régentén Téglából fel rakatott Dombra, onnan pedig mégyen az Illyes Arannya teteje nevezetű helyre, az honnan fordul az Sővényes kutra, onnan az Sötét Dombra, onnan megyen Hoszszu Bükfőre, az honnan megyen az Dobogó-főre, onnan pedig az Lüget széllyre, Innen megyen Czeke Tetőre, onnan le Gyurka Várára, innen Le igyenessen az Fajdos Patakára, onnan pedig az Vágás utra, onnan az Zollyom Hidgyára, Onnan fel az Patakon az Léla Bérczére, onnan a Csorgo főre, onnan pedig visszateér a fennebb nevezett Hármas Dombra, az hol kezdodik Határa? — Hallotam égy alkalmatossággal égy Vásárhellyi már meg holt Kalo István nevű embertől mondani ezen szokkal — vallja Tyukodi István (84) — hogy ha Jegenyének erős Ura volna határa is elég lenne, mert a Hármos Dombnál kezdődnek a határa, a honnan le jőne a Fűzes Berekre, onnan pedig által a Hordone Volgyire, ugy hogy az Inaktelki Határból is egész a Gyurka Vára nevű helyig Jegenyéhez szakadna, onnan pedig le menne a Fajdos Patakára a Vágás uton által a Léla Bértzére a honnan meg fordulván menne vissza a Hármas Dombra, mely Hármas Dombnak égyike Körösfőjje (!), a Közepső Jegenyéjé, a harmadik pedig Bedetse [I. h. O. Fasc. 42]. — 1765: Tudgyae a Tanu . . . , Hogy . . . a Tiszt. Jesuita urak Kolosvari Collegiuma Jegenyé nevű egész Possessiojok(na)k és Falujok(na)k az olá Nádasi Határo felől az Körtvélyes Völgye Bércze alatt, az hol itten a Tanu mostan áll és Nemelly borozdalt Földek láttzának mellyek Napkelet felől való végekkel bizonyos Viz mosásokra elő rugnak, a mint maga is a Tanu láttya, hogy itten az említett Jegenyei Határ meddig mégyen és az Egeresi Hatarral le egyenesen Patakig hol terminalodik . . . ? — az Nagy Tekenyős völgyében lévő szántóföldek(ne)k Egeres felől való végén [I. h. S. Fasc. 44]. — XVIII. sz. *eleje*: Összegyűlvén a jegenyei öregebb emberek és ilyenképpen fatealják, hogy minékünk a mi atyáink ilyen módon szólottak: Fiaim, tudva légyen nállatok, hogy ha éltek, hogy a hármas dombnak égyike jegenyei, második bedecsi, a harmadik deritei, azután más nevezetes hely Gecze (?) Tova, a másik, harmadik Hordoné völgye, onnat a Szőlő patakján alá Illyés Aranjára, onnet Sútít (!) berech dombjára, onnet a Dobogóra, onnet vágot-szélre, Czeke Tetőre, onnet Gyúrka várára, onnet Fajdas patakara. onnet Vágás utra, onnet Vajda völgyere, onnet a Léla bérczére [Bf. I.].¹ — 1864: *Kisréti dülő* helységtől keletre, jobb része oldalos kevés lapajos is; de

¹ Egy középkori határjáró oklevél felolvasásakor teszik ezt a vallomást a jegenyieik. „Ha ezek a nevezetes (értsd: megnevezett) helyek abban megtanáltnak — mondják tovább —, tudjuk bizonynal, hogy igaz levél lészen.“

ez inkább mocsáros, közepes szántók és kaszállok vannak benne, ehcz van véve még, *Lok, tormás*, mely e helyel határos: a közepén foly a *Jegenye pataka*, mely nagy esőzések alkalmával egészen haszon vehetlenné tészik. *Lőrincz alya* ugyancsak keletre ez is hasonló a másikhöz jó-ságra nézve de ebbe még haszonvehetetlen helyek is vannak. *Hosszui dűlő* a helységtől Északra, hegyes oldalos hely és kövecses, a miért nagyon gyenge gabona termő hely. *Telek alyi* ez is Északra a helységtől oldalos inkább s csak kevés lapály van benne, terem gabonát és szénát. *Csete* a helységtől Északra, hegyes, oldalos hely, mely gyenge szántók és kaszállok vannak benne, de van terméketlen is. *Omlás alya* a helységtől nyugotra, oldalos hely, vegyes szántók és kaszállok vannak benne, s az is gyenge. *Eszaki dűlő* a helységtől délre, hegyes, oldalos, s csak kevés lapály van benne, különben vannak szántók és kaszállok benne, nagyobb része pedig terméketlen kövecses. Ezen határrésszel határos az úgynevezett *nagy bük* erdő, mely jelenleg a Fiscus tulajdona: terem bükfát. *Dérlés* a helységtől délre ez is csak hegy és oldal, vannak benne szántók, s kevés kaszállok. *Kutkert megi dűlő*, a helységtől délre, hegyes helynek nagyobb része kaszáló, kevés legelő [Pesty, XXII, 254a—b]. — 1891: Csicseres tető, Sorbány o(ldal), Omlás, Cset o(ldal), Előcsere, Kabola v(ölgy), Mészkemenceze, Szöllő, Lőrinczalja, K(is) és N(agy) Kotyor, Nyires, Lukucz irtóványa, Malomdomb, Szüget, K(is) Rét, Akasztófaoldal, Bütedombja, Barja o(ldal), Telek o(ldal), Csupos d(om)b a(latt), Lok, Biróné f(öld), Megyes, Hosszú, Bércz ú(t), Csicse o(ldal), Tamásné f(öld), K(is) és N(agy) Gógán t(ető), Észken, Puszta, Nagyarok, N(agy) és K(is) Szénavölgy, Mikla v(ölgy), Kúszikla v(ölgy), Kermege, K(is) és N(agy) Bércz, Templom mege, Kornyitor, Nagyerdő, Disztókosár, Tóhely, Erdőfű, Espánleső t(ető), Kigyós k(út), Sikkantus gödör, Vincz Antalné r(étje), Paperdeje [Jankó 13]. — 1941: 1. Álszeg. 2. Büte-uca (u.). 3. Főucca (u.). 4. Sikátor. 5. Pányiki uca: Pusztaút (u.). 6. Szemmihájevőgy (út). 7. Szorosvőgy (út). 8. Bércút (út). 9. Lencsekút (kút). 10. Bodon (kút). 11. Templomhiggya (h.). 12. Natyhíd (h.). 13. Malomdomb (l.). 14. Lőrincájaji kút (kút). 15. Tekenyősvőgygödre (l.). 16. Lőrincájaódal (l.). 17. Nyiresódal (l.). 18. Kotyor (l.). 19. Vágásút: Szárazút (l.). 20. Szöllőódal (l.). 21. Mészkemenceódal (l.). 22. Cseteódal (l.). 23. Cseteárka (l.). 24. Kabalavőgy (l.). 25. Sorbányódal (l.). 26. Omlázsgazda (e.). 27. Omlás (l.). 28. Kabalavőtytető (l.). 29. Káplárréttye (l.). 30. Előcsere dombja (l.). 31. Csete (sz.). 32. Kiscsete (sz.). 33. Lúdas (sz.). 34. Teleghérce (sz.). 35. Telekódal (sz.). 36. Telek (sz.). 37. Keregdomb (sz.). 38. Agyagos (sz.). 39. Büteréttye (k.). 40. Telekifórás. 41. Hosszu (sz.). 42. Büteárka (á.). 43. Bütedombja (kopár hely). 44. Meggyezsdombja (sz.).

Jegénye helynévtérképe.

45. Urakkertye mellett (k.). 46. Csergevőtytető (sz.). 47. Csergevőgyi út (út). 48. Bíróné főgye (sz.). 49. Bartóda (sz.). 50. Akasztófaódal (k.). 51. Lokifódek (sz.). 52. Külükifódek (sz.). 53. Lőrincájai fődek (sz.). 54. Kotyori fődek (sz.). 55. Alabástrombánya. Ma is bányásszák itt a követ. 56. Szüget (k.). 57. Tormás (sz.). 58. Kenderfódek (sz.). 59. Malomkert: Álsómalomkertye (k.). 60. Eklézsijarét (k.). 61. Álsómalom (malom, k.). 62. Felsőmalom (malom, k.). 63. Kisrét (k.). 64. Tanórok: Tanóruk (sz.). 65. Paplábja (sz.). 66. Tanítótagja (sz., k.). 67. Álsókútkertmege (sz.). 68. Kizsbérc (l.). 69. Kiskúszikladombja (kopár hely). 70. Vergősöm árka (á.). 71. Felsőkútkertmege (sz.). 72. Barázdatető (sz.). 73. Barázda ájja (k.). 74. Natykúszikla (kopár hely). 75. Bíróság (l.). 76. Nagybérc (l.). 77. Bírósági kút (kút). 78. Miklavogy (k.). 79. Miklavogy dombja (l.). 80. Kisszénavogygödre (k.). 81. Natyszénavogydombja (k.). 82. Natyszénavogygödre (k.). 83. Róka (k.). 84. Csaplái irtoványja (k.). 85. Demeter irtoványja (k.). 86. Laci irtoványik (k.).¹ 87. Tamásné főgye (l.). 88. Nagyerdő (e.). 89. Paperdeje (e.). 90. Csicsejuk (á.). 91. Csicsecseréje (e.). 92. Csicse (k.). 93. Kígyókút réttye (k.). 94. Erdőfü (k.). 95. Erősódal (e.). 96. Ferencmarci irtoványik (k.). Ilyennevű ember ma már nincs a faluban. 97. Nagybük réttye (l.). 98. Borsoskút (kút). 99. Csicsehegye (k., l.). 100. Csicseódal (sz.). 101. Mátépataka (k.). 102. Déllés (sz.). 103. Pusztaji fődek (sz.). 104. Kizsgógány (sz.). 105. Nagygógány (sz.). 106. Észek (sz.). 107. Irtoványtető (e.). 108. Fürdeji forrás (forrás). 109. Fürdőtelep. 110. Nád (k.). 111. Peresföd (sz.). 112. Külik (sz.). 113. Ebrugás (sz.). 114. Bereki csorgó ~ Berek kútya (kút). 115. Berek (sz.). 116. Láb gazza (e.). 117. Tógát (sz., k.). 118. Döktere. 119. Vájuvize (kút). 120. Tag (l.). 121. Sikkantusárka (á.). 122. Papkútya (kút). 123. Kizsbük hágója (e.). 124. Csúpozsdombájja (sz.). 125. Kondorkútya (kút). 126. Előcsere (e.). 127. Felsőfaluvég. 128. Zsellérucca (u.). Nagybörézt zsellérek lakják. 129. Tóskert (k.). 130. Csörgőskert (belsőség). A templom körül lévő kert neve. 131. Ódal (l.). 132. Hagymásvogy (l.). 133. Lajos irtoványik (k.). Jelenlegi tulajdonosáról nevezték el. 134. Vágott (l.). 135. Csereréttye (k.). 136. Nádosi hegy (l.). 137. Bikakaszálló (k.) [Gergely Béla hgy.]²

Kalotánadás.

1263, 1447: Poss. *Nadasd*. 1410: Poss. *Nadazthelek*. 1431: Pastores civium de *Volahnadasd*. Volahales de *Volahnadas* [Csánki V, 386]. 1808: *Oláh-Nádas ~ Nagysis* [Lipszky]. 1831: *Oláh Nádos ~ Nodis*

¹ A 84, 85, és 86. sz. helynév élő tulajdonosának nevét viseli.

² Közlő: Palkó József Máté (58).

[ConsTrans]. 1839: *Oláh-Nádas: Oláh-Nádos ~ Nágyis* [Lenk]. 1850: *Oláh Nádos ~ Nagyis* [Mike, HelysNev.]. 1864: *O. Nádas ~ Nadisu Romanu* [Pesty XXII, 432b]. 1873: *Oláh-Nádas ~ Nagyis* [Hnt.]. 1909: *Oláhnádas ~ Nadişul-român* [MoldTog.]. 1913: *Kalotanádas* [Hnt.]. 1922: *Katolanádas ~ Nadişul român* [MartIstr.]. 1941: *Kalotanádas: Olánádas' ~Nadăş: Nadiş* [Hgy.].

1770 körül: Lá Prunye Antonie (!sz.). Lá Gyálu Sztányi v. Sztáni (sz.), Dupe Gyálu Krutsi (sz.), Lá Doszu Totelikuluj (sz.), Pe Gyálu Krutsi (sz.), Pesztye Válye Hogyinuluj (sz.), Lá Puntye (sz.), In Gurejette (sz.), Lá Mártsiny (sz.), In Poény (sz.), In Sész Szortye (!sz.), Intre véj (sz.), In Goronyi (k.), In Zepoze (k.), In Ritu Máre (k.), In ritu Leli (k.), Lá Tresztie (k.), In Gyelnitza Csore (k.), Mnyikota (k.), Szupt Drumbove (!k.), La Szelistyoria (k.), In Bota (k.). In Mikota (k.), In Dosz (k.), In Sipotye (k.), In Virvu Doszuluj (sz., k.), In Podur (sz.), La Malur (sz.), La Válye Hogyinuluj (sz.), La Ptyetri (sz.). In Bunye (sz.), In Válye Bedetsuluj (sz.), In Nyegoványe (sz.), In Budo (sz.), In Goron (k.), In Ritu Máre (k.). In Zopotze (!) Tottelekiluj (k.). In Virtope (k.), Szup Dosz (k.). In Mesztekenjij (k.), In Podur (sz.), Lá Petritse (k.), In Ungyur (sz.), La Butsum (sz.), In Pojény (sz.), In Sez (sz.), In Lele (sz.), La Furts (sz.), In Zepogye Almásuluj (sz.), La Sztupeture (k.), La Pero Vajdi (sz.), In Murina (sz.), In Mártsinye (sz.), Szupt Koszte Urszuluj (sz.), La Jeruge (sz.), La Csore (k.), Mesztekenyie (k.), In Bále (!Bálte?) (sz.), In Budulo (sz.), In Vetástyi (sz.), Koszte Pojenyilor (sz.), In ritu Mori (k.). Szupt Dumbráve (k.), La Gruj (!) Krisouluj (sz.), La fintina Gori (sz.), In Purukuretz (sz.). La Perou Leli (sz.), In ritu Leli (k.). Lá Dosz (sz.), Lá Krutsa á luj Mányi (sz.). La Csora (k.), In Krátze (sz.), La ripe (sz.), La Gyelnitza Csori (k.), In rogyin (k.), In fundu zepozi (k.), In rezore (sz.), Dupe Gyál (sz.), La Drum (sz.), La Gurgujetz (sz.). La Pereu Korbuluj (sz.), In Kápu Csigouluj (sz.), La Csoroj in Pojény (sz.), La Vádu Mikoti (k.), Szupt Dosz (k.), La Csorojes (sz.), La Csuncs (k.), In Gyálu Gurgetzuluj (sz.), In Plese (sz.), La Váltzáá Száke (sz.), In Virvu Marsinyilor (sz.), La Toptyila (sz.), Lá Válye Boti (k.), Szupt Fetsét (k.), La Veltsöoe (!) Száke (sz.), La Gura Sipotyilor (sz.), Dupe Gárd (sz.), In Koszte Urszuluj (sz.), La Pedure Sztáni (sz.), In Pojény (sz.), La Kirsobb (!sz.), La Méri Gurgujeczilor (sz.), In Koszte Malurilor (sz.), In Nyegoványe (sz.), Szupt Tyitsére (sz.), La Griu Krisouluj (sz.), Lá Csuny (sz.), La Ptyikuecze (sz.), La Sztáully (sz.), La Puntye (sz.), In Válye Kimpulirol (!sz.), In Trovás

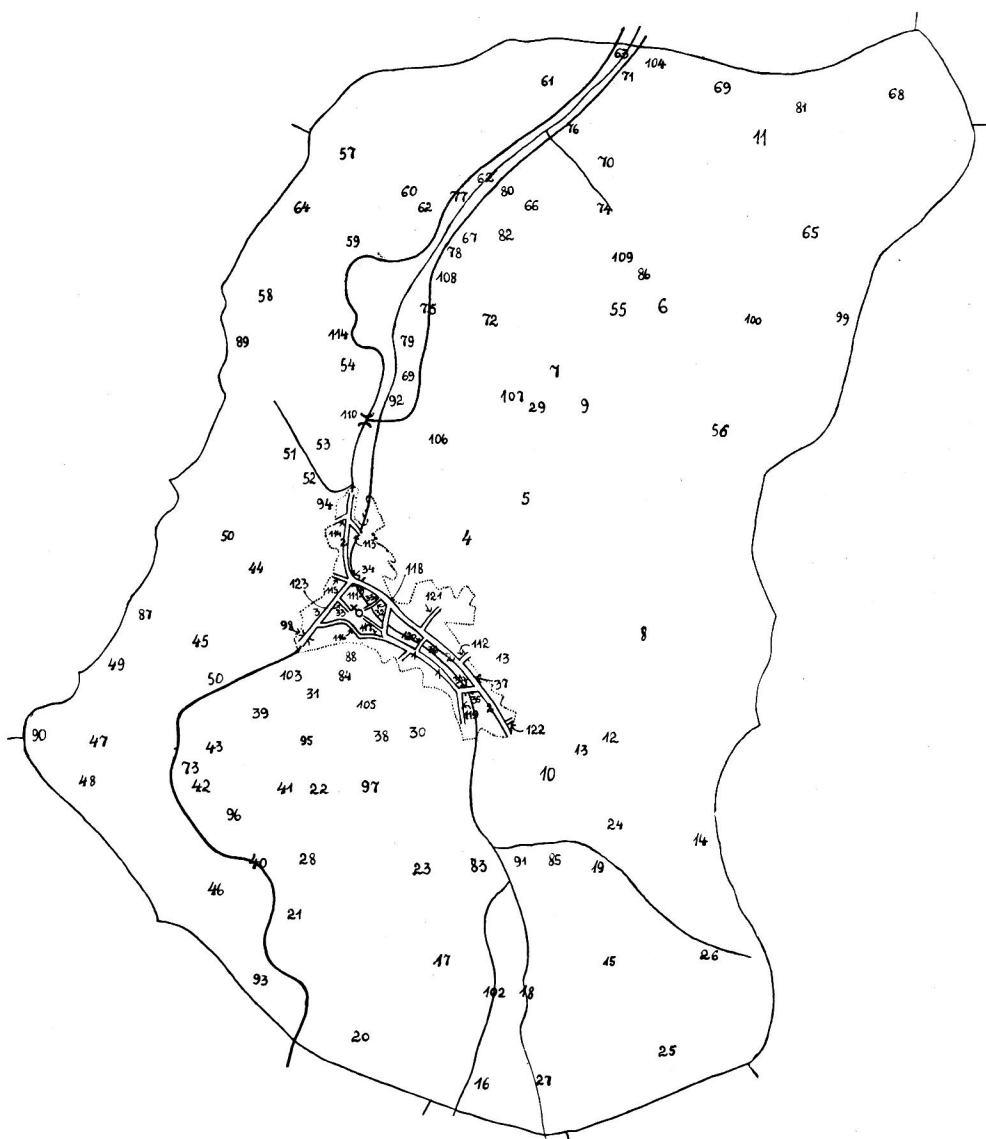
¹ Kalotaszeg magyar lakossága kizárólag a második és nem az első hivatalos elnevezést használja. Ugyanígy a teljesen rumén falu lakossága nem az 1922-i rumén hivatalos elnevezéssel, hanem a rövidebb népi alakokkal él.

(k.),¹ In Zepogye Prunilor (sz.), In riptyile Prunilor (sz.), In Kerbuná (k.),² Im Budur (sz.), In Zepogye Irtoju (k.), Szupt Dumprave (lk.), La Podutz (sz.), In Koszte Buduluj (sz.), In Gura Sipotyilor (k.), La Murina (k.), La Krutse a luj (!) Mány (sz.) [EM. Kolozs m. lt. Földmérési tábl.]. — 1864: Gyalu Cruci szomszédos délről Sztána Hellysége határával, 's onnan nevezetes hogy egy a legmagossab hegy a helység határán követeses terméketlen. — Dunga (!) Coszti melly szomszédos Jegenye helysége határával, ezis olly magos hogy B. Hunyadról menve Kolozsvár felé az ország utbol is nagyon jól látzik. — Az Ordományos pataka, melly indul az Kőrösfői határból és két felé vágja a Sztánai és O Nádasi határt egy darabig [Pesty XX, 432b]. — 1941: 1. Ulitsa miká (u.). 2. Ulitsa mare (u.). 3. Ulitsa Buduli (u.). 4. Prilože (l.). 5. Tufoj (e.). 6. Dumbrava (e.). 7. Făzetu Bofi (e.). 8. Turșuș (e.). 9. Tsărmuri (e.). 10. Pădurja satuluj (e.). 11. Zăpode (k.). 12. Șes (l., e.). 13. Kapu D'aluluj (e., l.). 14. Baja đin șes (kőbánya). 15. Mirișfa kornilor (sz., e., k.). 16. Kosta Kretsi (e., sz.). 17. Kretașta (e.). 18. Valea Bedečuluj (sz., l.). 19. Valea Pojeñilor (sz.). 20. Pădurja beseriči (e.). 21. Șipote (sz.). 22. Gurujetse (sz.). 23. Kosta ursuluj (sz.). 24. Kosta pojeñilor (sz.). 25. Făzetu đin sus (e., sz.). 26. La Făzet (kút). 27. La valea Bedečuluj (kút). 28. Rođin (sz.). 29. Bota (e., l.). 30. După Garduri (sz.). 31. Podu đela Ulitsa miká: Podu školi. 32. Grădina Beseriči. A templom kertje. 33. Soroșurile Beseriči (u.). 34. Im Pustă (belsőség). 35. Bosna. Az Ulitsa mare [2] alsó részének tréfás neve. 36. Fintina Satuluj (kút). 37. Granitsa. A Bosna mellett, az iskolánál lévő ucca-rész neve az Ulitsa mare-ban [2]. 38. Marziņa (sz.). 39. Valea Buduluj (sz.). 40. Drumu Hođinuluj. A Bánffy-hunyadra vezető út. 41. Vălcașa sakă (l.). 42. Valea Kâmpurilor (sz.). 43. Murina mjikă (sz.). 44. La Furč (sz.). 45. Râpa Gurgujetsuluj (puszta hely). 46. Pleșa (sz.). 47. Păstă drumu Hođinuluj (sz.). 48. Valea Hođinuluj (l.). Régen itt mentek át Bánffy-hunyadra. 49. După Gurgujets (sz.). 50. D'alu Stani (l., sz.). 51. Poduri (sz.). 52. Drumu Podurilor (út). 53. Zăpoda Pruñilor (sz.). 54. Su đalu kruči (sz.). 55. Dumbrava (e.). 56. Zmida (e.). 57. După D'al (sz.). 58. D'alu Kruči (l.). 59. Vătaștin (sz.). 60. Maluri (sz.). 61. Tsigan (sz.). 62. Mōra đe kătă sat (malom). 63. Mōra đin žos (malom). 64. Fintina đe după D'al (kút). 65. Travaș (e.). 66. Dos (e.). 67. Su Dos (k., sz.). 68. Ieruga (k.). 69. Rîtu mare (k.). 70. Lele (k.). 71. D'elnitselje (sz.). 72. Mikota (e., k., sz.). 73. Murina mare (sz.). 74. Iertăojele đin Lele (k.). 75. Drumu đela rît (út). 76. Rîtu đin sus (k., sz.).

¹ Alább: *In Trovase* (k.).

² Alább: *In Kerbunár* (k.).

77. Drumu Agireşului (út). 78. Ūoroşul morarului (kút). A Mõra de kãtã sat [62] közelében lévõ csorgó neve. 79. La Tresti (k.). 80. Sub Dumbrava (k.). 81. Goron (k.). Ma is sok a tölgyfa benne.

Kalotánadas helynévtérképe.

82. Vírvu Dosului (e.). 83. La Pfatrã (k., e.). 84. Im Buñe (k.). 85. N'egovañe (sz.). 86. Vírtopã (e., l.). 87. Uñđuri (sz.). 88. Bućum (kút). 89. Čuñg (sz.). 90. Pikujetse (k.). 91. Fĩntĩna lui Mañi (kút). 92. Rĩt

komăsat (k.). 93. Kărbunari (k., sz.). 94. La Poduts (kút). 95. Kosta Budului (k.). 96. Gura Șipotelor (k.). 97. Sup Kosta Ursului (sz.). 98. Podu pã dri¹ Hira (h.). 99. Fântina Goj (kút). 100. Purkărets (k.). 101. Pãrîu Leli (p.). 102. Pãrîu Korbului (p.). 103. Topfile (kenderföldek). 104. Ritu mori (k.). 105. Vîrvu Marziñilor (sz.). 106. Mesterkănej (k., sz.). 107. Ritu Popi (k.). 108. Čorojeș (kút). 109. Fântina Leli (kút). 110. Podu đela rît: Podu čel mare (h.). 111. Podu lui Belej (h.). 112. A Tîrili. 113. Pã la Pfičoran. 114. Pã la čuloje. 115. A lui Furnikã. 116. Soroșu Petsuli. 117. La Păpuk. 118. A Kozmi. 119. Soroșu Petri. 120. A lui Toderik. 121. A Moki. 122. Soroșu Boñdi. 123. Soroșu D'arde đim vale² [Gergely Béla hgy.].³

Kisbács.

1263, 1497: *Baach*. 1374, 1450: *Bach*. 1420 k.: *Baach*, *Baacz*. 1444: *Baacz* [Csánki V, 330]. 1608: *Bachy* [Bf. I. Okl.]. 1639: *Bacz* [I. h. Zentelki es.]. 1695: *Bács* [I. h. Fasc. 63]. 1733: L(ocum) M(ixtum) *Báts* [Togan, Rom. 26]. 1808: *Bács* cum Praedio Kardosfalva ~ r. *Bacsu* [Lipszky]. 1831: *Báts* cum Praedio Kardosfalva ~ n. *Bátsch* ~ r. *Bátsu* [ConsTrans.]. 1839: *Báts* ~ r. *Bátsu* [Lenk]. 1850: *Bács* ~ r. *Bacsu* [Mike, HelysNev.]. 1873: *Bács* tart. Kardosfalva [Hnt.]. 1909: *Bács* ~ *Baciu* [MoldTog.]. 1913: *Kisbács* [Hnt.]. 1922: *Kisbács* ~ r. *Baciu* [MartIstr.]. 1941: *Bács* ~ r. *Báč* [Hgy.].

1433/1755: primo incipissent (t. i. meta) in quodam loco Sub monte Keűmal dicto ubi cursus metarum Civitatis Clusvár ac Possessionum Baacz et Szent Ivan praedictarum, nec non Papfalva prope rivulum Papfalvapataka ā parte orientali ejusdem rivuli congerentur ubi penes viam publicam a parte occidentis unum signum metale fecissent, Inde per ipsam viam eundo, et praefatam Possessionem Papfalva ad orientem reliquendo de fine ejusdem usq(ue) ad quenda(m) rivulum hatharpathak dictum pervenissent, penes quem rivulum ā parte meridionali unum signum metale fecissent, Ibique reambulationes metarum Praefatae Possessionis Baacz et Praedy Szent Ivan ā parte dictae Possessionis Papfalva terminassent, ubi...⁴ ipsis Contradictionis velamine obviassent... [OL. Fasc. XXII. szekr. Z. Fasc. 34]. — 1588: syluulae prohibitae Hedmege erdű 2 Okep erdu 3 Iuanka derca 4 Nad odala 5 Popmezzeefeli (!) usq(ue) ad metas pagi Mera.

¹ A *pã dri* jelentése a közlő szerint: *szemben*. A helynév jelentése tehát: *Híraval szemben való híd*.

² 112—123. szám alatti helyek szorosok, nevőket az ott élt, illetőleg ma is élőlakosokról kapták.

³ Közlő: Ghiran Gábor (91).

⁴ Itt a személyek felsorolását elhagytam.

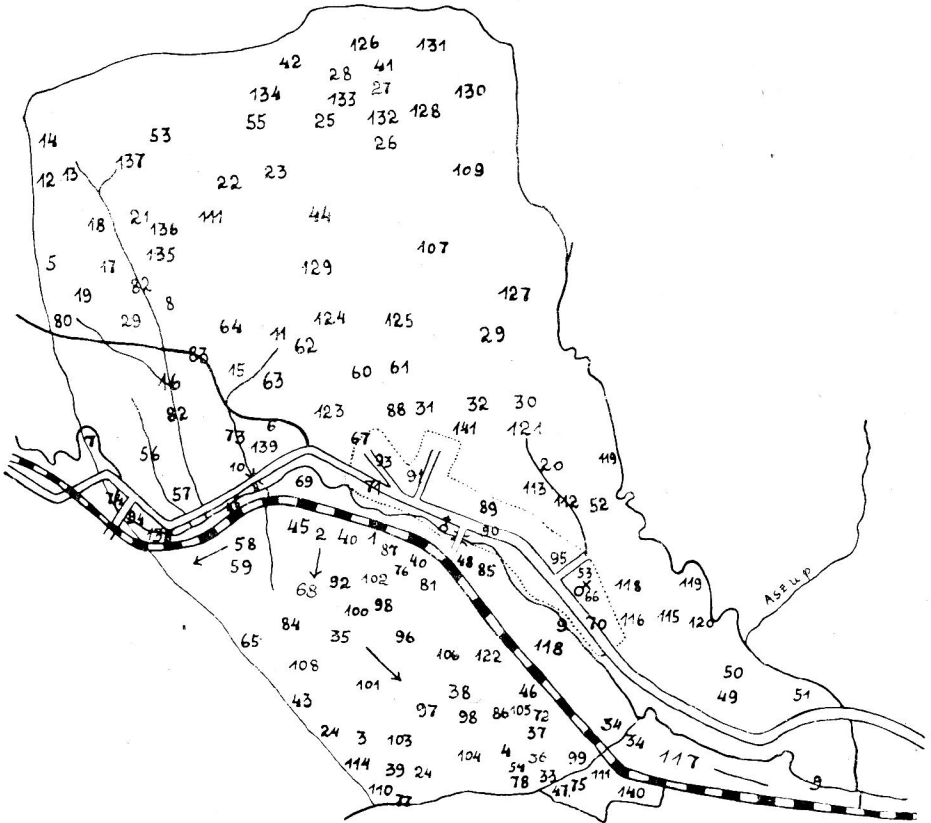
6 Nires nult (?) 7 Nag thelekoldala [I. h. XXII/a szekr. Fasc. 1. A.]. — 1650: az Baczj hataron Colos var megieben az Nadas vize mellet levo Malom helyünket... adtuk eo kegiel(mene)k [OL. Kolozsm. conv. Com. Kolosiensis Fasc. U. nro 5]. — 1676: Vagyon egy szār hegy neuō tilalmas erdō, nem mak termō, czak tüzre valo fa terem rajta. — Colosmonostor felōl az reten (k.). — Tilalmas Viz az falun alol az patak az Colos monostori hatarigh tilalmasb(an) volt reghenten de az veszedelemtōl foghva szabad mindennek halaszni. — Vagyon ōszue folyo hatarok Colosuarral, Monostorral, Szās Sz Fenessel, Szuczakkal, Mēraual, Korōddal es Pap faluaual. Colosuar felōl hassittia az hatart az Pap falvi patak, monostor felōl az haytas Vōlgye felet levō berczen valo hatar domb, Fenes felōl szent Pali neuō erdō alat leuō hatar domb, Szuczak felōl az nyughoua (!) irtouanion leuō hatar domb, Mēra felōl az Andras hazanal leuō Orszagh uttya mellet leuō hatar domb, Korod felōl az Farkas verem nevō erdō Berczen levō hatar domb, Nagy Keresztezet fak, az Pap falui hatar felōl az Karako alat megh keresztezet fāk, onnet fordul az Patak melet ala az hatar Colosuar felē az aszupataki szōlōk alliaara [OL. Fisc. IV. szekr. 259. fasc.]. — 1734: Agri Allodiales in superiori Territorio: Kert megett, Būdōs kutt, Csipkes teteje, Malom teribe, Sos oldal. — Agri Allodiales in Inferiori Territorio: In loco vulgo Hidnal dicto vicinitatib(us) ab una rivuli vulgo Papfalvi patak nuncupati, Gāl hid oldala, Alāfel jārōba, In loco vulgō: Rehen alol dicto, Gyurka vāpāja. — Kender hely (k.), Puszt Szōllō hegy felett (e.)... ex virgultis solum modo quercinis, In locis vulgō: Kapus elōtt et Nyires tetō vocatis ex quercubus constans, Infra locum vulgō: Nyires tetō nuncupatum usque ad rivulum vulgō: Csipkēs pataka nuncupatum est pariter ex virgultis querceis constans (e.), In loco vulgō: Kis Telek oldola dicto, usque ad locum vulgō: hago allya nuncupatum ex virgultis quercinis constans, In loco vulgō: O Kēp dicto, usque ad sylvam ad ecclesiam spectantem ex virgultis querceis constans. — In conterminatione Territoriorum Poss(ess)ionum: Colos Monostor et Szasz Fenes, usque ad sylvas Poss(ess)ionis Szucsāk, habent Incolae Poss(ess)ionis hujus sylvas vulgari nomine Bacsi torok nuncupatas. — In loco vulgō: Kise mezō, nuncupato, in conterminatione Territoriorum Poss(ess)ionum: Szasz Fenes et Szucsāk, sunt pariter sylvae communi usui Incolar(um) applicatae. — In loco vulgō: Kōszegō arka nuncupato in conterminatione Territorii Poss(ess)ionis Szucsāk pro usu pariter incolarum servatae. — In loco vulgō: Baczi alājaro dicto, in conterminatione Territorii Possessionis Szucsāk. — Trans alveum vulgō: Sosarok nuncupatum a conterminatione sylvarum Poss(ess)ionis Mēra usque ad locum vulgō Nyires tetō nuncupatum. — In loco vulgō: Kapus elō nuncupato, in conterminatione Ter-

rioriorum Poss(ess)ionum Korod et Méra, usque ad sylvas Allodiales supra notatas. — In loco vulgò: Hegyes hegy nuncupato in conterminatione Territorij Possessionis Korod. — In loco vulgò: Karako nuncupato in conterminatione Territoriorum Poss(ess)ionum: Korod et Papfalva. — Szakadas (e.)... ex virgultis solum modo quercinis constantes. — ...existit quaedam sylvula, in loco vulgò: O kép nominato, quae in necessitatem Ecclesiae Catholicae servatur. — Molendinum ex parte superiori hujus Poss(ess)ionis super Fluvio vulgò: Nádos nuncupato, extractam habet Molendinum, unius desuper volventis rotae. — Decurrit per Territorium hujus Poss(ess)ionis Fluvius vulgò: Nádos nuncupatus, in quo aluntur lucii aliiq(ue) diversi generis pisces, item caneri [I. h. XXII. szekr. 38 fasc.]. — 1775: az bátsi és k. monostori határon Aszszu pataka ¹ nevű patakra épült hidak [Bf. I. Kalotaszegi cs.]. — 1864: Báts határának részei különféle nevezetekre oszlanak, amelyeket a *Nádos víze* hosszába át szél a falu mellett elfolyva neveztetnek pedig következőképpen: Hosszudomb, Rozsás, Kise (!) mező. Szöllőfő, Báts Torok, Venitze, Tér, Hágo, Lencsés Gödre, Rét, Fa hid. Nyomás, Gál hid oldala, Magyaros ajja, Hegy mege, Kapus uttya, Irtás, Szöllő tető, Bánya Bérce, Nyáras to, Kigyos to, Szárhegy tető, Ivánka bérce, Szent János kutyta, Hegyes Hegy, Kapuselő, Füzes ágy, Sos árok, Nyires tető Szilvás, Nagy telek, Sos oldal, Nádas telek, Csiplikés tető, Boczi, Farkas verem, Borso Völgy, Malom tere, két árok köze. Bűdös kut, Hágo alatt, Szárhegy ajja, Kis telek Nyak, Gergely Irtóvány. — Ezen erdőbe (t. i. a kolozsmonostori uradaloméban) vagyon az ugynevezett Szent János kutyta a hol valami régi telepítvények fundamentumjai kaphatok talám templom lehetett. — Délről a Szász Fenesi határ felől valami kőbányák léteznek a melyekbe mais különféle épületeknek való kövek faragtatnak a melyek Kolozsvár várossába hordatnak [Pesty XXII, 135a—b].² — 1941: 1. Borsóvögy: Borsóvögy (sz.). 2. Hosszudomb (sz.). 3. Kismező: Kisomező: Kisamező (l.). 4. Rózsáskút ~ Rožaš (l.). 5. Sósódal ~ Šošodol (sz., e.). 6. Csiplikés tető ~ Čipkešul (sz.). 7. Malomtere: Territorijü mori (sz.). 8. Kétárokköz ~ Íntre páraje (sz.). 9. Nádos: Nádas ~ Nadăș (p.). 10. Roszhíd (h.). 11. Szárhegy (sz.). 12. Nyires-tető ~ N'irešu (e.). 13. Szilvás ~ Silvaš (e.). 14. Papmező (k.). „A katalikus tátusé“. 15. Kistelek (sz.). 16. Natytelek ~ Notelek (sz.).

¹ Az *Aszsupatak* ma Kisbács és Kolozsvár határán lefolyó patak, illetőleg patak-völgy.

² A kérdőívre adott válasz záradéka ez: Választmányi tagok: + Gál András pihutz, + Gál János öreg, + Fábíán Péter, + Pap Stefan, + Horváth András, + Szabo András, + Csiki János, + Kimpián Nyikula f. biró, + Kömives Mihály, + Teuczán Juvon Lup, + Tódor János, + Papuk Stefan, + Márton György, Gál János kis biró. — Intze György névaláíró jegyző.

17. Alsófűzeságy: Fűzeságy alsó ~ Fizešađ (e.). 18. Felsőfűzeságy: Fűzeságy felső ~ Fizešađ (e.). 19. Kapuselő ~ Kăpușele (k.). 20. Kislab (sz.). 21. Hintós: Hintos ~ Hinfauš (k.). 22. Laposkő (k.). 23. Nyárástó: Nyárástó ~ N'arastaŭ (k.). 24. Hidekkút (l.). 25. Szentivány ~ Sînton (e.). A szájhagyomány szerint itt volt a falu a tatárjárás előtt. A tatárok elpusztították. A mai község helyén egy bács (juhász) telepedett le elsőnek és róla kapta a község mai nevét.

Kisbács helynévtérképe.

26. Karakó ~ Karakăŭ (k.). 27. Felsőkigyóstó: Kigyóstó felső: Kigyóstó ~ Kidaštaŭ (k.). 28. Keskenkigyóstó: Alsókigyóstó: Kigyóstó alsó ~ Kidaštaŭ (k.). 29. Írtás ~ Iertaš (k.). 30. Hegy megett ~ După đal (sz.). 31. Láb ~ Labu (sz.). 32. Szöllőtető ~ Vîrvu iij (sz.). 33. Bácsstorok ~ Baštařaŭ (k., l.). 34. Kiserét ~ Rîtuts (k.). 35. Kiserdő ~ Păduriče (l.). 36. Porombányó ~ Baję đe prund (sz.). 37. Venice ~ Vinetsije (sz.). 38. Libakút (kút, l.). 39. Itató ~ Itatăŭ: Adăpătore (l.). Ez utóbbi név a rumén megszállás alatt keletkezett és csak kevesen használják. 40. Pusztakert (l.). 41. Hosszuzakaszáló ~ Kasălăŭ

lung (k.). 42. Fuszujkakaszáló ~ Kasäläy fasoŕi (k.). 43. Kúszegő ~ Kisegey (e.). 44. Szenytyánoskút ~ Fîntîna Sîntõnă (k.). A szájhagyomány szerint itt rejtették el a Szentiványban elpusztult falu harangjait. 45. Felsőtér (sz.). 46. Hágó ~ Hagăy (sz.). 47. Lencsészögödre ~ Gropa Lenčeşului. 48. Fahíd ~ Pođ de lemn (h.). 49. Nyomás ~ N'imaş (sz.). 50. Gálhídódal ~ Galidodol (sz.). A faluban ma is több Gál nevű család él. 51. Magyarós ~ L' aluniş (sz.). 52. Kapusút ~ Kăpuşut (sz.). 53. Pityókátorony. A gyerekek csúfolkodva nevezik így a rumén templom mögötti helyet. 54. Bányabérce ~ Birtsu băii (l.). 55. Hegyeshegy ~ Hidişhed (e.). 56. Sósárok (e.). 57. Nádostelek: Nádastelek (sz.). 58. Boci (k., sz.). 59. Farkasverem ~ Forkoźverem (sz., k.). 60. Búdöskút ~ Biđiskut (sz.). 61. Hágó alatt: Hág-ăjja ~ Su Hagăy (sz.). 62. Szárhegyăjja (sz., k.). 63. Kisteleknyak (sz.). 64. Gergejirtovány: Gergejtava ~ Gergetejon (sz.). 65. Tőtyfás-tető (l.). A mellette lévő Kúszegő erdeje leginkább tölgyfákból áll. 66. Sajtó ~ Šajtăy. Kert a rumén templom mellett. Régen itt szőlő volt és a kert a sajtóházzal kapta nevét. 67. Csokojárka ~ Čokojarkă (k.). 68. Tetűponk (l.). 69. Gáttere ~ Teritoriju ȝazului (sz.). 70. Alsófalu-vég ~ Kapătu satului đin ŷos. 71. Felsőfalu-vég ~ Kapătu satului đin sus. 72. Zalányi árka ~ Păriy Zălane (l.). 73. Szárhegy árka ~ Gropa Sarhedului (á.). 74. Szucsáki híd ~ Podu Suĉagului. A szucsági határszélben lévő híd neve. 75. Monostori ódal ~ Kořta Mănařturului (sz.). A kolozsmonostori ill. kolozsvári határszélben lévő oldal. 76. Keresztfadomb ~ Dîmbu kruĉi (l.). 77. Szucsáki patak: Bácsstoroki árok ~ Păriy Suĉagului (p.). A szucsági határban eredő és a Bácsstorokon végigfolyó patak neve. 78. Omlás alatt ~ Omlaş (sz.). 79. Kúszegőárka ~ Păriy Kisegeului (á.). 80. Méraji szél. A mérai határszélben lévő erdő neve. 81. Keresztfa ~ Kruĉa (l.). Kereszt és a körülötte lévő legelő a Keresztfadombon. 82. Natytelek árka ~ Păriy Notelekului (á.). 83. Csipkésút: Csipkési út. A Csipkéstetõn át [6] a szomszédos Mэрába vezető út neve. 84. Agyagdomb ~ Lutărije (l.). 85. Nádostere (sz.). 86. Leveles (l.). 87. Kenderföd ~ Kîneptiřt (ke.). 88. Etyházi hěj ~ Loku ekleziěj (sz.). A kisajátítás előtt a róm. kat. egyházé volt. 89. Bakó tagja: Kert víge ~ Tagu lui Bako (sz.). Nagyrésze Bakó Béla bíróé. 90. Faluközép ~ Miřloku satului. 91. Cigányok sikátorja: Cigányköz: Cigányok uccája ~ Šikatoru Tsiĝaniilor (u.). 92. Kiskút (kút, l.). 93. Felsősikátor: Temető-ucca ~ Ulitsa đintre păraje. Két árok közti utca neve a temető mellett. 94. Szucsáki út ~ Drumu Suĉagului (út). 95. Alsósikátor: Ásóbótos sikátorja: Samu sikátorja: Rózsa-ucca (u.). A sarkon Márton Salamon (Samu) holtja van. Ez utcácska utolsó neve tréfás elnevezés; állítólag azért kapta, mert itt laknak a falu legszebb lányai. 96. Káposztáskert (l.). 97. Pal-

lér vágottya ~ Täjetura Paleruluĵ (l.). Pallér nevű család ma már nincs a faluban. 98. Sűjedések ājja (l.). 99. Bircājja ~ Su Birts (l.). 100. Sásoskút: Sásaskút. Sásos területen lévő kút és a körülötte lévő legelő neve. 101. Nagyódal (l.). 102. Keresztesút (l.). 103. Dillóódal ~ Kõsta merezuluĵ (l.). Itt szoktak a marhák delelni. 104. Tüvises: Tövises (l.). 105. Olányárka (l.). 106. Rókajuk (l.). 107. Szakadás ~ Sākadat (k.). 108. Zöldipojána ~ Pojana verde (l.). 109. Papfalvi erdő: Patfalvi erdő ~ Pädurĵa Popešt (e.). Papfalvát Kisbácson általában Patfalvának mondják. 110. Kertegdombja (l.). 111. Zerge (k.). 112. Hegyi út. A Hetytetõre [121] vezető út. 113. Butahegy. Volt tulajdonosa, Fábíán Mihály gúnynevét örizte meg e helynév. 114. Hidekkúti árok (l.). 115. Horgas ~ Strĩmbu (sz.). 116. Lávvice ~ Kapu labuluĵ (sz.). 117. Nagyrét ~ Rĩtu mare (sz., k.). 118. Alsótér ~ Šesu đin žos (k.). 119. Papfalvi árok: Patfalvi árok ~ Valĵa sakā (tn.). 120. Csorgó ~ Čorgāu (k.). 121. Hetytetõ ~ Vĩrvu đaluluĵ (sz.). 122. Szöllõfõ (sz.). 123. Nagyláb ~ Labu mare (sz.). 124. Kánya alatt: Kányó alatt ~ Su Kaňā (sz.). 125. Birtetõ (e.). 126. Macskásirtás ~ Iertašu Māčkaš (k.). 127. Írtási kút ~ Fintĩna đela Iertaš. 128. Kigyóstõji erdő ~ Pädurĵa đela Kiđāštāu (e.). 129. Kányaerdõ (e.). 130. Keskenydüllõ (k.). 131. Keskeny: Szoros (k.). 132. Karakõji erdő Pädurĵa đela Karakāu (e.). 133. Szentiványi kút ~ Fintĩna đela Sĩntõna (kút). 134. Csereerdõ (e.). Vegyes erdő neve. 135. Kisjoánka: Kisjovánkó: Felsõjovánkó ~ Iõĵka mĵikā (k.). 136. Nagyjoánka: Nagyjovánkó: Alsõjovánkó ~ Iõĵka mare (k.). 137. Szilvás árka ~ Pārĩu Silvašuluĵ (sz.). 138. Fileki malom: Füleki malom: Illári malma (ma.). Elsõ két neve egy Fileki nevű tulajdonosának a nevét örizte meg, az utolsó név jelenlegi tulajdonosának, egy Pascu nevű ruménnek a keresztneve. 139. Csipkézsgõdre ~ Grõpa Čipkešuluĵ (sz.). 140. Bikák rĩttye ~ Rĩtu taurilor (k.). 141. Szõllõ ~ La ĵię (sz.) [Gergely Béla hg.].¹

Magyargorbó.

1437: Poss. *Gorbo*. 1446, 1496: Plebanus de *Gorbo*. 1470: *Gorbo* [Csánki V, 355]. 1676 körül: *Magyar Gorbo* [Bf. I. Vegyes. Reg. Loc. Arend.].² 1713: *Magjar Gorbo* [Wess. Helységek összírása]. 1733: *L(ocus) purus v(alachicus) Magyar-Gorbó* [Togan, Rom.]. 1808: *Magyar-Gorbó* ~ n. *Ungrisch Gorbau* ~ r. *Girbová* [Lipszky]. 1831:

¹ Közlõ: Kovács Imre (51) magyar és Bojan Demeter (31) rumén nemzetiségű. — Vö. még Gergely Béla, Kisbács helynevei: *Magyar Népryelv* III. köt. (szerk. Bárczi Géza és Szabó T. Attila).

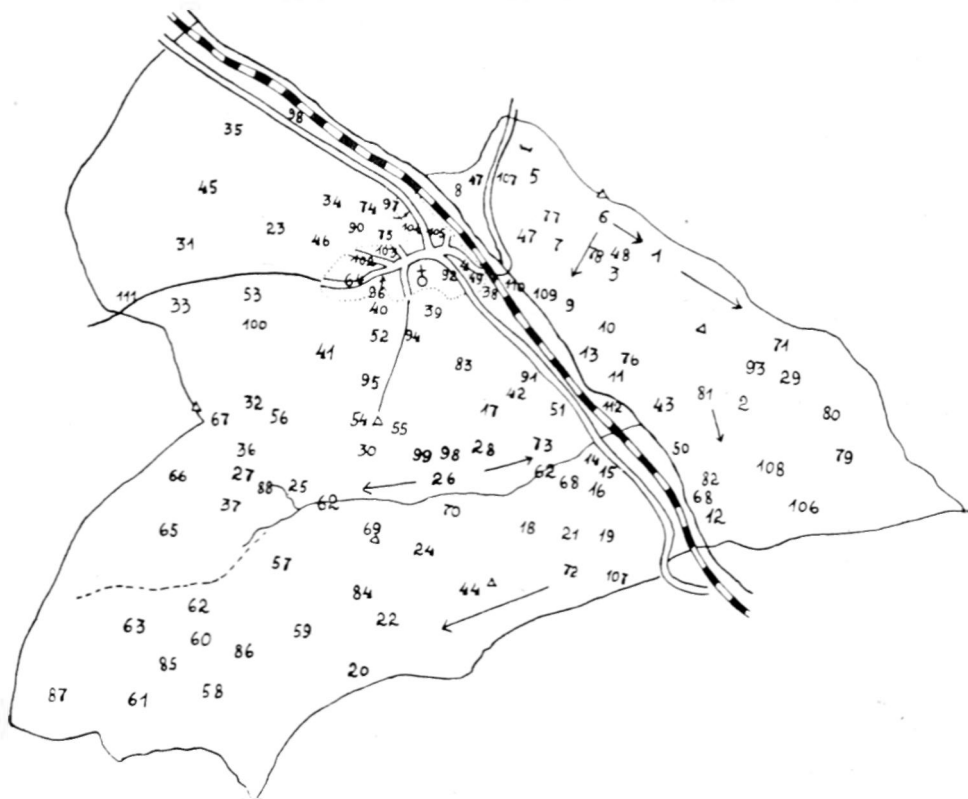
² 1676-ban *Pusztá Gorbo*-t említik, de ez alighanem azonos az ugyanott említett *Pusztá Górbofü*-vel [OL. Fisc. IV. szekr. 259. fasc. — L. még Magyarakapus 1676-i helynevei közt].

Magyar Gorbo ~ n. *Ungrisch Gorbau* ~ r. *Girbová* [ConsTrans.] 1839: *Magyar-Gorbó* ~ *Girbeou-ungureszk* [Lenk]. 1850: *Magyar Gorbo* ~ *Girbeu unguereszk* [Mike, HelysNev.]. 1873: *Magyar-Gorbo* ~ *Girben* (!) [Hnt.]. 1909: *Magyargorbó* ~ *Gârbăul-unguresc* [MoldTog.]. 1922: *Magyargorbó* ~ *Gârbău* [MartIstr.]. 1941: *Magyargorbó* ~ *Girbov* [Hgy.].

1625/1839: kerülő völgyében (r.), az nagy zegben (sz.), az Gorboi patakon (ma.) [OL. Csáky lt. Fasc. 23. No. 50]. — 1941:¹ 1. Keresteš (l.). 2. Săkătura mare (vízmosás). 3. Săkătura mikă: Săkătura Turi (vízmosás). E vízmosás Türe (r. Turja) felé esik. 4. Kătră gară (u.). 5. D'alu mori (l.). 6. Valea Șardului (sz.). 7. Păstă pod (sz.). 8. Tău (k.). 9. Grădinoi (k.). 10. Iaz (k.). 11. Rîtu mori (k.). 12. Gașpariț (k.). 13. Oltovaň (k.). 14. Kîneptiștile ȃela Paňikut (ke.). 15. Bortă (kút). 16. Pădurițe (l.). 17. Lășkaș (sz.). 18. Intre păduri (l.). 19. Kărpiňiș (e.). 20. Fundu Arqatului (l.). 21. Palota: Păluta (l.). 22. Zăpođitsa (k.). 23. Zăpođe (k.). A szájhagyomány szerint alá van pincézve a tatárjárás korából. 24. D'esime (e.). 25. Fundătura (k.). 26. Valea Žukului (sz.). 27. Labu Čorojului (sz.). 28. La arină (sz.). 29. Tăuțs (l.). 30. Sub Bobořă (sz.). 31. Sfinatșă (sz.). 32. Koldukuts (k.). 33. Gırbojel (sz.). A mákói Gorbófő folytatása. 34. Pătra lupului (sz.). 35. T'oroș (sz.). A mákói Körös folytatása. 36. Băрку (k.). 37. Răzorele žukului (sz.). 38. Herbeniște (sz., k.). 39. T'ert (kert). 40. T'ertu đin sus (kert). 41. Răpă (sz.). 42. Dos (e.). 43. Merezu popi (l.). 44. Pădurja ăa mindră: Pădurja ăa frumoșă (e.). 45. D'alu T'oroșului (sz.). 46. Fatsă (sz.). 47. Čoroj (k.). 48. Īm Boriște (l.). 49. La plop (sz.). 50. Rîtu baronului (k.). 51. La stupătură (k.). 52. D'in suz ăe garduri (sz.). 53. Pămînturile ăelja skurte (sz.). 54. Virvu Bobori (k.). 55. Koșta Bobori (k.). 56. La lut (k.). 57. Fundătura popi (k.). A papé. 58. Pădurja komunală (e.). 59. Pădurja Domnișorului: Pădurja lui Lesai (e.). Lészai Ferenc erdeje. 60. Pădurja ekleziiei ăela Boriște (e.). 61. Pădurja urbăreșilor (e.). 62. Žuku (k.). 63. Maržinęa žukului (k.). 64. Ulitsa đin sus (u.). 65. La Fîntînițșă (sz.). 66. D'asupra barkului (sz.). 67. Răzorele barkului (sz.). 68. Pulihet (kert). 69. Intre Kopač (l.). 70. Su pădure (sz.). 71. Pădurja ekleziiei đin Keresteș (e.). 72. Koșta Arqatului (l.). 73. Koșta satului (k.). 74. Īn ji (sz.). 75. D'eluts (k.). 76. Pămînturile ăela mořă (sz.). 77. Su đalu mori (sz.). 78. Kîneptiștile đim valea Șardului (ke.). 79. Koșta halău-

¹ Lészai Ferenc magyargorbói földbirtokos szerint néhány itt közölt helynévnek magyar megfelelője van. Ezek a következők: 1. Kereszteshegy, 5. Malomhegy, 6. Sárdi völgy, 8. Tó, 11. Malomrét, 12. Gáspárrét, 13. Gyümölcsös, 16. Kiserdő; 17. Laskázsdűllő, 19. Gyertyános, 20. Árvát. Ez a helynév ebben a formában Vistán is előfordul. 27. Csorgólábi díllő, 33. Gorbófő, 34. Farkaskő, 35. Körös, 36. Berek, 39. Kert, 44. Széperdő.

lor (l.). 80. D'asupra halăurilor (l.). 81. Pă rađină (l.). 82. Lutserniște (k.). 83. Fintina Beși (k., kút). Volt tulajdonosa nevét viseli. 84. Zăpođa între păduri: Zăpođa N'egrului (k.). 85. La čutaj (k.). 86. Burtukă (k.). 87. Vîrvu žukului (k.). 88. Păriul čorojului (sz.). 89. Pańikut (sz.). 90. D'alu Fiki (sz.). 91. Soldom (sz., k.). 92. Ulitsa đin žos (u.). 93. Pripon (l.). 94. Drumu pă la Rîpa (út). 95. Fintina Bobori (kút). 96. Fintina boiilor (kút). 97. Fintina Kretsului (kút). Egy ott-

Magyargorbó helynévtérképe

lakó emberről nevezték el. 98. Kalea Pruńilor (l.). 99. Gropa Bobori (l.). 100. Kapătu labului (sz.). 101. Rîpa (sz.). 102. Šikatoru pă la N'egru (u.). Egy ottlakó emberről nevezték el. 103. Pă šikator (u.). 104. Ulitsa pă T'oroš (u.). 105. Ulitsa la Tău (u.). 106. Fatsa Žiști (l.). 107. Valea T'uri (k.). A szomszédos Türe (r. T'urija) felé eső völgy. 108. Gropa Halăurilor (l.). 109. Valea bătrînă (k.). 110. Podu đela bakter. 'Az őrháznál lévő híd neve. 111. Apa Gırbojelului (p.). 112. Valea Nadisului (k.) [Gergely Béla hgy.]¹

¹ Közlő: Šinca János (43) és Székely Abrudan Péter (65) mindkettő rumén nemzetiségű.

Magyarnádas.

1299: Villa *Nadasd*. 1299, 1510: Poss. *Nadas*. 1338: Nobiles de *Nadasd*, Poss. *Nadasd*. 1343: *Nadas* superior. 1358, 1360, 1368: *Nadasd*. 1378, 1388: *Felnadas*. 1420, 1433, XV. sz.: *Predium Nadas*, *Predium seu poss. Nadas(d)*. 1425: Poss. *Nadasthelke* alias *Nadas*. 1435, 1467: Poss. *Nadasd*. 1445, 1447: *Predium Nadastelke*. 1449: *Plebanus de Nadas*. 1450: *Nadas*. 1486: Poss. *Magyar Nadasd*. 1517: Poss. *Magyarnadas* [Csánki V, 385]. 1658: *Nádos* [Kem. Régi anyag cs.]. 1713: *Magyar Nádas* [Wess. Helys. összeír.]. 1808: *Magyar-Nádas* ~ *Nedesd* cum *Praedio Vataháza* [Lipszky]. 1831: *Magy(ar) Nádos* ~ *Nagyis* [ConsTrans.]. 1839: *Magyar-Nádas*, *Magyar-Nádos* ~ *Nedesel*, *Nedésd* [Lenk]. 1850: *Magyar Nádos* ~ *Nedesd* [Mike, HelysNev.]. 1864: *Magyar Nádos* románul *Nedeselu Unguresk* [Pesty XXII, 322a]. 1873: *Magyar-Nádos* ~ *Nedesdu* [Hnt.]. 1909: *Magyarnádas* ~ *Nädäşelul-unguresc* [MoldTog.]. 1922: *Magyarnádas* ~ *Nädäşel* [Mart-Istr.]. 1941: *Magyarnádas* ~ *Nädäşel* [Hgy.].

1671: Az utt mellét tuul az Nadas patákán Mera felol (sz.), Lidérkö Tetön egi darab mera fele (sz.), Az falu hellien (sz.). Bödölobán (sz.), Badolo padgian (sz.), Sylvasra jároban (sz.), Sárkányos (!) Térében (sz.), Verés keö alat (sz.), Var hegién az váta hályára jo véggel (sz.) egy felöl (szomszédja) az e., Melj volginek az Tulso oldalán (sz.), Az Negiidben (!?e.) [Múz. Rhédey]. — 1696: az Sárkányos Terin (sz.), Szil barázda alatt (sz.), Az Kekenyös mellett vagyon égj fel járo föld Istenki rétire megjen fel véggel, az Kekenyös árka mellett (sz.) K(elet) felöl (szomszédja) az ország uttya, Lidérkö (!) Tetön (sz.), Borso hely (sz.), Az Rét szélen (sz.), az Puszta Kuton feljül (sz.), Az falun alol (sz.), Az Hegjesben (sz.), Az Szilvásban (sz.), Az Bodolo hidgján (sz.), Az Bodolo árka mellett (sz.), Nagj szégnek also végében (k.) [I. h.]. — 1717: a örhely oldalabul a Vatahazi praediumrul ki vitte él . . . kalondgja . . . buzáját, Vatahazi Praediumon a Chosar helyet bekessegesen irtota ki, tisztogatta. — az magjar nadasi hatarral oszve folyo Vata haza nevü predium (!) hataraban (sz.) [I. h.]. — 1752: az alsó Forduló határban: a Rekenyösben Székely Rét n. Falu közönséges Réte. — Mera felöl valo határban: a Sárkányos árkanak a véginél a Patak mellett (r.), Csürös kerten¹ feljül (gyü.), az Sárkányos Hegy tetejin (sz.), Az Hegyes alatt (sz.), Az Hegyes Árkánál (ku.). — Türe felöl . . . Zeg Erdőnek nevezünk (e.), A Veres Kö Tetön lévő nagy e., Köz erdeje (t. i. a falunak) vagyon az Hegyes Tető, Bodoló és Szilvás n. h.-ben, az Gyümölcsös, vagyon . . . Vista felöl

¹ A forrás szerint a Cs.-en vezetett keresztül régebben az ország útja.

egy jó darab kaszáló, mely meg terem könnyen harmintz szekér szénát, mely hely iránt azt hallottuk volt az régi öreg Emberektől, hogy régen Vistai határhoz való let volna és az ide való Nádasi Possessoroké vagy az Falusiak még az Kurutz világ előtt sokkal egy Bikát adtanak volt az Vistaiaknak bérben, és el veszvéen azon Bika azon darab heljet ugy edták a Nádasiaknak az Vistaiak meljet máig is Bika Rétnek neveznek [I. h.] — 1756: Vata háza praedium, melyet Köpe v. Kepe n. h.-nek is binak (e.). — az Also, vagj Vistai Szőlők felé való forduloban: a' Rognában (sz., k.), A Bányász tetőn (sz.), A' Rekenyész tetőn a' Merai uton aloll (sz.), a' Bika Rétben (k.), a' Borso helyben (sz.), A' Barlangban a' Malom uttyában (sz.), az Erdő végiben (sz.), A' Bányász felé az uton felyül (sz.), A' Bányász végiben a' Mérai határ szélben (sz.), A' Mérai hegyen gjeppen (sz.), A' falu végiben az Oláh Templomnál (sz.). — A' Felső vagy Türe felé való forduloban: a' Csorgonál (sz.), A' Bodolo Padgyán (sz.), A' Bodolo Árkán (sz.), Az Hegyes alatt (sz.), A' Csorgon felyül (sz.), A' falu végiben a Ref. Templomon felyül (sz.), Az Hegyes Erdő alatt (sz.). — Sz. Pál felé való forduloban: a' Kerek Dombon (sz.), Vataháza felől zab hely uttyára megyen véggel (sz.), A' Sárkányos Terin a' Mérai határ felé (sz.), A' Szél Barázda alatt (sz.), A' Nagy Czegben (k.), A' Vataházi Utban (sz.), A' Szeli (!) Borázda uttya mellett (sz.), A' Mérai árokra rug véggel (sz.), a' Bika Rétben (k.), A' Zabhelly utnál (sz.), — Zeg (e.), Sz. Pal felé a' Sárkányos felett (e.), A' kerek To mellett egj Retes kert [I. h.] — 1766 körül: a' Hegyes patak (p.). — A' Szill-brázda Forduloban: La gropá poduluj (sz.), Pe Gyalu Keszteulur (sz.), A' Sárkány gödrinél (sz.), La Szili brázda (sz.), La paro meri (sz., k.), A' Száraz pataknál (sz.), A' Sárkány felett (sz.). — A' Bányász Forduloban: In paro meri (sz.), La Rogná (sz., k.), La podú Zsisti (k.), La Rognar (k.), La paro Hegyesuluj (k.), In Kosztá Bányaszú (sz.), A' Szöllő felett (sz.), A' Rognaba (sz.), A' puszta kutnál (sz.). — A' Szilvás n. Fordulob(an): A' Budoloba (sz.),¹ Szup Szigerdó (!sz.), La rozole Boduluj (sz.), La Szilvás (sz.), A' Pavel tsorgoján fellyel (sz.), Az oláh templom tzinterme mellett (sz.), A' Magyar templomnál (k.), In gropá Budouluj (sz.), La Izvor (sz.), A' Budulo padján (sz.). — Nagy Szegbe (k.), A' puszta kutnál való rétbén (k.) [EM. Rhédey J. conscr.]. — 1768: A' Szill-brázda nevű Forduloban: A' Sárkány felett (sz.), La gropa poduluj (sz.), Pe Gyalu Keszteulur (sz.), A' Sárkány gödrinél (sz.), La Szili brázda (sz.), La paro meri (sz., k.). — A' Bányász n. Forduloban: A' Bányász hegy

¹ A' kébbi: La Budulo (sz.).

tetejen (sz.), In paro meri (sz.), La podu Zsisti (sz.), La Rognár (sz.), La parou Hegyesuluj (sz.), In koszta Bányaszú (sz.), A' szőlő felett (sz.), A Rognába (sz.), A' puszta kutnál (sz.), In Rogna (k.). — A' Szilvász n. Forduloban: A' Buduloba (sz.), Szup Szigerdo (sz.), La Rozole (!) Boduluj (sz.), La Szilvás (sz.), A' Pável tsorgoján feyllen (sz.), Az oláh templom tziinterme mellet (sz.), A' Magyar templomnál (sz.), La Budulo (sz.), In Gropa Budouluj (sz.), La Izvor (sz.), A' Budulo padgyán (sz.). — A' Nagy Szegbe (k.), A' puszta kútnál való rébten (k.), Hegyes patak (p.) [I. h.] — 1775: A Felső Forduloba az az A Buduloba: La Hegyess (sz.), Lá Szilvás (sz.), A Budulo Pagyába (sz.), Lá Zegerdeo (sz.), Intre Peráje v. Perájele Szilvásuluj (sz.), Pe dosz kite (!) Szilvás (sz.), Lá Csorojuluj Pavel (sz.), Rezarjá Budouluj (sz.), a Szilvás Felől való Eszakba (sz.), A Szilvási Árkak között (sz.), A Budulo Padgyán v. Padgyába (sz.), Lá Grapá Budulouluj (sz.), vi(cinu)ssa Nap Kelet(ről) a Budulo Arka, A Zegerdo alatt (sz.), In Doszu Szilvásuluj (sz.), A Budulo Hegyén (sz.), Intre Rezarje Budouluj (sz.), Pe Grapá Budululuj (sz.), Szub Zegerdeo (sz.), A Szilvás Árka között (sz.). — az Also Forduloba, a Benyászába: in Benyásze (sz., k.), In Vironu (!) Benyeszi (sz.), A Puszta kutnál (sz., k.), A Kertek megett (sz.), In Náde (sz.), A Puszta Kutnál (k.) vi(cinu)ssa Délről a Puszta Kut Pataka, Szub Benyásze (sz.), Lá Pereu Mnyiri (sz.), In Pereu Mnyiri intre rezarje (sz.), A Puszta Kutnál az Északba (sz.), a Benyászába a Patak mellett (k.), In Dosz a Falun Fejül (k.), a Benyásza hegyen (sz.), a Benyászánál (sz.), A Borso helybe (sz.), A Kertek megett (sz.), A Nádha (k.), In Kasztá Benyeszi (sz.), In Rogna (sz.), in Rogna az Erdő alatt (sz.), A Hegyes Arka mellett (k.) vi(cinu)ssa... Nyugat(ról) a Hegyess Pataka. — az Észak Felől való Forduloba vagy is a Széli brázdába: la Pereul Mnyiri (sz., k.), Lá Pereu tsel Szek v. Szék (sz.), Lá Pereu Sárkányeuluj (sz.), In Sesz (sz.), Lá Sárkányeő (sz.) vi(cinu)ssa... Nyugatról az Sárkányeő Arka, a Sárkányon (sz.), In Grapa Poduluj (sz.), a Nyiresi Aroknál (k.), In Notzig v. Nótzigba v. Notzigba (k.), Lá Keríteo (sz.), In Sész (sz.), Az Akasztofa Domban (sz.), In Sipurj pe Sárkányeő (sz.), in Sip (sz.), A Száraz Araknál (sz.), A Szilibrázdába v. Szelibrázdába v. Szilibrazdaba (sz., k.), A Száraz Árkan innet (sz.), A Mérai Ároknál (sz.), A' Méra Patakába (sz.), Linge Pereu Mnyiri (sz.), Pe Grapá Sárkányeuluj (sz.), A Sárkányos tetőn (sz.), Az Akasztó Domban (sz.), A Sárkány Patakába (sz.). — a Falu kutya mellett (huruba), Populosa Sessio Vagyon a Falunak Dél Felől való résziben, vi(cinu)ssa Délről a Hegyess nevezetű Árak. — az also Fordulójában az ország ut mellett a' Bányász n. h.-ben (sz.), a' Zeg Erdő n. tiltott Erdeje. A Kertek meget is a Hegyes n. h.-ben (e.),

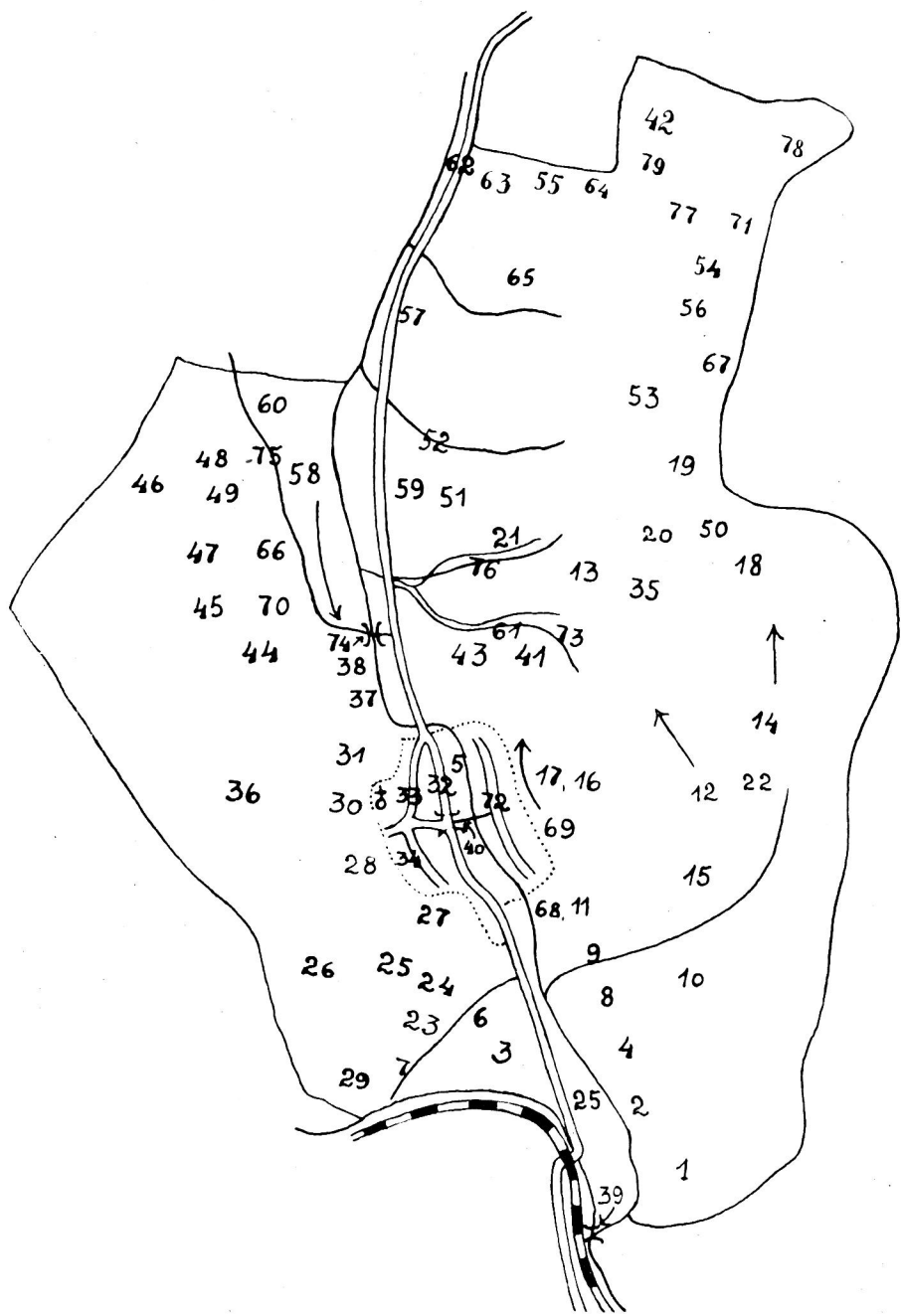
a Falu Erdeje [Bf. H. Rok. III. R. LIII. fasc. 1—2]. — XVIII. sz. vége: A Mérai Határhoz egj András Háza nevű és a Nádasi Határhoz egy *Vataháza* n. praediumak is biratatnak [I. h. 3—7]. — 1813: a z e l s ő F o r d u l ó b (a n) v a g y a ' Bányászi Fordulóban (sz.), a' Tévi (!) F o r d u l ó b (a n) (s z .) . — A ' S z i l v á s i F o r d u l ó b (a n) a ' Pável tsorgójánál (sz.), a' Vistai Hidnál (k.) [ProtVis.]. — 1852: Hegyes a templomnál (sz.), Sárkányó (!?) Pasész ~ Pasesz (!?),¹ Bányásza intre Santzu (sz.), Bányásza ritu szátuluj (k.) [Püsp. lt.] — 1864: *Pusztakut* (sz., k.), a' *Nádos vize* a' Vistai és M. Nádosi határ közt foly van egy két kövű malom; rajta — a' malommal szembe van egy jó vizü csorgó, — melly kősziklából foly, — *Szöllőhegy* magos helyen fekvő köves sz., hajdan szöllő volt, s' még mág is vagynak szöllő jövések 's gyükererek; — *Rogna* oldalos sz., — *gyalú hegyesuluj* magos helyen fekvő sz., az oldalain a' hol szántani nem lehet k., sok trágyát kíván a' mi nagy erőbe kerül, — van benne egy nagy hasadás melly felett ha nagy eső esik igen sebesen folyva a' viz sok károkat okoz, — *Szilvás* oldalos sz., van egy jó kutja mellyből a' viz ki foly; — *Csoraju lui Pável* sz. keveset oldalos; jó földje van 's van benne egy igen könnyü vizü földből, jól ellátott csorgója, — *Buduló* egy része e. egy része sz. vad hely az alja k. — *Zegerdő* magos helyen fekvő erdős hely, kevés k., — *Nagy Czég* lapályos helyen fekvő rét sarjut is termik, keresztül folj egy folyó mely P. Topárol ered. — *Kepe* egy része oldalos k., egy része e., egy része sz., — van az aljába egy oldalba van mész kő bányá igen jó mész és fehér égettetik, a gödrébe van egy jó forrás, — *Andrásaje* magos helyen fekvő sz., — *Ökörtilalmas* l. magos hegy a' honnan minden körül lévő legmagosabb havasok látszhatok, — *Grapa poduluj* oldalos sz., van egy jó vizü csorgó, jó és egy jó mész kő bányája, — *Sárhányó* (?) magos helyen fekvő sz., sok trágyázást kíván, — *Szilibrázda* magos helyen fekvő sz. és k. sovány hely, — *Fundecture* sz. és k. sovány hely, — *Kerektó* szénát és sarjut termő hely, — *Kender földek* alól sz. fejjül l. hely nagyon magos hegy; *Horgos* sz. oldalos felső része l. oldal, — *Pereu Mnyiri* sz. egy hasadásba van egy igen jó vizü csorgója, — *Bányásza* magos oldalos hely egy része sz. az oldala l. — *Bikarét* szénát és sarjut termő rét, — *Intre Sanczur* szénát és sarjut termő rét, — *Náde* u. a., — *Poducz* u. a., mind lapályos helyen fekvő rétek, — *Rítu Szatuluj* egy része sz. egy része k. lapályos hely, — a' község lakói nagyobb része románok kevés magyar, szorgalmas szántóvetők és kereskedők, — szép marhákat szeretnek nevelni s tartani. Vallása a románoknak görög egyesült, a magyaroknak ev. ref.

¹ Nyilván a *Pe șes* helynév elírása.

[Pesty XXII, 322a—323a]¹. — 1912 körül: Falurészek: Túl a patakon, Rogna, A hegyen. — Utcák: Megyei út, Boldogutca, Cigány-utca. — Szántók, kaszálók: Templom mellett, Hegyes, Sziklás, Pável csorgója mellett, Kepe, Képei (!) szénafüvek, Ökörtilalmas, Szilibrázda, Hidgödre, Keresztdomb, Hegyemegett, Irtóvány, Méra pataka mellett, Horgos, Bányásza, Rogna gödre, A malomnál, A tuskókhöz, Határközött. — Erdők: Buduló, Zegerdő, Fundatura. — Rétek: Bikarét, Sánc között, La podae, Falurétje. — Patakok: Nádas, Malompatakja. — Források: Falucsorgója, Pável csurgója, Sárkányó cs., Malomcsorgója [Versényi György Nyr. XLI, 343]. — 1941: 1. Bikarít ~ Bikarît (k.). 2. Náda ~ Nadă (k.). 3. A malomnál ~ La mորă (k.). 4. Rîtu satului (l.). 5. Rîtu kurtsi (sz.). 6. Sátés ~ Rogoza (sz.). 7. Malomúttya ~ Drumu mori (sz.). 8. Bányásztető ~ Bănașa (l.). 9. Méraji patak ~ Părîu Mjeri. A szomszédos Méra felől jövő patak neve. 10. Bányák ~ Baia Țela Bănașa (sz.). 11. Asupra costi (sz.). 12. Tér ~ Șas (sz.). 13. Keregdomb ~ Kereždîmb (sz.). 14. Szilbarázda ~ Silibrazdă (l.). 15. Fundetura ~ Fundătura (l.). 16. După Țal (sz.). 17. Pă Țal (sz.). 18. Pozerătură (l.). 19. Gropa merezului (l.). 20. Gropa Domnișorului (sz.). 21. Gropa podului (sz., k.). 22. Drumu boiilor (l.). 23. Szöllőnél ~ La iie (k.). 24. Gropa Rogni (k.). 25. Rogna (belsőség). 26. Hegyes ~ D'alu Heđeșului (l.). 27. Pap irtása ~ Iertăoijile popi (k.). 28. Părîu Țin Țalu Heđeșului (p.). 29. Malomárka ~ Părîu mori (p.). 30. D'in suz Țe beserikă (k., sz.). 31. Pável csorgója ~ Țoroju lui Pavel (sz.). Volt tulajdonosáról nevezték el. 32. Felsőzeg ~ Susujeń (u.). 33. Ulitsa Brileștilor (u.). 34. Botoceń (belsőség). 35. Berek ~ Bărku (sz.). 36. Szilvás (sz., k.). 37. La topile (k.). 38. Kerekto ~ Kerețeu (k.). 39. Podu Žiști. A vistai (r. Žišta) határszélben lévő híd. 40. Podu Luki (h.). Egy itt élt ember nevét viseli. 41. Sárkányó ~ Șarkaneu (sz., k.). 42. Tärmok ~ Tarmok (l.). 43. D'alu Șarkaneului (sz.). 44. La butuț (l.). 45. Intre părăje (k.). 46. Iertăoiji Vili (k.). Volt tulajdonosa nevét őrizte meg. 47. Buduló ~ Budulău (k., e.). 48. Zegerdő ~ Zegerdeu (e.). 49. Gropa Zegerdeului (k.). 50. Murună (l.). 51. Nacceg ~ D'alu Notsîgului (sz.). 52. Andrászgödre ~ Gropa Andrășoiei (sz.). 53. A forrásoknál ~ La izvoare (l.). 54. Kepe (k.). 55. Gropa Kepi (sz.). 56. D'alu Kepi (sz.). 57. Valea Nădășelului (k., sz.). 58. Lovak ríttye ~ Rîtu kajilor (k.). 59. Nacceg ~ Notsîglă (sz.).² 60. Határköz ~ Intre hotare (sz.). 61. Baia

¹ A kérdőívre adott választ + *Tosa Vonutz* f. bíró, + *Kimpân Vonutz*, + *Moldovan Sofron*, + *Harnoi* (!) *Gligor* választmányi tagok nevében *Babos Antal* jegyző írta alá.

² Az 51. és az 59. helynév magyar alakjának egyezése feltűnő. A közlő előbb a rumén helynévalakot mondta és csak aztán, külön kérdésre, gondolkodás után mondta a magyar alakokat.

Magyarnádas helynévtérképe.

Çoňkuluj (sz.). 62. Mõra Šarduluj (k.). 63. Vád (sz.). 64. Kõsta Vili (l.). 65. Bãrãcuñe (sz.). 66. Pãdurja Lipiști (l., e.). 67. Dîmbu Mere-zuluj (l.). 68. Horgas ~ Horgoș (sz.). 69. Kõsta satuluj (l.). 70. Bãrkãrije (k.). 71. Kãrbuñișt (l.). 72. Pãstã vale (u.). 73. Drumu Šarka-ñeuluj (út). 74. Türeji híd ~ Podu T'uri. A Türeji úton lévõ híd. 75. Türeji út ~ Drumu T'uri. A Türebe vezetõ út neve. 76. Drumu ðela Gropa poduluj (út). 77. Hãrtop (l.). 78. Fundu Tarmokuluj (l.). 79. Kapu ðaluluj (l.) [Gergely Béla hgy.].¹

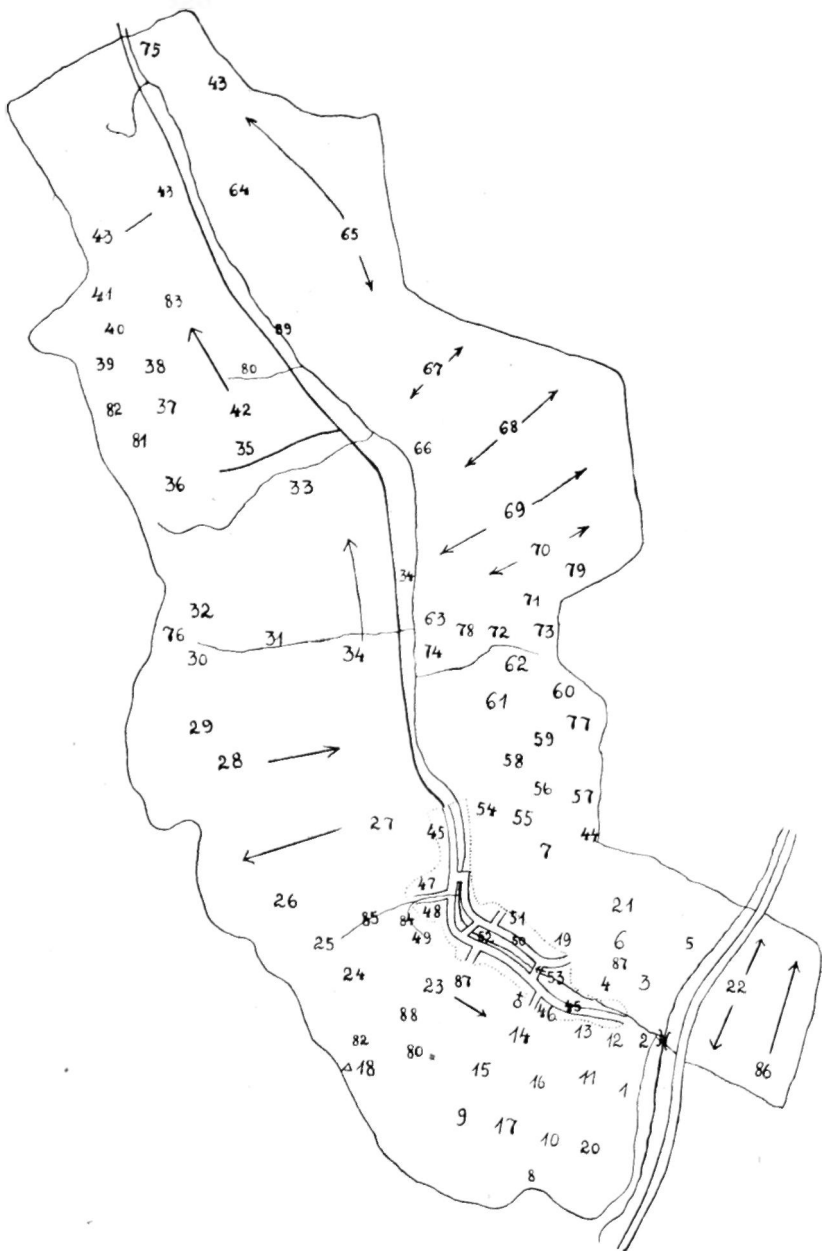
Magyarsárd.

1332—7: Plebanus de *Sard*. 1353: Nobilis de *Sard*, Poss. *Sardu*. 1368: *Sard*. 1372, 1500: Poss. *Sard*. 1428: *Saard*. 1449: Plebanus de *Saard*. 1450 k., 1498: Poss. *Saard*. 1453: Eccl. parochialis in poss. *Saard* [Csánki V, 398]. 1715: *Magyar Saárd* [Múz. Bethlen]. 1719: *Sárd* [I. h.]. 1754: *Sárd* [KalConscr.]. 1808: *Sárd* ~ *Sardu* [Lipszky]. 1831: *Sárd* ~ *Schárdá* [ConsTrans.]. 1839: *Sárd*, *Sáárd* [Lenk]. 1873: *Magyar-Sárd* ~ *Soárd* [Hnt.]. 1909: *Magyarsárd* ~ *Šardul-unguresc* [MoldTog.]. 1922: *Magyarsárd* ~ *Šard* [MartIstr.]. 1941: *Magyarsárd*: *Sárd* ~ *Šard* [Hgy.].

1715: a Malam Gáttjánál (k.), a Kerek Réthben a Malmon aloi (k.), az Öllyves hidgjánál (k.) (szomszédja) ab una a Falun le foljo Patak, ab altera az erdõ, az Öllyvesb(en) (k.), a Fenék Torokb(an) (k.), A Falun át folyó Patakon a Nadás (!) szelljiben a Falu végén... edgj... Csapo Malom..., az Ollyves hidgja (sz.), ab una az ország uttja, s a patak, ab altera az Öllyves Berke (szomszédtságában). — Felsõ Határ: az Öllyves Berke alatt (sz.), A Medvés Patakan Tull (sz.), a Csorgo mellett (sz.), a Fenyõ Erdõ alatt (sz.). — Alsó Határban: a Kertek Végénél (sz.), az Ör hegy alatt az uton fellyül (sz.), az ör hegyen (sz.), a Malom Utt között (sz.), a Réth mellett (sz.), a Malam Hegyin (sz.), a Kurta Szerben (sz.), a Türei ut mellett (sz.), a Gidoban az ország uttja között (sz.), az Sárdi Oláh Templomon felljül (sz.) [Múz. Bethlen]. — 1719: Az Udvarház mellett (k.), Az Gátnál (k.), Az olvesben (k.), Az Hidnál (k.), Az Postelekben (k.), Az Fundatura (k.), Az Digdo v. Dikdo felõl valo forduloban, Az Kõves Pataki forduloban, az felsõ Szeren (puszta telek), az Falu derékban (u. a.). — Az Szent Pál felõl valo forduloban: az uton alol az rét mellett (sz.), az örhegy oldalában (sz.), az ör hegy tetején (sz.). — Az másik Forduloban, az kit hinak fenyõ erdeje fordulójának: az Kõves árkában (sz.) egy felõl az Kõves árka pataka,

¹ Közlõ: Kertész Sándor (74) magyar nemzetiségû.

az Kőves árka erdeje, Csorgo (sz.), Az erdő alatt (sz.), az Kőves pataka mellett (sz.)... egj felől az Szakadás (szomszédságában). — A z k é p n é l v a l o f o r d u l o b a n : az olá Templom oldalában (sz.), az Digdoban (!sz.)... egj felől... az ország utya (szomszédságában), az rét mellett (sz.), Az Malom oldalában (sz.), Az Gazdag vápában (sz.), Az Kurta Szerben (sz.), Az méz (!) Kemenczénél (sz.), Az malom mellett (sz.) [I. h.]. — 1725: Digdo [MúzRh.]. — 1864: Kávás hegy, Gyalu mori, mész oldal, Zegerdő, Kurta Szir, Vágat, Berkutz, Dikdo, Templom hegy, Hulube, Marzsina, Pereuluj Pavel, Helleus, Pojana, Szöllő hegy, Dosz, Bárku Doszuluj, Kőves Patak, Tyisztás, Fenyerdő, Pereu Urszuluj, Fauristya, Irtoványok, Krángur, Ölves, Grapa, Kreminya, Vakár, Fáur, Fundetura, Fácá Teuluj, Heris, Kettős mező, Borzik, Csercsies, Postelke, Budulo, Sesz, Kasztá Arinyí, Muhus, Kapus, Peraje, Teutz, Órhegy, Pogyisor, Gyalu Krutsi, dupe gyalu Krucsi, Sz. Pál felől, Lábak, Rétek, Huszduba, Patak melynek semmi különös elnevezése nints a Nádas patakába foly [Pesty XXII, 326a]. — 1941: 1. Malomréttye ~ Rítu mori (k.). 2. Vádi híd ~ Podu Vaduluj (h.). 3. Vádi rét ~ Rítu Vaduluj (sz.). 4. Lina kertye ~ Rítu Lini (sz., k.). Tulajdonosa nevét viseli. 5. Hozsubaji rét ~ Rítu đela Hosuba (k., sz.). 6. Eklézsija fölgye ~ La eklezije (k., sz.). 7. Órhegy ~ Orheđ (sz., k., l.). 8. Zegerdő ~ Zegerdeu (sz.). 9. Kurtaszíji ~ Kurtasiji (sz.). 10. Malomhegye ~ D'alu mori (sz.). 11. Kovács hegye ~ D'alu Kávači (sz.). 12. Fogás ~ Prinsore (sz.). 13. Tanka kertye ~ Grăđina Taŕki (sz., k.). Tulajdonosáról nevezték el. 14. Templomhegye ~ D'alul beseriči (sz.). 15. Holuba (sz.). 16. Gyigdo (sz.). 17. Vágat ájja ~ Su vagat (sz., e.). 18. Heleustető: Tekintőhegy ~ Vīrvu Hălăușuluj (e., k.). 19. Halmágyi kertye ~ Grăđina luĭ Halmađi. Tulajdonosáról nevezték el. 20. Malomhegyódal ~ Kosta mori (sz.). 21. Akasztófahegy: Kereszthegy ~ D'alu kruči (sz.). A szájhagyomány szerint 1848-ban nagy kivégzések voltak ezen a helyen. 22. Tärmok hegye ~ D'alu Tarmokuluj (k., sz.). 23. Márzsinya ~ Maržiŕne (sz.). 24. Halaus ~ D'alu Hălăușuluj (sz., e., k.). 25. Sztina ~ Stīnă (sz., k., e.). 26. Pojana ~ Pojana (gyü.). 27. Szöllőhegyódal ~ D'alu điji (l.). 28. Dosz ~ Dos (sz., k., e.). 29. Bárku Dosuluj (l.). 30. Kővespatak ~ Kišpatak (p., l.). 31. Kővespatakárka ~ Gropa Kišpatakuluj (l.). 32. Fenyerdő ~ Feŕerdeu (l.). 33. Medveárok ~ Păriu ursuluj (sz.). A magyar nevet ritkán használják. 34. Sesz ~ Šes (sz.). 35. Gábor úttya ~ Drumuluj Gabor (út). Volt tulajdonosa nevét őrizte meg. 36. Fauristya ~ Făuriște (sz., k.). 37. Buduló ~ Budulău (sz., k.). 38. Ölves ~ Ulješ (sz., k., e.). 39. Grapa (sz., k., e.). 40. Kreminya réttye ~ Rítu Kremini (k., e.). 41. Kreminya ~ Kreminiă (e., k.). 42. Vákár ~ Văkar (k., e.). 43. Fundetura ~ Fundătura (k., e.). 44.

Magyarsárd helynévtérképe.

Őrhetytető ~ D'alu Orhed' (k., l.). 45. Nagy-ucca ~ Strada mare (u.). 46. Templom-ucca ~ Ulitsa beseriči (u.). 47. Marzsina-ucca ~ Drumu d'ela Maržiine (u.). 48. Csoroka ~ Čoroka (belsőség). 49. Buna (kút). 50. Kis-ucca ~ Ulitsa mikă (u.). 51. Čoroju Kišti (kút). Tulajdonosáról kapta a nevét. 52. Podu d'ela Majer. Egy ottlakó emberről nevezték el. 53. Podu Săkujuľuľ (h.). Egy székely kerítésről kapta a nevét. 54. Kapus ~ Kăpuš (k., l., sz., e.). 55. Cigla ~ La băi (k., bányá). 56. Tăuťs (sz., k., e.). Jelentése: kis tó. 57. Fundu Tăuťsuluj (e.). 58. Kapusi hetytető ~ D'alu Kăpušuluj (k.). 59. Kapus feneke ~ Fundu Kăpušuluj (k., e.). 60. Kapusi erdő ~ Pădurja Kăpušuluj (e.). 61. Lázár feneke ~ Fundu luľ Lazăr (k., e.). Tulajdonosa nevét viseli. 62. Zoltám feneke ~ Fundu luľ Zoltan (k., sz.). Tulajdonosáról nevezték el. 63. Pogvisor ~ Poďišor (k.). 64. Fatsa teľuluj (k.). 65. Heris ~ Heriš (k., e.). 66. Kettősmező ~ Ketešmezeu (k.). 67. Borzik (k., e.). 68. Budulóji erdő ~ Pădurja d'ela Budulău (e.). 69. Čerťeš (e., sz.). 70. Eklézsija erdeje ~ Pădurja ekležiej (k., e.). 71. Égerfaódal ~ Košta ariňi (sz., e.). Magyar nevét ritkán használják. 72. Muhus (k., e., sz.). 73. Muhus feneke ~ Fundu Muhušuluj (k., e.). 74. Muhusi rét ~ Hoďereuľ Rusuluj (k.). 75. Topaji hágó ~ D'alu Topi (e.). 76. Tisztás ~ T'istaš (l.). 77. Kőszénhegye ~ D'alu Kărbuňi (l.). Kőszent kerestek itt. 78. Muhusi kút ~ Fintăna Muhušuluj (kút). 79. Posteleki erdő ~ Pădurja d'ela Pošteľice (e.). 80. Păriuľ luľ Pavel (sz.). 81. Irtványok ~ Iertăoje (k.). 82. Krángur ~ Kreangurife (e.). 83. Faur (e.). 84. Buna pataka ~ Păriuľ la Buna (p.). 85. Heleus pataka ~ Păriuľ Hălăușuluj (p.). 86. D'asupra Tarmokuluj (sz.). 87. Marzsinya kúttya ~ Fintăna la Maržiine (kút). 88. D'al (e.). 89. Valea (sz., k.) [Gergely Béla hgy.].¹

Mákófalva.

1299, 1437: Poss. *Mako* episcopalis. 1397, 1439: Poss. *Mako*. 1427: Poss. *Maako*. 1446, 1449, 1453: Plebanus de *Mako*. 1500, 1650, 1713: *Mako* [Csánki V, 379—80. — Bf. I. — Wess.]. 1808: *Mákó* cum Praedio Gorbofő ~ *Mákú* vel *Mekau* (!) [Lipszky]. 1831: *Makko* ~ *Makkeu* (!) [ConsTrans]. 1839: *Mákó* ~ *Mekeou* [Lenk]. 1873: *Máko* ~ *Mekeu* [Hnt.]. 1909: *Mákó* ~ *Măcău* [MoldTog.]. 1913: *Mákófalva* [Hnt.]. 1922: *Mákófalva* ~ *Măcău* [MartIstr.]. 1941: *Mákó* ~ *Makău* [Hgy.].
 1735: Bika reth n. h.-ben (ma.) [EM. Henter lt. Vegyes cs.]. — 1754: a Gorbo felől valo forduló: az Omlás alatt (sz.), a

¹ Közlő: Lázár Domokos magyar (32) és Jucan Lukács (49) rumén nemzetiségű.

Kozmáné Temetőjénél a' Gorboi Határ Szélbenn (sz.). — a' Daróc felől való Fordulóbann: az Arany Máj alatt (sz.), a' kis Hidnál (ke.), a' Daroczi hidnál (sz.). — a' Bago Parlagja (k.), a' Körös alatt (k.), a Nadas vizin (ma.) [KalConsc.]. — 1760: Lattae, halottae ā Tanu... Hogy... Mákó nevű Faluból ā melly patak le jó a Völgyönn és szakad ā Nadas patakjában, régi üdőben nem ot folyt le, hol mostan foly, hanem aláb és valamélly halastót tsinálván régi üdőben valamellyik az Erdélyi Fejedelmek közül ā Nadas patakára (mellynek a Gáttya most is látzik) annak kedviért hogy ā Tóban folyhassonn a' Mákoí patak vetetet ki regi árkából s láttzik az hélly(ne)k állásából, hogy azon Máko patak maga folyását oda nem vette volna, hanem ha emberi industria deriválta oda és Mákon alol valahol nem láttzik mostan is valami jele a Gátlásnak vagy Dugásnak, méllyel Máko pataka régi folyásából ki vétetet volna? Hanem ot folyt azon Máko patak, az hol mostanis folyása láttzik, avagy nem aláb Máko völgyinek közepe táján, mélly hely nem de nem Máko Tövinek neveztetette régen mostan pedig Máko Terinek neveztetik...? ...Mákon lakot de már még holt Abrahám János nevű igen öreg embértől (ugymint aki 102 esztendőig élt) hallottam bizonyoson — vallja Georgius Horváth (50) bogártelki zsellér — hogy azon patak, mélly Mákoból le foly, es szakad ā Nadas vizében, rég üdőben, nem ā mostani árkában járt, hanem ā Mákoí réthnek ā más vagyis az Eszkos oldal alatt levő szelyin és mésze alá a Bűrgözdi Familia Malmától szakadot bé ā Nadas vizébenn, s mostani Árkára az említet Malom kedviért vetetődöt volna, méllyért az Mákoí Ecclesia számára a Szombati vám mái napigis kijár. A halas Tonak is hallottam hírét, hogy lét volna, láttzikis ā Gáttya; Azonn Mákoí patak árkának Situatiojábólis meg lehet üsmerni, hogy soha oda folyamját emberi industria nélkül nem vehette volna, Aztot penig Levélből hallottam olvasni, hogy ezénn Mákoí Réth Máko Terinek hivattatnék [OL. Fisc. XXII. szekr. Fasc. 35. B.]. — 1760: az Nadas patakán [EM. Henter lt. Vegyes csomó]. — 1768: In Territorio super Arany máj dicto: Szilban (sz.), Padban (sz.), Arany máj alatt (sz.), Ördöngös (sz.), Lügeth farban (sz.), Korpos Árók (sz.), Gál uttyánál (sz.), Közös almafánál (sz.), Tövis szer (sz.), Horgas alatt (sz.), Magyaros kút (sz.), Kerek búk alatt (sz.), Kerék (!) Tögyben (sz.), Köhesben (!sz.), Nagy hegy alatt (sz.), Arany máj (sz.), Inaktelki utnál (sz.), Csere szélén (sz.), Az Darotzi ösvénynél (sz.), az két Ligeth közt (sz.), az Kánya málbán (sz.), az Inaktelki út mellett (sz.), az Arany máj oldalban (sz.), az Agyagos Völgyben (sz.). — In Territorio Inferiori Gorbofő dicto: Szaroz völgybe (sz.), Körösfal (sz.), Csergösben (sz.), Mező Bérczin (sz.), Malom Völgyben (sz.), Gyalog Térben (sz.), Ingo

vánban ~ Ingoványban (sz.), Hoszszuban (sz.), Vágott szélin (sz.), Két Arak között (sz.), Falun (!) alatt (sz.), az Kis hid mellett (sz.), Berekre járóban (sz.), az Ingovány ut mellett (sz.). — *K a s z á l ó k*: az Füz kutnál, az Gátth nyilaknál, ā Sas Nyilban, ā Nagy hidnál. a Nagy hidán fellyül ā Szigetekben, ā Szároz vögyi pallagban, az Kőrös alatt való palag, ā Szároz völgyben, az Eszakban, az Ut mellett, Alsó Ropo, Csergős, az Felső Ropo, ā Szarkas, ā Nagy Rétben, Tiszta Nyilban, ā Sás Nyilban, Északban. — *E r d ő k*: Kiss Lúgeth, az Egeresi utban, Soldos v. Zsoldós Földiben, az Kerék v. Kerek Bükben, ā Tögyes Bértzen, Gyalog Erdőben, az Egeres utnál, Az Kelemen irtása mellett, Kerek Tögyben, az Kőhős árkaiba, Tögyes. — *L o c i i n c u l t i*, qui si colerentur pro vineis deservirent: Kánya mál, az régi hegyben, az Pap hegyiben. — *L o c i i n c u l t i* pro vineis deservientes: az régi uj hegyben, Kerék pusztában [I. h. X/b szekr. Fasc. 4]. — 1768: in platea vulgó Hajdu utza vocata [I. h. IV. szekr. Fasc. 264]. — 1771: In Calcutura versus Gorbo fő dicta: Száraz völgy (sz.), Mező Berczen (sz.), Csergősbe (sz.), Malom völgyibe (sz.), Gyalog Tőribe (sz.), Ingoványba (sz.), Kőrös Faron (sz.), Hoszszuba (sz.), Vagott Szelybe (sz.), Malom völgyibe (sz.), Porgolat kapunál (sz.), Középsőb(en) (sz.), Szilva kutba (sz.), Toknál (sz.), Ingovanyi Porgolátnál (sz.). — In Calcutura Darocz felől való dicta: Szilba (sz.), Arany májba v. málba (sz.), Padba (sz.), Őrdöngös Tetőn (sz.), Gál uttyánál (sz.), Kánya Májba (sz.), Nagy Hegy alatt v. Nagy hegy allyaba (sz.), Mész kementzénél (sz.), Nyest pesteren (sz.), Lapos Patakon (sz.), Horgasba (sz.), Magyaros kutba (sz.), Kerek Tölgybe (sz.), Falun alol a Kender földek között (sz.), Falu vegin (sz.), Lúget szellyen (sz.), a Daroczi ősvénybe (sz.), a Csere szellyen (sz.), Kotsis Andras pusztaja alatt (sz.). — *K a s z á l ó k*: Patak mellett, A Kőrös alatt, Szaraz völgybe, Csergősbe, Eszekbe, A nagy hidnál, Also ropoba, Szarkásba, Bagon, Türei Pallonál, A Gátnál, A Regi kender nyilak alatt, Füzkutnál való Réten, A Réti Kender nyilakba, a Kerek Bük alatt, Csergősi kaszaloba, Felso ropoba, a Gát alatt, a Kender nyilak alatt, Eszaki parlagba. — *E r d ő k*: Kerek Tölgybe, Vargané Földin, Nagy Bükbe, Kerek Bükbe, Fáji Dörgöbe, Az Egeresi utnal, Kis Lúgeten, A Nagy vagotha, Tögyesen, Tsere szellyen, a Kis Lúget Faron, a Kerek Tölgy arkába. — *V i n e a e i n c u l t a e a e d e s e r t a e*: Kerek pusztába, Az Uj hegybe, A Kánya Májba. Szöllő Májba [I. h. X/b szekr. Fasc. 4]. — 1773: Az Gyalog Erdőb(en) (e.), Az Tögyesb(en) (e.), Az Kerek Tölgyben (e.), Az Kerek Bükben (e.), Az Lúgetb(en) (e.), Az Kis Ligetben (e.), Az Egeresi utb(an) (e.), Az Csere Szélén (e.) in vicinitatib(us) ab una Territ(orii) Inaktelkensi(s). — Az Gyalog erdőben (e.), Az Tögyesben (e.), Az Kerek Tögyben (e.),

A Kerek Bükben (e.), Az Ligetben (e.),¹ Az Kis Lügetben (e.), Az Egeresi utban (e.), Az Csere Szélen (e.) [I. h. IV. szekr. Fasc. 261. — Bf. I. Gyalui cs.].² — 1781: Darotz felől való forduló: Szántó: A Kiss Lügetszélben, a Kis Lüget n. Erdő, A Kiss Lüget Farban, A Darotzra járó Ösvényben, A Kerek pusztá alatt, A Felső Falu végén, A Csere szélin, A Lápos Patakban, A Tölgyes előtt, A Kigyos to n. h.-ben, Az egyház megett, Az Agyagosban, A Közép Lábban, A Vargané Földében, Az Ingovány n. h.-ben, Az also Falu végén, A Mező Bértzen, Az omlás tetején, A Malom Völgyében, A Korpás árokban, A Sáros pataknál, Az orammaj (!) n. h. alatt, A Nyires Bértzen, A Kerek Bük alatt, A Gátba, A Szilba, A Padba, A Kerek Bük alatt, A Malom szerbe. A Gál Uttyánál, A Tovis (!) Szerben, A Csere Szélyiben, A Kerek Bük n. h. alatt, A Kerek tölgy n. h.-en, A Lapas patakban, Az Agjagos, A kis Hidnál, A Sáros patakba, Az Arany Maj tetőn, A Nyires Bértze oldalán, A Magjaros kutba, Az Horgas, A kerek pusztánál, A Patak szilin, Az Arany Máj v. Maj alatt. A Kos Földin, A Szöllő Máj n. h.-ben, A Borzás tetején, A Szöllő Fű n. h.-ben, A Közös alma Fáknál, A Kövesben, A Hegyes Csere tetején, A Szöllő Májba, A Falu végén, A Liget v. Lüget Szélyibe, A Tövis Szerbe, A Kőkösbe (!), A Szöllő tetőn, A Pusztába a Kertek mellett, A Közös Alma Fáknál, az Arany Máj oldalában, A(z) Inaktelki oldalban, A Kis Bük között, Az első Padba, A Pusztá Szöllők alatt, Az Inaktelki oldal alatt, A Kerek völgybe, A Szakadásban, A Kerek Bük alatt, A Kosar helyben, A Lüget Szélyin, Az arany maj n. h.-nek az oldalán, A Nyir pestéri (!) n. h.-ben, A Cseresnye Fáknál, A Kerek Tölgy n. h.-ben, a Darotzi Hidan fellyül, A Pusztá Szöllő oldalán, A Felső Magyaros kutban, A Kis Bük közt a tetőn, A Kerek Pusztá mellett, A Liget Farban, A Kövesben, A Kender Földben, A Kigyos Toban, A Töviss Szerben, A Lüget Szellyin, A Kőhősben, A Kőhes n. h.-ben, A Berek alatt, Borzás, A Felső Szöllő majban, Az also Szöllő májban, Az Arany máj oldalon, Az ördöngős, A Szöllő Főn, A Lüget Szélyin, A Kús Lüget Szélyin, A Szöllők felett, A Kús Lüget Farban, A Berek aljában, v. allyán, A Kálmán Pusztájánál, A Kégyos Tonál, A Hegyes Dombon, A Lüget Szélyin, A Kerek Pusztá felett, Az Uraság kerte felett, A Kiss Lüget Szélyin. — A Gorbófü felől való Forduloban: Szántó: A Malom völgyiben, Az Omlás tetőn A Kozma könel, Az Omlás tetején, A Gyalogteribe, A Csergösbe, A Hoszszu tetején, A Száraz völgybe, Az Ingoványon, Az also Falu végén, A Köves Kutnál, A Szilva kut n. h.-ben, Az

¹ Alább: *Lügetben* (e).

² Az ez évből való helynevek második csoportjában ismétlődő helyneveket más lelőhelyen lévő forrásból írtam ki. A két forrás bizonyára ugyanannak az iratnak két különböző levéltárban lévő másolata, helyesebben másodlata.

Hosszszuba, A Kis Hidnál, A Márkosné n. h.-ben, A Körös tetőn, A Körös farán v. Faran, A Pogány Kutba, A Mező Bértzen v. Bértzin, a Körös faran a Barázdák között, A Hegyes Csere mellett, A Körös tetőn, A Büdös Motsárba, A Hegyes Csere tetejin, A Szarkás n. h.-ben. A Sás olba (!), Az omlás alatt, A Vargáné Földin, A Hegyes Csere mellett, A Sarkas (!)¹ n. h.-ben, A Pargalát kapunál, A Malom völgye árka között, A Falu végin a Toknál, A Kender Földen v. Földeken. A Hegyes Csere tetejin, A Szár Mező tetejin, A Közepső oldalan, A Sásos n. h.-ben, A Mánkosné (!)² n. h.-ben, A Bago v. Bágo n. h.-ben, A Szélyes utban, A Malom előtt, A Körös alatt, A Mezőben. A Bojgos Kutnál, A Boros árka közett, A Hegyes Csere mellett, A Körös tetőn, A Közepsőbe, A Mező Bértzében, A Kerteken tul, A Kis vágatban, Az omlás oldalán. — **K a s z á l ó k**: A malomnál valo Réten, A Dárotzi hidnál, A Csikos n. h.-ben, A Lapos patakban, Az Eszakba, A Mezőbe, A tiz pénzes n. h.-ben, Az also ropoba, A Tölgyesbe, a Malom előtt, A Rétken, A Szakasza, A Kender nyilba, Az Eszekbe, a Tis (!) pénzesbe, A Bika kutyán aloll, A Gyalog erdőn, A Patak Szillyin, A Bago Paragjába, A Körös alá járo paragba, A Lügeten, A Bika kutyánál, A Füz kutnál, A Szakasz mellett a Mező ösvenyin v. Ösvenyihe, Az also Roponál, A Nagy Hidnál, A Lüget n. Erdőn, A Malomnál, A Gátban, A Kender nyilba, A Felső Ropo, A Bika kutyán tul, A Mező közöpihe, A Csergős Tetejin, A Csörgős n. h.-ben, A Szügetbe, A Nagy Nyilas, Az also Réten, A Szakasz n. h.-ben, Az ördöngös n. h. alatt, A Száraz Völgy Dombján, A Bika Kutnál, A Csüger mezőben, a Parragban v. Paragban. — A Pap hegyiben (szö.), az Erdőre járó ut, a Kis Liget (e.), Nagy Lüget (e.), a kerek Bük (é.), nagy Bük, A Nagy Bokor n. hegyben (szö.) [SzékNemMúz. Apor It.]. — *XVIII. sz. eleje*: Csergősben (sz.), Büdös mocsarban (sz.), Horgasban (sz.), Nyires bercz [Born. II. Főoszt. 26a sz.]. — *1813*: Az első Forduló b(a n), mely Darotz felől valo Fordulónak neveztetik: Az Arany Máj oldalának innekő végib(en) (sz.), Ennek (t. i. az előbbi helynek) végib(en), az Urak szöllője alatt (sz.), A Falu végin a Kerek Pusztánál (sz.). — A második Forduló b(a n), mely Gorbo fő Praedium felől valo Fordulónak) neveztetik: A Kozmánén (sz.), Omlás alatt (sz.), A Malom völgyéb(en) (sz.), A Darotzi Hidnál (sz.), A Szilb(en) a Kender Földnek végib(en) (sz.). — A Körös alatt (k.), A Bago Parlagján (k.), A Bika Kutyánál az ország uttya mellett (sz.), A Malom völgyib(en) (k.), A Temető Kert (k.). — Vagyon egy darab ritkás Tölgy fiatalos Erdő, mely kis Ligeten alol bal Kézőről a Darotzi Határ szél-

¹ Alább: *Sarkásba*.

² Többször így!

b(en) vagyon, az egyik széle — pásztorolás alatt vagyon. Határa Dom-
bokkal, és Kövekkel ki van métázva — ugy szintén a' széna Földek is. —
Jövedelme vagyon (t. i. az eklézsiának) a' Nemesek Malmának szom-
bati vámjából [ProtVis.]. — 1815: Kis Lüget, az Egeresre járó ösveny
[I. h.]. — 1828: a' Liget szélén (sz.), a Gorbófi Erdő, a Gorbófi
Predium (l.) [Szentk.]. — 1835: az Agyagosban (sz.), Közép Lábban
(sz.), Also Rehejnél (sz.), Büdös Rehejnél (sz.), Kaliba Dombon (sz.),
Csikosban (k.), Felső Rehejnél (k.), Hegyes Csere (e.), Nagy Liget (e.,
irt.), Kis Ligeten (sz.), Sándor Malmánál (k.). — A' Ro'sföld felöli
Forduloban az Omlás tetőn (sz.). — Felső Gorbófi (k.), Csorgos Ár-
kánál (e.), Rézcső (e.),¹ Tulso Hosszuban (sz.), Köves Hegy (sz.),
Kerek Bükk (e.), Omlás Tetőn (sz.) [I. h.]. — 1838: A Körös alatt lévő
k., Bagó Paragján [Püsp. lt.]. — 1847: a Makói Határon lévő Barta Bük
n. erdő, Lüget (e.), Kerek bük (e.), Nagy Bük (e.) [Szentk.]. — 1864:
Hegyes völgyes és hátság határja 3377 hold 399 □ öl közönségesen veres
agyagos föld 10 düllőre felosztva: a) Szőlőmál ismét oszlik 4 nevre
u. m. 1) *Egy ház mege* — vette eredetét mivel a templom közelében fekszik
2) *lapos patak* — szakadásos és forrásos honnan a forrás soha kím
szarad — jó ivó vízzel — 3) *Pusztai irtás* régen erdő volt — 4) *kigyos to*
— Szakadásos mocsáros hely régen kigyó szaporodás hely. b.) *Nagybükk*
erdő közte szakadásos vegyes alabástrom és meszes kősziklával. c.) *Ke-*
rek bükk erdős és szakadásos, kevés szántó földek. d.) *Felső lüget*
részént erdő részént kopár és legelő. e.) *Nagy lügetsél* magában fog-
lalja *tövisszert, kerekpuszta* — *Urak szőlő* — itt rég szőlő volt külön-
ben erdő és szántó földek. f.) *Kányamál* magában foglalja *sárospatak*
mivel egy kis sáros folyó van mellette — *korpás árok* egy nagy árkos
hely — *kis lüget* erdő és legelő itt rigi ásott helyek, melyet *vermeknek*
neveznek, de jelenben nem emlékeznek hogy voltak e bányák avagy
miféle vermek legyenek? *Malomszer* mivel egy malom fekszik rajta.
Agyagos — agyagos sülyedéssé hely. g.) *Gát* a *Makói patak* és a *Nádos*
vize mellett magában foglalja *also mező* — *felső mező*, *szaraz völgy* —
körös far — Szarkás kaszálók és köves szántó földek. h.) *Malom völgy*
magában foglalja *Mező bércz* — ingován szakadásos hely, *Sásos*, *szilva*
kut jó ivó forrás soha kím nem szárad, *hoszu*, *közepső* egy nagy kopár
oldal — *Omlás* nagy hegy kopár mészes és vegyes alabástrom kövekkel.
i.) *Proedium Gorbófi* az egész kaszáló szántó és erdőneveket hordoz
hegyes csere egy csucs. *Máko völgye* sülyedéssé hely, *Pusztai szőlő oldal*.
— *Darolt Ut* egy agyagos szántó föld — *also gorbó fü* innen foly egy
kis patak M. Gorbóra. Sásos hely — *Egerkut* vágott erdő, *Tulso hoszu*,
Bartabükk erdős árkos és kősziklás hely — *Zsuk* egy kaszáló — *köves*

¹ A nagykapusi Határpatak felé.

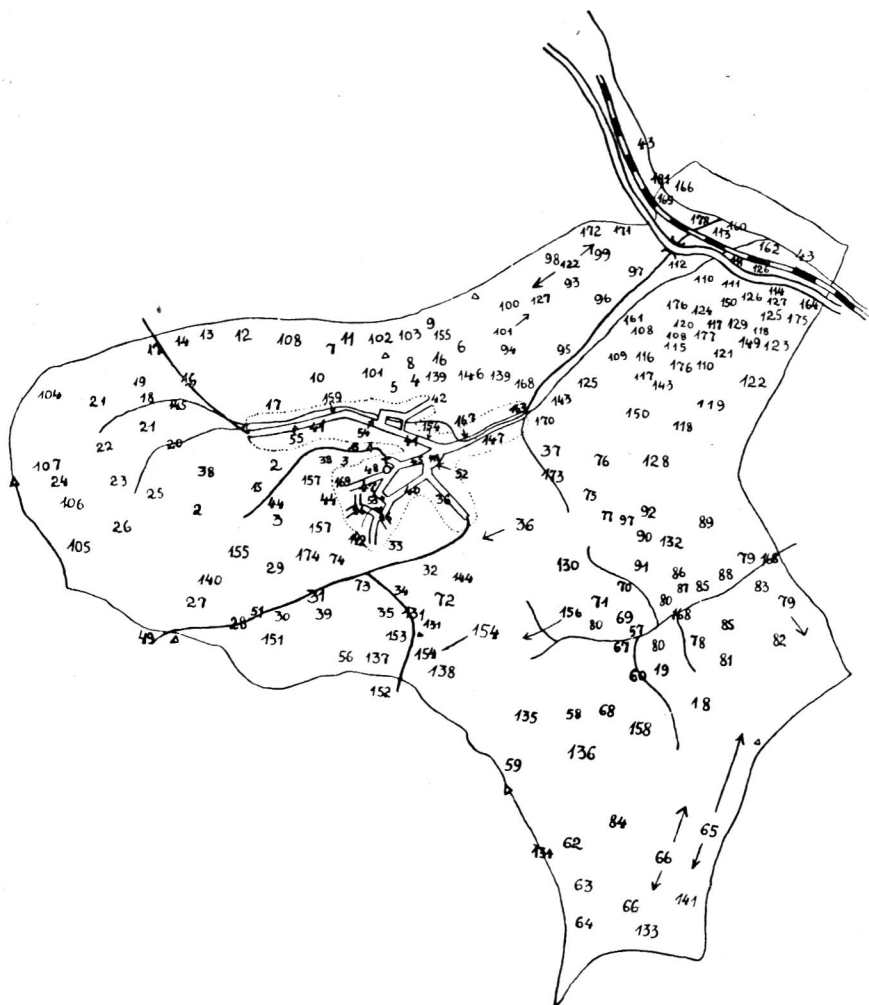
hegy szántó és kaszálo köves oldal — *Nagy erdő* régen bükk és tölgyfa erdő volt. k.) *Gyalog erdő* volt erdő jelenben írtások. — Egyéb különöségek nincsenek mint hogy ezen hegyes völgyes tájékon sok orvosságos fűvek teremnek [Pesty XXII, 347a—b]. — 1868: Nagy Liget szél (sz.), Kánya Mál (sz.), Gát (sz.), Malom völgy (sz.), Praedium Gorbófő (sz.) [Püsp. It.]. — 1891: Szöllőmál, Kigyóstó, Lapospatak, Tölgyes, Kerek-tölgy, Nyiresbércz, Kerekbükk, Köhös, Mogyoros k(út), Tövisszer, Horgas, Kányamál, Sáros p(atak), Bika k(út), Inaktelki o(ldal), Felső Lüget, Baróti fája, Magyar irtás, K(is) és Nagy Lügetszél, Kerekpuszta, Kocsisok Szöllője, Nagyhegy o(ldal), Pad, Szél, Korpás á(rok), Középláb, Malomszer, Ördöngös,¹ Agyagos, Gát, N(agy) Rét, Körös-alja, Száraz v(ölgy), Bagóparlag, Soványparlag, N(agy) Parlag, Szakaszszél, Körösfar, Köveskút, Tizpénzes, Nagy Nyilak, Ökör nyilak, Csíkos, Csergős, Bojgókút, Szarkás, Mezőbércze, Kender f(öld), Malom v(ölgy), Ingovány, Gyalogtér, Keckenya, Borosárka, Szilvakút, Kanahán, Hosszú, Középső, Pogánykút, Hegyescsere, Mákó völgye, Pusztaszöllő, Omlást(ető), Darócz-ú(t), Nagykert,² Réhely, Egérk(út) v(ölgy), Nyiralja, Pregyium, Gorbófő, Kalibad(omb), Bartabükke, Nyir, Barázda, Réscsü, Zsúk, Botok rétje, Köveshegy, Határp(atak), Hegyes t(ető), Uj vágat, Csorgós a(latt), Hentervágatja, Sipos vágatja, Ritka Erdő, K(is) és N(agy) irtás, K(is) és N(agy) vágat, Szármező, Nagykő, N(agy)-Bükk, Peténé i(rtás), Farkask(út), Balázskút [Jankó 14]. — XIX. sz. első fele:³ A' Tölgyes (sz.), A' Kis liget szélén (sz.), A' Malom völgyiben (sz.), A' falu alsó végén (sz.), Az út mellett lévő Tanorok, A' Daróczra menő Ösvény mellett (sz.), A' Lügetbéli Erdő. — Praedium: A' Köves hegyen (sz.), A' Sukban (sz., k.), A' Gorbói Határ szélben (sz.). — Az Ingoványban (sz.), Az Omlás tetőn (sz.) A' Tölgyes Elő (sz.), A' Verőfényben az Ökörnyilban (sz.), A' Bük (e.). — Praedium: A' Barta Bükke n. erdő, A' Köves hegyen (k.), A' Hószszuban (k.), A' Barocz (!) utban (k.) [Szentk.]. — 1941: 1. Étyház mege (sz.). 2. Kigyóstó (sz.). 3. Szöllőmáj (sz., k.). 4. Kocsiskert (k.). 5. Urak szöllője: Kocsisok szöllője (k.). 6. Pad (sz.). 7. Natyhegy (sz.). 8. Kerekpuszta (sz.). 9. Nagylüget (e.). 10. Domb (sz.). 11. Lügeti irtás (e.). 12. Szegeleti vágat (e.). 13. Baróti erdő (e.). 14.

¹ Alább ugyanebben a forrásban: „A boszorkányidők emlékét őrzi a mákói Ördöngös is, ahol az akasztófa és nyárs állott s a hol a „Nagy Zsófi leányt“ akasztották fel, miért, nem tudni, ki volt ő, a nép nem emlékszik reá; a hagyomány szerint ez vagy száz év előtt történt“ [Jankó 38].

² Alább ugyanebben a forrásban: „Mákón még nem régiben a Nagy Kert alatt igen sok szilvafa volt, ma már csak jövés van ott“ [I. h. 34]. „... (itt) a néphit szerint pénz van elrejtve; ... a falút az ellenség lerombolta, a nép a torony egyik harangjába tölté a falú kincseit, a másikkal letakarta azt, aztán kútba eresztették és betemették a rossz idők elől“ [I. h. 35].

³ Valószínűleg 1835 ből.

Tógazda (e.). 15. Sinaji hegy (sz.). A templom mögött lévő hegy neve, 16. Inaktelki út (út). 17. Tüvisszer (sz.). 18. Horgas (sz.). 19. Inaktelki ódal (sz.). 20. Lapospatak (sz.). 21. Nyirezsbérc (sz.). 22. Keregbükkájja (sz.). 23. Köhös (sz.). 24. Kerektögy (sz.). 25. Tógyes (sz.). 26. Nagybükk (e.). 27. Hója (e.). 28. Szármező (sz.). 29. Gyalogerdő

Mákófalva helynévtérképe.

(e.). 30. Nagyvágat (sz.). 31. Kisvágat (sz.). 32. Bagó (sz.). 33. Sásos (sz.). 34. Hosszu (sz.). 35. Gyaloktérre (sz.). 36. Ingovány (sz.). 37. Malomvögye (sz.). 38. Berektorok (sz.). 39. Vágaccél (sz.). 40. Belső-ucca (u.). 41. Inaktelki-ucca: Tús-ucca (u.). 42. Romántemetőút (út). 43. Nádaspataka (p.). 44. Étyházmegeji út (út). 45. Tésor: Templom-

ucca (u.). 46. Szegelet-ucca (u.). 47. Paphegyi-ucca (u.). 48. Paphegy. A pap telkének neve. 49. Kapusi út (út). Magyarkapusra vezet. 50. Kisvágati út (út). 51. Szármezőji út (út). 52. Kallóskút (kút). A faluban élő Kalló családról nevezték el. 53. Kelemenkút. Egy ittlakó családról nevezték el. 54. Filikút. Egy ittélő emberről kapta a nevét. 55. Felsőskút: Felsőskút. Kút a Tús-ucca végiben. 56. Mánkosné (sz.). 57. Kótyajuk (e.). 58. Nagyerdő (e.). 59. Hegyestető (l.). 60. Csorgóárka (e.). 61. Csipkésvágat (e.). 62. Zsúk (k.). 63. Hátursóvágat: Hátulsóvágat (sz.). 64. Köveshegy (e.). 65. Tűrsóbarázdák: Tűlsóbarázdák (l.). 66. Tűrsóhosszú: Tűlsóhosszú (e.). 67. Részcsü (e.). 68. Bartabükke (sz.). 69. Hegyescsere (sz.). 70. Mákóvögye (sz.). 71. Prégijum (sz.). A szájhagyomány szerint elpusztult falu helyét jelöli ez a név. 72. Tóspusztá (sz.). 73. Szilvakút (sz.). 74. Rosföd (sz.). 75. Mezőbérce (sz.). 76. Szarkás (sz.). 77. Omlás (sz., k.). 78. Miska árka (k.). 79. Ársógorbófü: Álsógorbófü (k.). 80. Felsőgorbófü: Felsőgorbófü (k.). 81. Nyír (k.). 82. Egerkút (k.). 83. Babora: Bobora (k.). 84. Büdös-rét (k.). 85. Haranglábvögye (sz.). 86. Natykertető (k.). 87. Natykertődal (k.). 88. Ársóréhej: Álsóréhej (k.). 89. Darócút (sz.). 90. Pusztaszöllő (sz.). 91. Pusztaszöllőodal (k.). 92. Omlástető (sz.). 93. Aramáj (sz.). 94. Sárospatak (sz.). 95. Középláb (sz.). 96. Malomszer (sz.). 97. Agyagos (sz.). 98. Korpásárok (sz.). 99. Lügetfar (sz.). 100. Kislüget (e.). 101. Kislügeccél (sz.). 102. Oláirtás (k.). 103. Magyarirtás (k.). 104. Keregbükk (e.). 105. Ritkaerdő (e.). 106. Kédbükköze (e.). 107. Simajivágat (k.). 108. Felsőparag (sz.). 109. Csikos (k.). 110. Ökörnyíl (k.). 111. Háromrendes (k.). 112. Daróci híd (h.). 113. Gát (k.). 114. Réti nagynyíl (k.). 115. Mezeji nagynyíl (k.). 116. Ropó (k.). 117. Tiszpénzes (k.). 118. Szakasszél (k.). 119. Natyparag (k., sz.). 120. Szárazvögy (k.). 121. Kőrösfar (sz.). 122. Kozmáné (sz.). 123. Kőröstető (sz.). 124. Álsóparag (sz., k.). 125. Álsómező (k.). 126. Bikakút (k.). Daróci közlés szerint „negyvennyolcban“ itt döglött meg a mákói bika, azóta ez mákói határ; azelőtt daróci volt. 127. Ördöngös (sz.). 128. Köveskút (kút). 129. Bojgóskút (kút). 130. Kecskenyaka (sz.). 131. Kanahány (sz.). 132. Kalibadomb (sz.). 133. Botok réttye (k.). A faluban ma is él a *Bot* család. 134. Határpatak (k.). 135. Hentervágattya: Hentererdeje (k.). 136. Síposvágattya (k.). 137. Kisirtás (k.). 138. Nagyirtás (k.). 139. Kányamál (sz.). 140. Peténé irtása (k.). 141. Bámfirét (k.). 142. Bod Gyuri-kút. Kút a Szegelet-utcában. Ma már nem élő ember nevét viseli. 143. Csörgös (sz., k.). 144. Borosárok: Borosárka (á.). 145. Magyaróskút (sz.). 146. Kullogó (szö.). 147. Hóstát (u.). A vasút felé vezető utca neve. 148. Pijac. 149. Kőrös (k.). 150. Szárazvögyi bodonkút (kút). 151. Vargáné (sz., e.). 152. Járóösvény (út). 153. Hosszútető (sz.). 154. Középső (sz.). 155. Eklézsija erdeje

(e.). 156. Pogánkút (sz.). 157. Berek (sz., k.). 158. Kádár irtása (k.). 159. Ricsa pallójik. Palló a Tús-uccában; egy ottéló emberről neveztek el. 160. Mákaji malom (ma.). 161. Kismalom (ma.). 162. Kerekrét (k.). 163. Malomvögyi híd: Makarci híd (h.). 164. Gorbaji Kőrös (k.). 165. Türeji rét (k.). 166. Türeji szántófődek (sz.). 167. Bot János Ferkő-pallójik (palló). Itt élő emberről neveztek el. 168. Szil (sz.). 169. Kerekkert (kert). 170. Kenderfődek (ke.). 171. Bögökút (sz.). 172. Kosárhej (sz.). 173. Malomvögyi patak (p.). 174. Szilvakúti főrás (kút). 175. Mákaji Kőrös (k.). 176. Felsőmező (k.). 177. Meződombja (k.). 178. Malomúttya. A Mákaji malomba vezető út neve [Gergely Béla hgy.]¹

Méra.

1299, 1310, 1479: *Mera*. 1334: Villa *Mera*. 1332—37: Sacerdos de *Mera*. 1358, 1525: Poss. *Mera*. 1430 k.: Nobiles de *Mera*. 1449: Plebanus de *Mera* [Csánki V, 382]. 1549, 1762: *Mera* et Praedio András háza [MúzRh.]. 1665: *Mera* [Bf. I. Vistai cs.]. 1808: *Méra* ~ *Mnyira* cum Praedio András háza junct [Liszky]. 1831: *Méra* ~ *Mnyéra* [Cons. Trans.]. 1839, 1864: *Méra* ~ *Mnyira* [Lenk. — Pesty XXII, 363a]. 1873: *Méra* ~ *Mnyira* tart. András háza [Hnt.]. 1913: *Méra* tart. András háza és Kistelek [Hnt.]. 1909, 1922: *Méra* ~ *Mera* [MoldTog. — MartIstr.]. 1941: *Méra* ~ *Miera* [Hgy.].

1581/1762: sylvae... ad viam usque Saytos ut... in tractu Höllös fő nuncupato [MúzRh.]. — 1671: az Kerezt volgi uegiben (k.) (szomszédja) mind ket felol... az Colosvarj Ispotalj földje, az hid kut árka es az Ispotalj Siluas kerti között (telek),² az Moso reten (k.)... egi felöl... az Ispotalj feolde mas felol az Nadas pataka (szomszédjában), Az Malom terében (sz.), Bene alat az vásár kortuelinél (sz.) (szomszédja) mind ket felol az Ispataly folde, Harsas feoldben (sz.), Rovid labban (sz.), Az Rovid lab uegiben (sz.), Az kert meget (sz.), Az falu vegin az feoldek labjan (sz.), Az Eordogne szolloie (szöllője) alat (sz.) felliulj (!) (szomszédja) az e., Két Hid között (sz.), Az Puszta alat (sz.), Kecske Tho feliben (sz.)... egy felöl (szomszédja) az Ispotalj feolde, Istenkj retiben (sz.), Kis Tsere alat (sz.) egi felol (szomszédja) az Sardi utt, Omlas Alliaban (sz.), Malom oldalon (sz.), Az Gatt mellét (sz.), Az Czikos Thoban (r.) (szomszédja)... egy felöl... az Ispotalj rete, Höllos Terén (k.), Az Sylvas elot (r.), Pusta (!) szollo felet (e.), Melj arok melljeke ket arok kezi (e.), Gálnos farkaban az Eosvenig (e.), Sömördok (!) fönél ket arok kozi (e.), Var hegien (e.),

¹ Közlő: Bakos Marci Sándor (72) és Gál János (41). Mindkettő magyar nemzetiségű.

² „Ügyanitt, egi keő pineze es Tho helj is vagion“.

Kerézt volgi vegiben Egi darab Erdos k., Az falu fel szegiben (házhely), Az Templom elot az patakra meno Soron (ua.), Az falu dérékban (ua.), Az Omlás alat egi Sylvás kert, de pusztá, az hid kut arka és az Ispotalj Syluassa kozot (sz.), Matskasy Tova Helje [I. h.]. — 1710: Az Patakon túl [I. h.]. — 1754: a' Kolosvár felől való forduló: a Kis kútnál (sz.). — A Vista felől való forduló: a' Malom oldalonn (sz.), az Omlás kútnál (sz.). — a Hollos felől való forduló: a' nagy hidnál a' két híd között (sz.) egy felől az ország Uta... vicinitásokb(an), a' Pusztábann. — a' Hollosban a' lapuhos alatt (k.), az Isputály réte, A' Hollos fönn (k.)... Eszacr(ol) az Isputály Erdellye mellett (k.), a' Malmon fellyül a Viz között (k.), a' Szöllő főben (e.), a Szent Pál hágójábann (e.), a' Csitso megett (e.), a' Vágás Ut mellett alol egy darab Erdellye az Eccl(esi)ának, melly mind ezideig Pap Tseréjének... hivatik. — a' Patak mellett a' kőszikla oldalabann (zsellértelkek) [KalConscr.]. — 1756: mind az Andrászázi ugy a Mérái határookban: Ganyás v. Gálnás (k.), Csikos To (k.) és Hollós n. h. (k.), Diofa tető (sz.), Bányász tető (sz.), Omlás (sz.), Köves Arok (sz.), Csonkafa (sz.), Kereszt völgy (k.), Szomordok réti (k.), Csomo Mezeje (k.), Hollosfő (k.). — Az alsó forduloban... az Andrászázi praediumban: A Csere vég (sz.), Kerek Liget (sz.), Andrászáza (sz.). — az Omlás kut alatt (régen szilvás).¹ — A Felső forduloban a' Borso Podon (sz.), Csipkés oldalon (sz.) [MúzRh.]. — 1766 körül: A' Hollosi Forduloban: A' Törökné kenderinél (sz.), A' Beden kút előtt (sz.) egyf(elől) a Hollosi út... szomsz(édságában), A Zálogosba (sz.), Az Isten kertiben (sz.), A' Kis tserénél (sz.), A' Két Hidak között (sz.), A' Borsó padon (sz.), A' Hosszú Kerek-tó szerin (sz.), Az elő lábba (sz.), A Szöllő (!) Főn (sz.), A' Kis kerek tó szeriben (sz.), A' Nadasi út mellett (sz.), A' tsorgonál (sz.), A' Vér völgy alatt (sz.), A' Kis Hidnál (sz.) egyf(elől) a' Kép n. árok, másf(elől) a' kopatz oldal szomszéd(ságában), A' Nagy Hidnál (sz.), A' Csipkés dombon (sz.), A' Kender kertben (ke.), A' Tsonka fán (sz.). — A' Malom-hegyi Forduloban: A' tsonka fában (sz.), Az Omlás kútjánál (sz.), A' Matskási szilvássánál (sz.), A' malom oldalba (sz.), A' malom-hegy tetőn (sz.), A' Gát mellett (sz.), A' Köves arokra jövőben (sz.), Az omlás felett (sz.), A' Dió-fa tetőn (sz.), A' Lider kő alatt (sz.), A' Padon (sz.), A' Malom hegyen (sz.), Az omlásba (sz.), A' két arok között (sz.), A' Bányászba (sz.), A' malom ösvenyneél (sz.), A' Bornyú kertben (ke.). — Andrászáza Praedium felől való Forduloban: A' Malom teribe (sz.), A' Szüküllő alatt (sz.), A' Kert megett (sz.), A' Falu végin (sz.), A' rövid

¹ Csak az öregek „érték“.

lábba (sz.), A' Kút hágojába (sz.), A' teleki vögybe (sz.). — K a s z á l ó k: A tsikos tonál, A' Hollos teribe, A' Szilvás alatt, Medvésbe, A' Borzásba, A' Kováts-mál oldalán, A' Hollosba levő tsorgonál, A' tormásba. — a hollos patak (p.), A Csitso n. Mérai hegyben (szö.), a Falu derekában a' Hollosra ki menő uttzában (curia nobilitaris), A' Vár hegyen (e.),¹ a' Korodra járó uttzában (sessio), a' Nádas pataka (p.), a' Bán mező n. h.-en,² az Erszvényben (!e.) [EM. Rhédey J. conscr.]. — 1768: A' Hollósba lévő tsorgonál (k.), A' tormásba (k.), Dán mező (e.), Ereszvény (e.). — A H o l l o s i F o r d u l o b a n: A' Kender kertben (ke.), A' Tsonka-Fán (sz.), A' Borsó padon (sz.), A' Hoszszú kerekto szerin (sz.), Az Istenkertiben (sz.), A' Vér vögy alatt (sz.), A' Kis Hidnál (sz.), A' Nagy Hidnál (sz.), Az elő lábba (sz.), A' Szőlő fön (sz.), A' Kis kerek tó szeri(ben) (sz.), A' Nádas ut mellett (sz.), A' tsorgonál (sz.), A' Törökné kenderinél levő első lábba (sz.), A' Beden kút előtt (sz.), A' Zalogosba (sz.), A' Kis tserénél (sz.), A két hidak között (sz.), Csipkés dombon (sz.). — A' M a l o m h e g y i F o r d u l o b a n: A' Köves árokra jövöben (sz.), Az omlás felett (sz.), A' Köves árokra menöben (sz.), A' Diófa tetön (sz.), A' Lider (!) kö alatt (sz.), A' Padon (sz.), A' Malom hegyen (sz.), Az Omlásba (sz.), A' Bánászba (sz.), A' Malom ösvenynél (sz.), A' Bornyu kertben (sz.). — A n d r á s h á z a P r a e d i u m f e l ö l v a l o F o r d u l ó b a n: A' Malom teribe (sz.), A' Szüküllő alatt (sz.), A' kert megett (sz.), A' Falu végin (sz.), A' rövid lábba (sz.), A' Kút hágojába (sz.), A Kert meget (sz.), A' teleki vögybe (sz.). — Csitso (h., pu., szö.) A' tsikos tónál (k.), A' Hollos teribe (k.), A' Szilvás alatt (sz.), A' Medvésbe (k.), Várhegyen (e.),³ A' Borzásba (k.), A' Kováts-mál oldalán v. oldalon (k.), A' Hollósba levő tsorgonál (k.), A' tsonka fába (sz.), Az omlás kuttyánál (sz.), A' Matskási Szilvássánál (sz.), A' malom oldalba (sz.), A' Malom hegy tetön (sz.), A' Gát mellett (sz.), egyf.(elő) a' Nádas pataka (szomszédságában) [MúzRh.]. — 1775: az A l s o F o r d u l o b a: az András Házába a Malomnál (sz.), az András Háza n. h.-en (sz.), A Szöllő alatt (sz.), a Csorgonál (k.), A Budai Utnál (k.), A Kovács Málan (k.), A Kincses Kövön (k.), A Tormásba (k.), A Medvésbe (k.), A Rövid Lábba (sz.), A Pap Cseréje alatt (sz.), A Malom teribe (sz.), a Berek alatt (sz.), A Horgosba (sz.), A Szükülönél (sz.), a Nádas víze, A Felső Malom teribe (sz.), A Falu végin (sz.). — F e l s ő f o r d u l ó: A Malom Hegyén (sz.), A Szilvánál (sz.), az Omlás alatt

¹ „Ezen... erdő, minthogy eddig tilalomban nem tartatott és mostan sem tartatik, igen leerdölték s a benne igen megfogytanak és aprósodtak.“

² Mindkét utóbbi erdő „közönséges“ (közösen használt) és a falu szükségére tartott tilalmas erdő.

³ „Igen leerdölték s a fák benne megritkultanak és aprósodtak.“

(sz.), A Nádas uttya mellett (sz.), A Gát mellett (sz.), A Csonka Fába (sz.). — az Észak Felől való Forduloban: a Balás Domb megett az Istenkritiba (sz.), A Zállogosba (sz.), A Falu Erdeje alatt (sz.), a Falu Erdeje (sz.), A Kis Kerek Tó Szélibe (sz.), A Két Hid Között (sz.), Az Istenkriti nevezetű helyen (sz.), A Töröknő kendere alatt (sz.). — a Hollosba (k.). A Kintses Kőven (k.), A Tér Hidgyánál (k.). — Tsere (e.), A Gánás Farkánál (e.), Szomordok Retinél (e.). Az Agazat Arka közt (e.), Pusztai Szölő vagy Tsere Tetön (e.) [Bf. II. R. III. fasc. LIII. 1—2]. — 1813: Az első Fordulob(an), mely Tserej vagy Bátsi Fordulónak neveztetik: A' Malom terib(en) (sz.), A' Pap tseréjiben (sz.),¹ A' Kis Kutnál (sz., ke.), A' Teleki völgyben (sz.), A' szüküllő alatt (ke.),² A' Pap tseréje alatt (ke.), A' Berek alatt egy kis irtás 2 vékára való lenne, ha fel-szántják — eddig gypbe volt. — A' második Forduló(b)an, mely Hollosi Fordulónak neveztetik: A' Borso Padon (sz.), A' nagy Hidon felyül (sz.), A' két Hid között (sz.), A' kis pusztáb(an) (sz.), A' Hoszszu kerek Tó szerib(en) (sz.), A' Kender Kertb(en) (ke.). A' Kis rétbe(en) (ke.), Istenkiritib(en) (!) az Ekk(esi)a Erdelye széliben egy kitsiny irtás 2 vékára való lessz, ha fel-szántanak. — A' harmadik Forduló(b)an, mely Malomhegyi Fordulónak neveztetik: A' Csonka Fáb(an) (sz.), Omlás alatt a' Kutnál (sz.), A' Malom hegyén (sz.), A' Diofa tetején (sz.), A' Logerb(an) a. V(á)r(me)gye Házán innen (ke.). — A' Hollos n. H.-ben a' Lapuhos alatt³ (k.), A' Hollos Főn az Ispotály Erdelye mellett (k.), A' Beden Kutnál Sántz Kertb(en), mely Pap rettyinek hivatik, a' Pap mivel a' maga számára 's maga is tartya Kertel (k.). — a' Szöllő Főb(en) vagy Istenkiritib(en) (e.), a' Pap tseréjét ma nem tüzelik a' Pap számára, Tsitso megett (e.), Medvés (e.), Bán mezején (e.) [ProtVis.]. — 1816: a' Szöllő Főb(en) (e.), az Hollosba járo Ut [ProtVis.]. — 1864: Szucsák felőli határrész neveztetik *Andrásháza kövesbereknek*, ennek nagyobb része szánto a' más része kaszálló, — *Andrásháza orát* nevű hely (sz., k.), *Andrásháza* egy néhány házból álló falut formáló hely, mellyben egy három kövü lisztelő malom is van, körülette vannak szántók és kaszállók, itten van egy dombocska hálomásból itt volt hajdan *András háza* egy falu, és ez előtt egy néhány évekkel ez előtt egy néhány évekkel a' *Szt. Ersebeth Aggház szántó földje* mellett a' kaszálló részbe a' templom fundamentomára akadtak és sok faragott irás nélküli követ hánytak ki valamint faragatlan követ

¹ Megjegyzés ugyanabban a forrásban: „...ezt a' Földet maga az Ekk(esi)a nem mivel, hanem ezt azon Gazdák tizen bírják, a' kik ki-irtogatták az Ekk(esi)a engedelméből a Dézmát adnak rolla az Ekk(esi)ának.“

² Ugyanott ez a megjegyzés olvasható: „Ez el-tseréződött, és mást adtak helyette a' Loger (†) n. h.-b(en) a' patak mellett.“

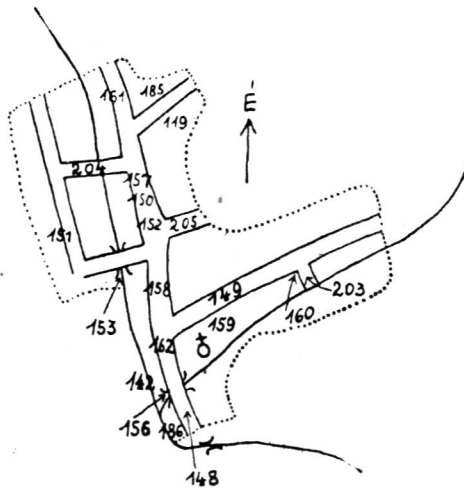
³ Egy másik kéz *Lapuhos*-ra javította ki.

is, melyből Kelemen András földész egy katlan mész kemenczét rakott. — A' *Nádos patakán* van egy három kövü lisztelő malom jó jövedelemmel. — Vista és M. Nádos határával szomszédos az ugy nevezett *Padi forduló* egy része lapályos, más része dombosabb szántó föld. *Csonkafa* szinte hegyen lévő szántó föld. — *Csipkés* és *Kerektószere* ezek is fenn lévő sz. földek. *Istenkőrétje* cserés erdő, — *Veres kő* szálos tölgyes erdő holl jó szalankázó helyek vannak nyulak rokák és vad disznó is tanyázik. — *Medvés* nevü tölgyes és cserés erdő. — *Ölyves* fiatal szálos erdő. — *Szomorduk rétje*¹ és *Gálnás* név alatt k. és néhol felnőtt erdő hely *Keresztvölgy* k., völgyes hely közbe közbe erdő. *Cseresnyés* és *Doborján* magos helyt fekvő kaszállok. — *Gálnásfő* (e.), *Csere* n. h. egy része erdő magos helyen fekszik tölgyfát termik, — egy része oldalos szántó. — *Diófatető Kerektószere*, *Diófatető Liderkő*, *Diófatető omlás*, *Diófatető*, *Csonkafa* mind magos helyen fekvő szántók, *Kerektószere Pusztá* (sz.) itt hajdan hallamas szerént Péterlaka² falu volt, melly Mérába származott — a' szántás alkalmával vastag cserép és téglá darabokat ástak ki, *Medvés* és *Szt Pál hágója* magos helyen fekvő kaszállok. — *Hollósfő* (k.) innét ered egy kis patak, a' melly a' Nádos vizébe foly András házánál, — *Bedenkút* (e.) itt az allyában van egy kösziklából eredett forrás nagyon jó ivó viz, a' melly négy nagy itató vállun keresztül foly és az egész falú marháját meggyözi. a' legnagyobb hidegbe sem fagy be nyárba hidegebb mint télbe és a' *hollos patakába* foly, — *Bánmező borsopad* (sz.), *Bánmező előláb* oldalos sz. sok trágyázást kíván. — *Bánmező kert meget* oldalos sz. — *Kistelek* hajdan igen szép e., később l. 's jelenleg a' legszebb gabona termő hely, ámbár igen magos helyen fekszik, az aljába van egy igen jó forrás vize három nagy vállut teli tartott vízzel 's a' község marháját meggyözte. *Szöllő hegy* hajdan szőlőtermő hely és gyümölcsös volt, az alja jelenleg sz., a felső része kopár oldal, — esős esztendőkbén kevés szénát is terem, — a község fekszik egy gödörben a' közepén foly a' hollos pataka, a' melly kiáradni nem szokott [Pesty XXII, 363a—364a]. — 1868: Hollosi széna fű, Nagy malom hegy (sz.), Malom tere (sz.), Diofa, tető

¹ A község határos Szomordok községgel.

² Ilyen nevü községről nem tudunk, ellenben valóban volt a középkorban Méra és Szomordok vidékén egy *Pétertelke* nevü község. Az erre vonatkozó adatok a következők: 1358: Poss. *Peturtelke* (az előtag nyilván csak betű-sorrend cseréből eredő tollhiba *Petur*-helyett), inter possessiones Méra et Zomurdug. Poss. *Peturtelke*. 1366: *Petertelke*, Poss *Peterteléke*. Villa Zomurdug. 1427: Poss. olim *Pethertelke* nunc vero Zomordok vocata. 1499: Poss. *Petherthelke* vel Monyaroaallya. Poss. *Pethewrthelke* vel Monyoroallya sive Zomordok. Poss. *Petherthelke* vel Manyarosalya aut Zomordok. 1508: Poss. *Pether Telke* vel Monyoroallya sive Zomordok [Csánki V, 414]. — A történeti adatok és az 1864-ben feljegyzett szájhagyomány alapján nem fogadható el Csánkinak *Pétertelke* és Szomordok azonosítására vonatkozó vélekedése. Az 1358-i és 1366-i adatokból következtetve, e község Mérától legalább is kezdetben megkülönböztetendő.

(k.), Kétárok közt (sz.), Omlás (sz.), Kis csonka fa (sz.), Kerek tószere (sz.), Puszta (sz.), Hollos fő (k.), Bán mező borsó pad (sz.), Csorgó (sz.), Szőlő hegy (sz.), András háza, Kerek liget (sz.), Teleki völgy (sz.), Berek alja (sz.) [Püsp. lt. — A kalotaszegi református egyházmegye lt. Papi díjlevelek]. — 1941: 1. Órátti dülő: Órát (sz., k.). A szájhagyomány szerint ezen a helyen falu volt régen. Ma kerekalakú domb neve. 2. Papölés (k.). Állítólag arról kapta a nevét, hogy ezen a helyen megöltek egy papot. 3. Postarít (k.). 4. Naccsere (sz.). 5. Kiscsere: Előcsere (sz.). 6. Berendusa (sz.). 7. Kerekliget (sz.). 8. Malomtere (sz.). 9. Csereerdő (e.). 10. Fazégbánya (e.). 11. Büdöskút (e.). 12. Majordomb (e.). 13. Teleki völgy (sz.). 14. Vásáros körtefa (sz.). 15. Papcsere (sz.). 16. Kúthágó (sz.). 17. Rövidláb: Rüd-

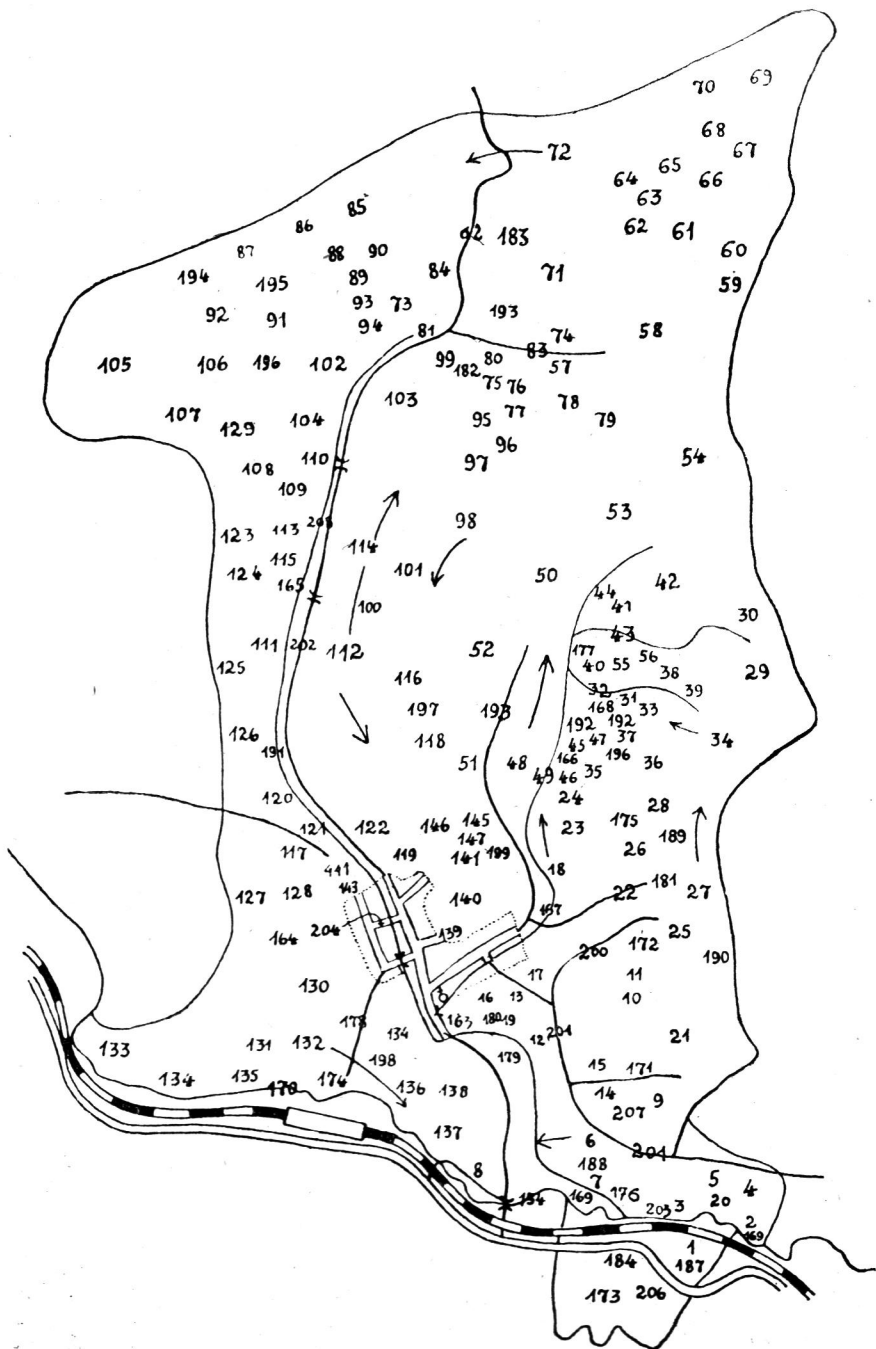

Méra belsőségének helynévtérképe.

vidláb (sz.). 18. Berekājja (sz.). 19. Kéthetyköz (sz.). 20. Csereji árok (k.). 21. Eklézjsa erdeje (e.). 22. Előljáró út (e.). 23. Szászkút (e.). 24. Boriárka (e.). Egy Bori nevű cigányasszonyról kapta a nevét, akit itt öltek meg. 25. Porondostető (e.). 26. Küódal (e.). 27. Határút mege (e.). 28. Küódal tója (e.). 29. Hétölősfá (e.).¹ 30. Kerekerdő (e.). 31. Kocsárdi (e.). 32. Kocsárdi árka (e.). 33. Ágazat tója (l.). 34. Ágazat (l.). 35. Kisszálás (e.). 36. Natyszálás (e.). 37. Bütykös (l.). 38. Bányajisánc: Bájisánc (l.). 39. Bányajítója (l.). 40. Tüvisess (l.). 41. Ördögorr (l.). 42. Sárgás (l.). 43. Ördögorr árka (l.). 44. Szabókút (kút). 45. Roma sánca (l.). 46. Kercedisánc (l.). Kercedi nevű család élt a faluban. 47. Kissánc (l.). 48. Csicsómege (l.). 49. Kígyóstója (l.).

¹ E területen ma is mutatják egy rendkívül vastag, kivágott fa korhadozó tövét [Szta].

50. Kistelek (l.). 51. Várhegy (l.). A szájhagyomány szerint egy Kocsárdi nevű úrnak a vára volt itten. Sok kincs van itt elrejtve. Minden hét évben megnyílik egy ajtó, a kincsből akkor el lehet vinni, de nem szabad visszanézni, míg az ember ki nem ért a titkos szobából. Egy ember kétszer is kihozott a kincsből, de harmadszor visszanézett, az ajtó becsukódott és neki el kellett pusztulnia. Sokszor szellemek énekét vélik hallani a Várhegyről. 52. Kokastető (l.). 53. Szénigető (l., e.). 54. Keregbükk (l.). 55. Kétárokköz (e., l.). 56. Fazékjuk (l., e.). 57. Hollósfő birce (e.). 58. Habardik: Hoportyúk: Zabagyuk (e.). 59. Gánásfő (k.). 60. Doborján (k.). 61. Iskolaerdeje (e.). 62. Cseresnyés (k.). 63. Öreg nyilak (k.). 64. Hatynyil (k.). 65. Tógát (k.). 66. Erdeji nyilak (k.). 67. Csomó mezeje (l.). 68. Keresztvögy (k.). 69. Dorgó (l.). 70. Szomordok rittyé (l.). 71. Hársfás (l.). 72. Ölves (e.). 73. Ravaszjuk (e.). 74. Hollósfü (k.). 75. Szilvás hegyesse (l.). 76. Horvátárka (k.). Horváth nevű család ma is él a faluban. 77. Száldobos (út). 78. Lapúhasájja (k.). 79. Kurucódal (k.). 80. Szilvásájja (k.). 81. Kovácsmál (k.). 82. Budaji út (k.). 83. Szénahordóút (út). 84. Ritka (e.). 85. Mátépárnája (e.). 86. Szempálhágója (e., k.). A magyarszentpáli határban van. 87. Eklézsijaerdeje (e.). 88. Kincseskü (k.). 89. Medvés (k.). 90. Medvés torka (k.). 91. Vereskü (e.). 92. Szöllőfüji erdő (e.). 93. Pokolkút (k.). 94. Disznókosár (k.). 95. Hollóstére (k.). 96. Borzás (k.). 97. Negyed (k.). 98. Bámmező (l.). 99. Bedenkút (kút). 100. Píntekkúttya (kút). 101. Bársonyos (l.). 102. Zállagos (sz.). A szájhagyomány szerint ezen a helyen falu volt régen. Állítólag kincs is van itt elrejtve. Köveket találtak itten, melyeket az itt elpusztult templom köveinek tartanak. 103. Borsópad (sz.). 104. Puszta (sz.). 105. Istenkirittyé: Istenrittyé (sz.). 106. Szöllőfő (sz.). 107. Kerektsózer (sz.). 108. Csipkés (sz.). 109. Nyálazsdomb (sz.). 110. Natyhíd (h., sz.). 111. Horgas (sz.). 112. Elölláb (sz.). 113. Csorgó (sz.). 114. Kéthítkösz (sz.). A Vögyút [202] mellett, a Natyhíd [110] és Kishíd [165] között terül el. 115. Kőpárokja: Kúpárokja (sz.). 116. Vírvögy (sz.). A szájhagyomány szerint ebben a völgyben véres csata volt. 117. Nádasút (út, sz.). A Magyarnádasra vezető út és a mellette elterülő sz. neve. 118. Ersőkopármál (l.). 119. Sós (l.). 120. Kisrit (sz.). 121. Keregdomb (sz.). 122. Kenderkert (ke.). 123. Zapsonkafa: Hátusócsonkafa (sz.). 124. Naccsonkafa (sz.). 125. Bányász (sz.). 126. Omlás (sz.). 127. Dijófatető (sz.). 128. Kétárokköz (sz.). 129. Lútkút: Nyomás-kút (sz.). 130. Kismalomhegy (sz.). 131. Liderkü (sz.). 132. Pad (sz.). 133. Muszkacsíkosztó: Főrsőcsíkosztó (k.). 134. Csíkosztó (k.). 135. Malom előtt (sz.). 136. Krucsánál (sz.). 137. Akasztófaódal: Akasztófal: Akasztófar (sz.). 138. Körtetere (sz.). 139. Kertmege (sz.). 140. Csicsó (sz.). 141. Szöllőhegy: Pusztaszöllőhegy (l.). 142. Lóger (gyü.). 143.

Méra határának helynévtérképe

Vonósáncik (sz.), 144. Fennyáró (sz.), 145. Ördögné szőlője (l.). Már csak az öregek ismerik. 146. Kelemen sáncik (k., sz.). Tulajdonosa gúnynevéről Fináncsáncnak is nevezik. 147. Magyarsáncik (sz.). Mostani tulajdonosa nevét viseli. 148. Kis-ucca (u.). 149. Szász-ucca (u.). 150. Nagy-ucca (u.). 151. Nádas-ucca: Tyúkszar-ucca (u.). 152. Macskásikút. 153. Bothíd. A híd az ottéló Both-család nevét viseli. Másik neve: Pásztorhíd. 154. Hosszuúti híd: Hosszuvízi híd (h.). 155. Kiskúti híd (h.). 156. Cikáséknál: Cikáshígygyik: Kutyáshíd. Az utóbbi név ugyanannak az embernek a gúnynevéből keletkezett. 157. Rómakút: Cigánykút. Kút a cigánynegyednél. 158. Tompakút: Gázsikúttya (kút). 159. Papkúttya. Kút a Szász-utcában. 160. Uccakút (kút). 161. Horvátkút. Kút a Nagy-uccában. 162. Szarka csorgójik (kút). 163. Kiskúti árok (á.). 164. Kispusztá (sz.). 165. Kishíd (h.). 166. Kokassánc (sz.). 167. Pál árka (k.). 168. Kulisánc (l.). 169. Mosórit (k.). Sokszor elmossa a víz. 170. Nádas (p.). 171. Vágásút (út). 172. Pálasvenye (sz.). 173. Kövezsberék (sz.). 174. Malomgáttya. 175. Vercesárka (á.). 176. Veresmart (sz.). 177. Fövényes (e.). Innen hordják a faluba a homokot. 178. Malomösven: Malomút (út). 179. Szüküllő (sz.). 180. Kiskút (kút). 181. Csutkosút (út). 182. Szilvácsorgója (e.). 183. Papárka (e.). 184. András háza ~ Rádaja. Település az országút mellett. 185. Balázsidomb: Balázsihegy (belsőség). 186. Sándorcsorgója. Új kút. építőjéről nevezték el. 187. Óráti csúp (sz.). 188. Kereklügetódal (sz.). 189. Kúódaltető (e.). 190. Határút. A község határán menő út neve. 191. Bedenkúti patak: Borsópaji patak (p.). 192. Bujérsánc (l.). 193. Várhegy úttya (út). 194. Nyárfás (e.). 195. Konyha (sz.). 196. Bonésánc (l.). 197. Hátulsó kopármál (l.). 198. Nagymalomhegy (sz.). 199. Szőlő (sz.). 200. Pálasvenyeji út (út). 201. Csereji út (út). 202. Vögyút (út). 203. Puskáséknál (u.). 204. Kisköz (u.). 205. Bódizsáréknál (u.). 206. Kövezsbereki árok (sz.). 207. Komámkajibája (sz.). 208. Vögy (sz.) [Gergely Béla hgy.].¹

Nádasdaróc.

1427, 1437: Poss. *Daroch*. 1509: Poss. episcopalis *Darocz* [Csánki V, 344]. 1630, 1732: *Darocz* [Bf. I. Fasc. 63. No. 17. — OL. Fisc. IV. szekr. 285 fasc.]. 1674: *Darócz* [Bf. I. Fasc. 63. No. 3.]. 1710, 1734: *Darocz* [Egyh. lt. — Bf. I. Fasc. 63. No. 17.]. — 1754: *Darocz: Darótz* [KalConscr.]. 1808: *Darócz* [Lipszky]. 1831: *Darotz ~ Diroltz* [Cons. Trans.]. 1839: *Daroltz: Darótz ~ r. Doroltz* [Lenk]. 1850: *Darotz ~ n. Draasz ~ r. Drausz* [Mike, HelysNev.]. 1864: *Darotz* [Pesty XXII,

¹ Közlő: Antal János (31) és Szilágyi János Sánta (60).

182a]. 1873: *Daróc* [Hnt.]. 1913: *Nádasdarócz*, 1922: *Nádasdarocz ~ Daroçi* [MartIstr.]. 1941: *Daróc ~ Darolts* [Hgy.].

1732: In Loco vulgo: Lüget, dicto, sunt Sylvae querceae pro communi usu Incolarum applicatae, in quibus glandinationis tempore, saginantur s. v.: Porci Nro. 10, et saginati redimunt xtis 6. — Molae Frumentariae Jobbagonales Super Rivulum vulgo Nádas nuncupatum duae cernuntur prima jobb. Jakab István unius rotae, altera jobb. Jakab Albert de quibus nullus domino terrestri redundat proventus [OL. Fisc. IV. szekr. 285. fasc.]. — 1733: territorium... Kő hid patakja, hivatott légyen Darocz bike patakának¹ ... ezen patak ... az Kő hidon által folyván és az Inaktelki patakban szakadván Darocz fele foly az u. n. Inaktelki és Daroczi határ közt [Bf. I. Fasc. 63. No. 15.]. 1751: Nyerges nevő Domb² [I. h. No. 21.]. — 1754: a' M á k o felől való fordulóban: a' Tövis Szerben a' Falu Rete mellet (sz.), a' kert mellet (sz.). — Az Inaktelke felől való fordulóban: a Sós kútrak a lábján (sz.). — Egeres fele való forduló: a' Kis Vollgyben (!sz.), a Benkő dombján (sz.). — a' Szugollyában (k.) [KalConscr.]. — XVIII. sz. *eleje*: M á k o felé való fordulóra: a' Mákai hid felé (sz.)... vicinussa a falu nyilas föld. — Egeres fele való fordulóra: Malom Domban (sz.). — Inaktelke felé való fordulóra: Sós kútnál (sz.), A Szugolyban az Egeresi Ecclã Reti mellett (sz.). [A daróci református egyház régi jegyzőkönyvében „Externa bona ecclesiae Darocziensis“ címen]. — XVIII. sz. *közepe*: Molae Frumentariae Jobbagonales Super Rivulum vulgo Nádas nuncupatum [OL. Fisc. X/b, szekr. 7. fasc.]. — 1813: Az első Fordulób(an), mely Inaktelke felől való Fordulónak neveztetik: Az Inaktelki út mellett (sz.), Az első Járásb(an) a' Sóós Kútnál (sz.), A' Gátnál az Határ Szélb(en) (sz.), Hosszu Berek mellett (sz.), A' Gátra megyen véggel (sz.). — A' második Fordulób(an), mely Mákó felől való Fordulónak neveztetik: A' Tövis szerb(en) (sz.), Nyir ajja végib(en) (sz.), A' Kis köz Járásb(an) (sz.), A' Falu végén (sz.), A' Puszta végib(en) (sz.), Borsos Padon (sz.). — Rét nintsen egy is, hanem a' Falu réttyiből adnak 3 szekér szénát készen a' Papnak [ProtVis.]. — 1864: Vagyon első forduló neve *Nagy nyir ajja*. Szántó. — Kaszálók neve *Nagy orokös* a szilin menyen le a patak. *Töszer* (sz.), *Fűzfa járó*, ez is szántó a végin menyen le egy nagy árok, *Barázda* (sz.), *Puszta* n. h. egy része k., más része sz. van a végin egy veszedelmes árok, Vagyon egy nevezetes kut abból élnek az emberek a neve *Köves Kut*,

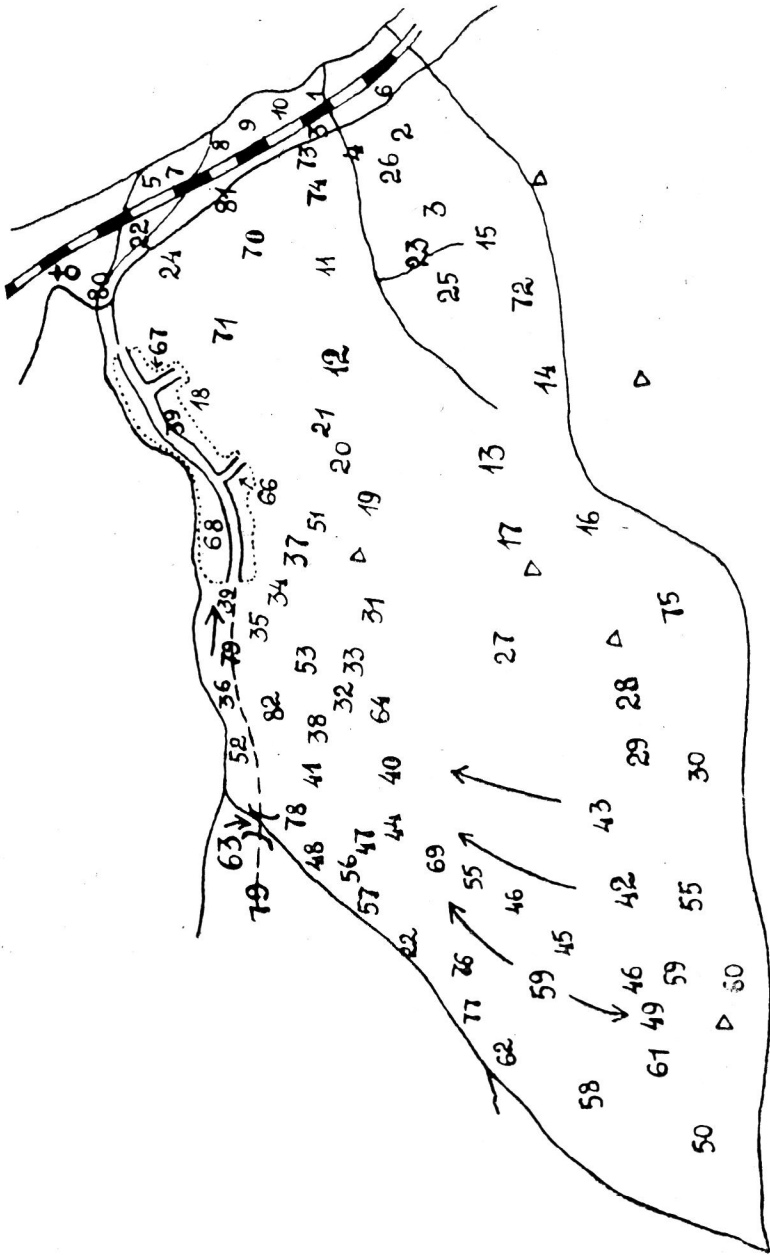
¹ Egyik tanu így vall: „...hallottam a káptalantul, hogy Mako bike patakának olvasta.“ Értelmezésére nézve l. MNY. XXXV, 260.

² Bogártelkével határos.

Kerek tó (erdőben lévő tó), *tserebeli tó* (u. a.). Második forduló *borsos pad* (sz.) a szélin egy nagy árok van a neve *kis berek*. — *Nagy ház után járo* (sz.), *Nagy Szilasáj* (sz.) van egy kut benne a neve *eger kut*, — *hoszu* (sz.), *Kerek erdő tettő* (sz.), *Irtások* (k.), Van egy Ut mely az Inaktelki határba megyen egy hid van közötté melyet *Kő hidnak* neveznek [Pesty XXII, 182a]. — 1868: *Tövisszer* (sz.), *Nagy nyil alja* (sz.), *Feljáró* (sz.), *Hámtán* (?)¹ *járó* (sz.), *Nagy nyir alja* (sz.), *Kis nyir alya* (sz.), *Pap utja* (sz.) [Püsp. lt.] — 1891: *N*(agy) és *K*(is) *Nyiralja*, *Pusztavölgy*, *Horgas*, *Szöllő p(atak)*, *Tövisszer*, *Kövek közt*, *Borzlyuk*, *Pusztat(ető)*, *Cserev(ölgy)*, *Feljáró*, *Keresztüljáró*, *Pap útja*, *Borsospad*, *Elsőjárás*, *Házutánjáró*, *Falu irtoványa*, *Szilaságy*, *Szilvafajáró*, *Irtány*, *Bükkeleje*, *Berek*, *Kisdomb* [Jankó 15]. — 1941:² 1. *Gát* (k., sz.). 2. *Tüszer* (sz.). 3. *Fűszfajáró* (sz.). 4. *Horgasok* (sz.). 5. *Nyilvíge* (k.). 6. *Ríccil* (k., sz.). 7. *Nagyörökös* (k.). 8. *Kisörökös* (k.). 9. *Hosszunyil* (k.). 10. *Nyil* (k.). 11. *Nyirājja*: *Nagynyirājja* (sz.). 12. *Kisnyirājja* (sz.). 13. *Pusztá* (k.). 14. *Barázda* (sz.). 15. *Köveskút* (sz.). 16. *Borzjuk* (k.). 17. *Pusztatető* (k.). 18. *Papúttya* (sz.). 19. *Feljáró* (sz.). 20. *Keresztüljáró* (sz.). 21. *Borsospad* (sz.). 22. *Hasznospatak*: *Inaktelki patak*; *Vásárheji patak*. A gyerővásárhelyi *Hasznosból* eredő, *Inaktelkén* átfolyó patak neve. 23. *Kövespataka*: *Szöllőpatak* (p.). 24. *Kenderfődek* (sz.). 25. *Kövekköze* (sz.). 26. *Pusztavíge*. 27. *Erdőszil* (sz.). 28. *Erdő* (sz.). 29. *Nagyerdő* (l.). 30. *Cserebeli tó* (tó). 31. *Ársókút*: *Álsókút* (kút). 32. *Férsókút*: *Felsőkút* (kút). 33. *Kerekto* (tó). 34. *Kisdomb* (sz.). 35. *Elsőjárás*: *Ersőjárás* (sz.). 36. *Patakszil* (k.). 37. *Kiszberek* (k., sz.). 38. *Nagyberek* (k.). 39. *Fáskert* (k.). 40. *Kisházutánnyáró* (sz.). 41. *Natyházutánnyáró* (sz.). 42. *Kisszilaságy* (sz.). 43. *Natyszilaságy* (sz.). 44. *Szilvafajáró* (sz.). 45. *Kerekerdő mellett* (sz.). 46. *Kerekerdőtető* (sz.). 47. *Hosszu* (sz.). 48. *Bükkeleje* (k.). 49. *Írtás* (k.). 50. *Bükfaköz* (e.). 51. *Kiszberek* (kút) (kút). 52. *Fingóskút* (kút). *Bugyborékoló vizéről* kapta a nevét. 53. *Sóskút* (kút). 54. *Bandi kúttlyik*. A falu közepén lévő kút neve. Egy otlakó emberről nevezték el. 55. *Sziláccsorgója* (kút). 56. *Bükkeleje gazza* (kút). 57. *Kettőskút* (kút). 58. *Gyuri csorgójik* (kút). Egy ma is élő emberről nevezték el. 59. *Bandi gödrük* (á.). 60. *Pinaárka* (á.). 61. *Létagödrük* (á.). *Mai tulajdonosáról*, *Léta Andrásról* nevezték el. 62. *Erdőajji kút* (kút). 63. *Kőhid* (h.). *Ma fahidnak* a neve. 64. *Falu irtánya* (sz.). 65. *Fő-uca* (u.). 66. *Felsőköz*: *Bivaj-uca* (u.). 67. *Álsóköz* (u.). 68. *Kertek* (belsőség). 69. *Tóki rít* (k.). 70. *Ársó*

¹ Nyilván *Házután*-nak olvasandó (L. alább az 1891-i helynevek között).

² A daróciak szeretik hangoztatni, hogy régen milyen nagy határuk volt és annak egyes részei hogy kerültek csalárd úton más község birtokába. L. *Bogártelkén Templomai kaszáló* [7] és *Mákófalván Bikakút* [126] alatt.

▲ Nadasdaróc helynévtérképe

nyirájja (sz.). 71. Försönyirájja (sz.). 72. Határszil (sz.). 73. Kig-domb (sz.). 74. Szöllőpataki út (út). 75. Cserevögy (sz.). 76. Kereg-bükk eleje (k.). 77. Kereg-gyep (k.). 78. Bükeleji kenderfődek (ke.). 79. Inaktelki út: Vásárheji út (út). Inaktelkén át Gyerővásárhelyre vezet. 80. Egeresi út (út). 81. Csinyáltút. Az országút neve. 82. Rosföd (sz.). Ma már nem vetnek ide rozsot [Gergely Béla hgy.].¹

Ontelke.

1263, 1437: Poss. *Ontelke*. 1397: Poss. *Hontelke*. 1427: Poss. *Onthelke*. XV. sz. közepe: Pred. *Ontelke* [Csánki V. 389].²

Orad.

1343: Poss. *Orad*. 1358: Part. terre *Orath*, *Oraath*. 1378: Terra *Oragh*, *Orath*. 1415: Part. terre *Orathfelde*. 1420 k., 1433, 1447: Terra *Orad*, *Monticulum rotundum Orathhalma*, *Oradhalma* [Csánki V. 389—90].³

Saság.

1263, 1296: Poss. *Saasag*, *Saasag*. 1295: Terra *Sassag*. 1297: *Saasag*. 1343, 1433: Poss. *Sasagh*. 1397: Terra *Zaasak* (!). 1415, 1430 körül: Poss. *Saasagh*. 1437: *Saasag*, Terra *Saasagh*. 1447: Poss. *Saasag* [Csánki V. 399—400].⁴

Soma.

1428, 1452: *Soma*. 1449: *Sirma*. 1454: Poss. *Zirma* (!). 1470, 1525: Poss. *Soma* [Csánki V. 401]. 1808: Szucság vel Szucsák cum *Praedio Bócz et Soma* [Lipszky].⁵

¹ Közlő: Léta András (57) és Jakab Ferkő István (13).

² Csánki (i. h.) e XV. században már puszta település helyét Egeres és Bogártelke vidékén keresi. Valóban Egeres helynevei között találunk 1750-ben egy *Ont pataka* alakút. Az eltűnt helység helye tehát alighanem itt keresendő.

³ Csánki [i. h.] szerint a „a Nádás folyó mentén, Nádás (azaz Magyar-Nádás), Andránháza sat. vidékén feküdt.” Ezen a tájon Szucságon 1754-ben *Orad*: *Orád*, 1781-ben *Orád*, 1809-ben *Orad*: *Orád*: *Orát* nevű helyet említenek. A helyszíni gyűjtés alkalmával Gergely Béla egy kerek halom nevéként jegyezte fel e helynevet (vö. az 1433-i adattal és a szucsági hsz.-i gyűjtéssel). Ebből kétségtelen, hogy ez elpusztult település és határa Szucság határába olvadt bele és az eltűnt település helye a mai szucsági, illetőleg mérai *Orát* határrészben keresendő.

⁴ Csánki [i. h.] a kolozsmonostori apátság birtokaként Báccsal és Nádással (Magyarnádás) határos településnek mondja. Helyét magam sem tudom közelebről meghatározni; lehet azonban, hogy azonos az e tájon fekvő *Szucság* ~ *Szucsák*-kal.

⁵ Eltűnt község a mai Kolozsvár melletti Szucság határában. Csánki [i. h.] szerint a Szucsák és Szászfenes közti vidéken feketett, Kolozsvártól nyugat felé. E meghatározás nagyjában helyes azzal a megszorítással, hogy e község nem Szászfeneshez közelebb, a Szamos völgyében, hanem Szucság határában a Nádás vízrendszerehez tartozó valamelyik pontján lehetett. 1781-ben említenek is Szucságon egy *Somai völgy* nevű helyet (l. ott!), de hogy ez a határnak melyik részére vonatkozott, nem dönthetem el. A helynév maga azonban kétségtelenül a régi *Soma* nevű település emlékét őrizte meg.

Szucság.

1297, 1367, 1409, 1410: *Zuchak*. 1343: Terra *Zuchak*. 1348: Nobiles de *Zuchak*. 1358: *Scuchak*. 1368, 1370, 1392: Poss. *Zuchak*. 1370, 1384: *Zuchaak*. 1391: Poss. *Zuchak*. Strata publica de Gyalow in *Zuchak*. 1397, 1415: *Zuchyak*. 1397: *Czusak* (!). 1410: *Zuchak*. 1418, 1470: *Suchak*. 1420 k., 1429, 1469: *Zwchak*. 1430, 1507: Poss. *Zwchak*. 1439: *Zwchaak*. 1444, 1449: Plebanus de *Zwchak*. 1446: Poss. *Czwchak*. 1447, 1457: *Swchak*. 1450: *Swchaak*. 1452: *Zwczak*. 1458: Poss. *Swchak*. 1464: *Zwczag*, *Swchak*. 1472: *Zwlchak*. 1493: *Zuschak*. 1498, 1503: Poss. *Zwchaak* [Csánki V, 416]. 1628: *Zutsak* [MúzBf.]. 1665: *Szutsak* [Bf. I. Vistai cs.]. 1713: *Szutsák* [Wess.]. 1754: *Szucsák* [MúzBf.] 1808: *Szucság* vel *Szucsák* cum Praedio Bócz et Soma [Lipszky]. 1831: *Szutság* ~ *Szutság* [ConsTrans.]. 1839: *Szutság*: *Szultság* [Lenk].¹ 1850: *Szucság* ~ *Szucság* [Mike, HelysNev.]. 1909: *Szucsák* ~ *Suceag* [MoldTog.]. 1922: *Szucság* ~ *Suceag* [MartIstr.]. 1941: *Szucság*: *Szucsák* ~ *Sučag* [Hgy.].

1628: Az Fenesi határ szelben (e.), az kigios malba (e.), Musdaly oldalán (e.), az Musdaly alatt egj kis szakadek, az Szazok feolde mellekinül az mez kemencenel (e.) az Fenese (!) feold szeliben, az Szalas melle... az Fenesi jaro utra megyen (e.), az kigios mal dombja (e.), az ket hegiesben (e.), Bagos sürejeben (e.) [MúzBf.]. — 1681: az halas to [I. h.]. — XVII. sz. *második fele*: Medvés torokban (puszta házhely), a Templom alatt (ház), Az Gyalui utnál (sz.), Bátor havassan (sz.), az Irtovánban (sz.)... egy felől (szomszédja)... az e., a Szálos Vigiben (sz.), Kigyos majban (sz.) a Csergőben (sz.), A Buczi határon Molom terin (sz.), A Kőves hagonál (sz.), a padon (sz.), Csákban (sz.), az Moso Riten (sz.), a Rit Szilyben (sz.), a Boczi Templomnál a Gyűrűsben (pallag), az első lábba (sz.), a Nadas mellett egy kis Szigetben (k.), a Nagy Riten (k.), az Hideg Kut felett (k.), a Veres erdő faron (k.), a Kender kutnál (k.), Az Hágó Pallagban (k.), az Hordos kuttban (k.), A Boczi erdő (e.) (szomszédja) egy felől a Fenesi határ, az Musdalyon (e.), az Szalas Közép orr (e.), Nadas erdő (e.), Nadas erdő fara (e.), alsó Sáros utnál (e.), a Kiptelen Fánál (e.) [I. h.] — 1731: Tó gátt (udvarházhely) [I. h.]. — 1732: Pogánykut berczen Musdalj nevezetű erdő [I. h.]. — 1754: A Csepegőben (puszta sessio), A' Medvés Torokban (sessio), a' Falu Sikatora. — A Gyalu felől való Forduloba: A Pogánykutba (sz.), A Kigyos máiban (sz.), A Pogánykut alatt (sz.), A Szálason (sz.), A Bátor Havasán (sz.), A Nagy erdő Utya mellett (sz.), A Lona felé járó ösvénynél (sz.), Az Eperjesbe (sz.), A Bráda

¹ A ruménalakot a forrás nem közli.

Csereje felett (sz.). — A Vista és Mera felé való fordulóban: A Szilvásba (sz., k.), A Keresztfabértzin (sz.), A Szőlő hegy megett (sz.), Az Orát (!) felett (sz.), Az Orádba¹ (! sz.), A Padon (sz.), Az Ország Uttya mellett (sz.), A Felső Botzba (sz.), A Botzi Szent Egyháznál (sz.), A Köves Hágónál (sz.), a Keresztfabértzin a Vistai ösvény mellett (sz.) ... mely jő a Mész Kementzékre véggel, A Csere alatt (sz.), Az Orát Kutjánál (sz.), Az Also Botzba (sz.), A Malom terin (sz.), A Safa (!?) Dombnál (sz.), A Nádasi (!) Csorgonál (sz.) egy felől (szomszédja) a rétre járó ország utya. — A Hados Kutba v. Kutnál (k., irt.), A Vistai árrok (!) mellett (sz.), A Nagy Réten (k.), Az első Gyürüsbe (k.), A Moso Réten levő Kis Rét ... a Nadas patakja ... vicinitassában, A Kender Kutnál (k.), A Veréb erdő Farán (k.), A Kis Revnél (k.), A Hidegkut felett (k.), A Hago Parlagba (k.), Az Ibrekbe (k.), Az Hátulso Gyürüsbe (k.), A Felső Botzba (k.) egy felől (szomszédja) a Botzi patak, A Szempali nevű e., A Hoszszu Völgy (e.), A Mosdaj (e.), A Szálás (e.), A Sarosi Utnál (e.), A Nadas felé való e., A To hely felett (e.) [I. h.]. — Alsó forduló: a Szaró Berekben (sz.). — az Ibrok n. h.-ben (sz.), a Bocz n. h.-ben (sz.), a Nagy Erdőre menő ut, a Nagy Erdő n. h.-ben (tölgyfás e.), a Szép Erdő alatt a Borzás végiben melly Erdo elegyes tűzre való fát terem [KalConscr.]. — 1765: Bík árka (e.), Obutz pataka mellett (e.), Borzásban (e.), Musdallyan (e.), Hegymeget való Szép tserén (e.), Sáros Utnál (e.), Csepegő Tetőn (e.), Remetébe (e.), Also, Felső és Közép Hegyesselbe (e.), Szilvási Berekbe (e.), Szép Erdő (e.), Bík árka Pataka mellett (e.), a Felső Hegyesben lévő Vágyás (!) n. oldal (e.), a Körtővéj kút n. h., a Domokos Tallojánál (e.) [Bf. I. Szucsági cs.]. — 1781: A Gyalu felől való fordulóban: A sárgában (sz.) vicinussa egy felől a Gyalui ösvény, Pógány kúti szél szántó föld, Pógány kutba (sz.), A Somai völgyben (sz.), A kerek erdőnél (sz.), A Borzásba (sz.), A Pógány kut alatt (sz.), A Lokertbe (sz.), A Somberekben (k.), A Gyalai tekintőn (sz.), A Tsergöbe (sz.), A Pógány kut oldalán (sz.), A Pógány kut vermiben (sz.), A Kigyos Majba (sz.), A Dosba v. Doszba (sz.), A szálásba (sz.), A szép erdőnél (sz.), Borzásba (sz.), A halas Toba (sz.), A Szálosan (sz.), A Nyires tetőn (sz.), A Lonai ösvény mellett (sz.), A Kerek erdő széliben (sz.), A Juh köben (sz.). — Az Orádba (k.), A nagy réten (k.), Az Also Tsikos toba (k.), Felső Tsikos toban (k.). — Az Also Boczi felől való Fordulon: Tsákán kutba (sz.), A hegy meget (sz.), A Nádasi v. Nadosi tsorgonál (sz.), Köz mézzön (sz.), A Szilvásba (sz.), A Fénykő völgyibe (sz.), Tsepegöbe (sz.), A Rosa dombba (sz.), A holt Nadosba (sz.), A Tseré-

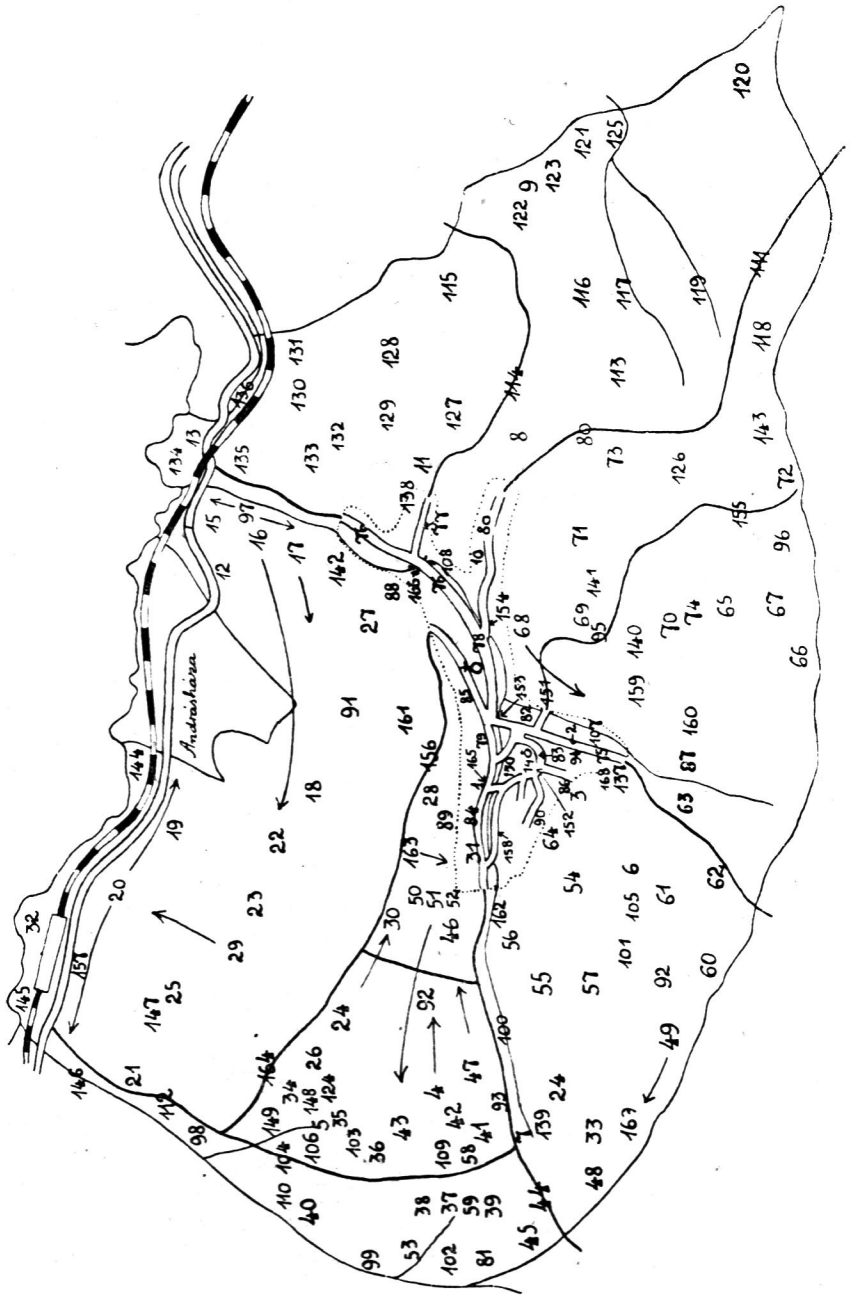
¹ Másutt: *Oradba* (sz.).

nél (sz.), A Kováts Könél (sz.), A régi Szöllőnél (sz.). Az agyagosan (sz.), A puszta szőlő hely (sz.). — A B á t s i f o r d u l o b a n : A Szilvásba (sz.). — M é r a f e l ő l v a l o F o r d u l o b a n : Az also Gyűrűsben (sz.), A Felső Gyűrűsben (sz.), A nagy erdőn (sz., k.). — Szabok erdeje (e.), A Szálásba (e.), Ereszvénybe (e.), Ibrokba (k.), Az Isten pataka mellett (k.), A hideg kutnál (k.), A To helyben (sz.), A Borzásba (e.), A szép erdő (e.), az ördög Lyuknál (e.), Az Albort (!) kopaszszába (e.), A Somai völgyben (e.), A nádas erdőben (e.), Dálnokban (e.), A kerek erdőben (e.), A Bongár mezzeiben (e.) [Kem. Conscr.]. — 1784: Musdaj (e.) [MúzBf.]. — 1792: Hosszu volgy (!e.) [I. h.]. — 1809: A Hordos Kut (k.), A Szilvásban a Remete alatt (k.), A Nagy Réten az Alsó Gyűrűsbe (k.). A Nagy Réten. (k.), A' Felső Gyűrűsbe (k.), A Hosszu Völgyi Erdő (e.), A Musdajos (e.), A Közép Erdő (e.), A' Nagy Erdő (e.), Az Ördög Juknál lévő e., A Nádas Erdő (e.), A' Vistai Árokba (sz.) (szomszédja) K.-ről az Ekklesia Erdeje, Ny.-ról a Vistai Határ, A' Rosa Dombon (sz.). — A F e l s ő F o r d u l o b a n : A' Szálason (sz.) (szomszédja) ... K.-ről a' Szász Fenesi Határ, A Pogány Kutba (sz.), A Kígyos májba v. málba (sz.), A Berekben (sz.), A Hosszakba (sz.), A Bátor Havason (sz.), A Medvés Torokban (sz.). — A z A l s o v a g y B o t z i F o r d u l o b a n : A Hegy megett (sz.), A Sáros Utba (sz.), A Moso Réten (sz., k.), A Padon (sz.), A Kereszt Lábba (sz.), A Köves hágoban (sz.), Az Nádba (sz.), az Oradba v. Órádba¹ (sz.) [I. h.]. — 1813: A z a l s o F o r d u l o b a n : A' Botzi Föld a' Kender Földel édgüt (sz.), A' Csákány Kutnál (sz.), A' szaró Berekben (sz.) — Az Ibrok n. H.-ben (k.), Vagyon egy 'Sellér Telek az Erdő szélben (en) ... ez el-égett a' helye kö szikla lévén haszonvehetetlen.² — A' nagy Erdő a' Vistai Határ szélben (en) (e.), A' Szép Erdő alatt a' borzás végiben (en) vagyon a' fenn irtt 'sellér Telek [ProtVis.]. — 1852: A sárgai (!) Körte Kut (sz.), Sáros Ut Közmezői forduló (sz.), Halastói forduló Hastó (!) (sz.) [Püsp. lt.]. — 1868: Körtekút (sz.), Sáros Ut (sz.), Halastó (sz.), Vistai árok (k.) [I. h.]. — 1941. 1. Hosszucsorgó ~ Čorgač lunĝ (kút). 2. Burtuka: Cigner Jakap kúttya. Kút a Medvéstorokban. Régebben bodonkút volt, ezzel magyarázható első neve. Második nevét egy ottlakó emberről kapta. 3. Ivánfórás. A forrás Kós Mihály szucsági földbirtokos fiának az emlékét őrzi. 4. Körtekút (sz.). 5. Zúgóberek ~ Zugobere (sz.). Egyesek szerint régebbi neve: Csörgőpatak. 6. Papkúttya ~ Fintína popi (kút). 7. Sárgapatak kúttya ~ Fintína Šarži (kút). 8. Obockúttya ~ Fintína Obotsuluj (kút). 9. Hidekkút (l, kút). 10. Pujukút: Pujuckút ~ Fintína la Puju (kút). Egy ott élő emberről nevezték el. 11. Fundetura kúttya ~ Fintína Fundături (kút). 12.

¹ Másutt: *Orátba* (sz.).

² Későbbi kézzel: „Ezen elégett Háznak helyébe ujj Ház építettvén...”

Óráti kút ~ Fîntîna la Oradba (kút). 13. Malomesorgó (kút). A malomnál levő forrás neve. 14. Fileki templom. A falu református templomának a neve; Fileki Sándor építette. 15. Óráti düllő ~ La Oradba (sz., k.). 16. Pad ~ Pod (k.). 17. Csákánkút ~ Čokanĳkut (k., gyü.). 18. Berdetag: Berdótag ~ Togu lui Berdo (l., sz.). Egy Berdó nevű emberé volt. 19. Fórások ~ Izvor (k.). 20. Gyűrűs (k.). 21. Veréberdő ~ Vereberdeu (e.). 22. Sárosút ~ Šarašut (sz.). 23. Nyulak kútya ~ Fîntîna iepurilor (sz., kút). 24. Közmező ~ Kizmezeu (sz.). 25. Nádoserdő ~ Nadašerdeu (sz., e.). 26. Ibroktorok (k.). 27. Agyagos ~ Aĉeguš (sz.). 28. Csepegő ~ Čepegeu (sz.). 29. Fénküvőgy ~ Kižved (sz.). 30. Nyíres (sz.). 31. Eklézsjia kertye ~ Grădina ekleziei. A református egyház tulajdonát képező kert. A harangozó használja. 32. Nagyrét ~ Rîtu mare (k.). 33. Csóva (sz.). 34. Ibrok (k.). 35. Horgas (e.). 36. Szilvás (k.). 37. Hordóskút (l.). 38. Mojna (l.). 39. Butykos (l.). 40. Romány eklézsjia erdeje ~ Păduria ekleziei româneșt (e.). 41. Ótovános ~ Oltovaň (k., gyü.). 42. Írtás ~ Iertăoi (k.). 43. Remete (e.). 44. Csóvajai út ~ Drumu Čovi (út). 45. Kapulat ~ Kăpulat (e.). 46. Hosszak (sz.). 47. Sárgapatak: Sárga (sz.). 48. Gyalaji tekintő ~ Kintăul Žilăului (sz.). A gyalui határszélben; a szuetsági határ legmagasabb pontja. Szép kilátás nyílik innen Gyalura. 49. Martonos ~ Mortănușă (sz.). 50. Rózsadomb ~ Rîžadîmb (sz.). 51. Bärkuc ~ Bärkuts (sz.). 52. Hosszaki fórás ~ Fîntîna la Hosak (kút). 53. Hordóskúti patak (p.). 54. Halastó ~ Halaštău (sz.). 55. Ágozat ~ Agăzot (sz.). 56. Írtás ~ Iertăoi (sz.). 57. Közláb (sz.). 58. Tüvises ~ La sfiň (k.). 59. Bikák rittye ~ Rîtu taurilor. Ez a kaszáló adja a bikák takarmányát. 60. Bátor havassa ~ Bătărhoșe (sz.). 61. Legelő ~ Legeleu (sz.). 62. Lónaösvön: Gyalogösven ~ Lonažven (út, sz.). 63. Eperjes ~ Epreš (sz.). 64. Kertek végje ~ Kapătu grădiňi (sz.). 65. Bagósürű ~ Bogošir (e.). 66. Csigadomb (l., e.). 67. Muzsdaj (e.). 68. Pogánkút (sz.). 69. Pogánkúdgödre ~ Gropa Pogăĳkutului (sz.). 70. Szöllőhegy ~ La žije (l.). 71. Szaróberek ~ Sorobere (sz.). 72. Gödrök ~ Gropf (k.). 73. Borzás (l.). 74. Békástó ~ Tăul Broștilor (tó). 75. Medvéstorok ~ Bodău (u.). 76. Vasut-ucca ~ Kătră ștatsije (u.). 77. Berek-ucca: Olá-cigánsor ~ La bärk (u.). 78. Alszeg ~ Žosej (u.). 79. Fő-ucca: Nagy-ucca ~ Ulitsa mare (u.). 80. Borzásút ~ Drumu Borzașului (u., út). 81. Magyar eklézsjia erdeje ~ Păduria ekleziei uĳgureșt (e.). 82. Köz-ucca: Bikaliéknál ~ Drumu de mižlok. (u.). Bikaliék laknak ott. 83. Felső-ucca (u.). 84. Felsőzeg ~ Susăne (u.). 85. Cigánsor ~ Drumu Tsigaňilor (u.). 86. Keresztút (út). 87. Medvéstorki patak ~ Părăul Bodăului (p.). 88. Bartacinos temető: Ujtemető (temető). 89. Régi temető ~ La Čepegeu (temető). A Csepegőn van. 90. Ganédomb-ucca: Gané alatt ~ Su gunoi (u.). 91. Andránházi legelő ~ Pășuňa đela

Szucság helynévtérképe.

Rădăje (l.). 92. Szenestönkő ~ Seneșteșk (sz.). 93. Sărgaji út ~ Drumu Șărzi (út). 94. Templomāja ~ Su beserikă (belsőség). 95. Pogánkút úttya ~ Drumu Pogașkutului (út). 96. Számos (e.). 97. Bóc (k.). 98. Kenderkút (k.). 99. Vistárok (k.). A vistai határszélben lévő árok. 100. Sărgaji patak ~ Părîu Șărzi (p.). 101. Ereszvény ~ Erezven (sz.). 102. Kösség erdeje ~ Pădurja komunală (e.). 103. Szilvási hegy ~ D'alu Silvașului (e.). 104. Gyálaji út ~ Drumu Žilăului (út). 105. Kerekerdő ~ Pădurja tońde (sz.). 106. Szilágyi erdeje ~ Pădurja lui Silađi (e.). Jelenlegi tulajdonosa nevét viseli. 107. Tógát (belsőség). 108. Lókert ~ Grăđina kajilor (belsőség). 109. Ördögjuk ~ Gropa drađilor (k.). 110. Kopadzdomb ~ Kopodzdîmb (e.). 111. Hójaji út ~ Drumu Hoji (út). A kolozsvári Hójába vezet. 112. Szilvási út ~ Drumu Silvașului (út). 113. Dálnoki ~ Dalnaki (l.). 114. Obóc (l.). 115. Kúszegőerdő ~ Kisegeș (e.). 116. Nyúgóhej ~ Hođiniș (l.). 117. Bikárka ~ Bikarkă (e., l.). 118. Nyírfás ~ Mestaku: Ploptișt (l.). 119. Hosszuvőgy (e., l.). 120. Szempáli ~ Sîmpaľie (e.). 121. Bányák ājja ~ Su băi (k., sz.). 122. Kertek ~ Grăđin (l.). 123. Kertegdombja ~ Dîmbu grăđinilor (l.). 124. Zúgóberki kút ~ Fîntina đela Zugobere (kút). 125. Szároszpatak ~ Părîu hăl săk (l.). 126. Lészaji legelő ~ Legeleș lui Lesai (l.). Lészaié volt. 127. Fundetura ~ Fundătura (sz.). 128. Sáffadombja ~ Șafadîmb (sz.). 129. Szilágyi tagja ~ Toșu lui Silađi (sz.). 130. Hótnados ~ La Hognadoș (k.). 131. Döktér. 132. Kőbányaiji tag: Bányatető ~ La băi (sz.). 133. Kösség bányája ~ Băia satului (bá.). 134. Mosórit ~ Moșorit (k.). 135. Moriska ~ Moriskă (k.). 136. Malomtere ~ Molomtir (k.). 137. Láb ~ Ptičor (k.). 138. Cigámberek ~ Bărku Tsigańilor (belsőség). 139. Közmezőji kút ~ Fîntina đela Kizmeșeș (kút). 140. Szöllőtető (sz.). 141. Pogánkút-tető ~ Vîrvu Pogașkutului (sz.). 142. Bartacinos ~ Bortotsîn (sz.). 143. Borzási erdő ~ Pădurja Borzașului (e.). 144. Réhej (k.). 145. Csíkosztó (k.). 146. Vistaji patak ~ Părîu Žiști (p.). A község határát képezi Vista felé.¹ 147. Nádoserdőtető ~ La Nadoșerdeș (e.). 148. Papné árka (k.). Egy papnéé volt. 149. Zúgóberki patak ~ Părîu đela Zugobere (p.). 150. Hosszucsorgóji sikátor (u.). 151. Mosonyiéknál (u.). 152. Papéknál (u.). A református pap háza előtt lévő utca. 153. Bikali híggya ~ Podu lui Dușka (h.). Ott élőkrol neveztek el. 154. Sebestyín híggya ~ Podu Borzașului (h.). 155. Gödröki út ~ Drumu đela gropș (út). 156. Agyagosiút ~ Drumu Ađegușului (út). 157. Rózaforás: Rózsafórás: Rózakúttya ~ La D'ürüş. A magyarnádasi állomással szemben lévő forrás neve. 158. Pocoka: Pucuka (kút). Nevét onnan kapta, hogy eredetileg pocolya volt. 159. Szöllőhetykúttya (kút). 160. Dillő ~ Merez (l.). 161.

¹ Vistán *Hordóskúti patak*-nak nevezik.

Agyagjuk. Innen hordják az építkezéshez szükséges agyagot. 162. Dóc ~ Doş (sz.). 163. Csere ~ Čereĭ (sz.). 164. Nádoserdeji út ~ Drumu Nadoşerdeĭluĭ (út). 165. Szövetkezet híggya (h.). A szövetkezetnél lévő híd. 166. Csovikájéknál ~ Podu đela tata Petre. Híd, ott lakókról nevezték el. 167. Csovatető (sz.). 168. Sár temetője ~ Temefeĭ luĭ Šari (kert). Régen temető volt (sz.) [Gergely Béla hgy.].¹

Türe.

1299: Poss. *Tyre* episcopalis. Via magna euns de poss. Bogartelke ad poss. *Tyre*. 1332—37: Sacerdos de *Tyukre* (!), *Thure*, *Cyre* (!). 1338: Poss. *Tyre*. 1384: Rector ecclesie de *Tyre*. 1397: Poss. *Tire*. 1427, 1460: Poss. *Thyre*. 1437: Poss. *Tyre* episcopalis. 1446: Plebanus de *Thire*. 1449: Plebanus de *Thynre* [Csánki V, 420—21]. 1665: *Ture* [Bf. I. Vistai cs.]. 1699: *Türe*² [EM. Lázár]. 1765, 1768, 1771: *Thüre* [OL. Fisc. IV. szekr. Fasc. 265. — i. h. Xb szekr. Fasc. 5]. 1769: *Thure* [i. h. IV. szekr. Fasc. 265]. 1773: *Thüre* [EM. Kornis]. 1808: *Türe* [Lipszky]. 1831: *Türe* ~ *Tyüre* [ConsTrans.]. 1839: *Türe* (!) ~ *Tyure* [Lenk]. 1850: *Türe* ~ *Tyure* [Mike, HelysNev.]. 1909, 1922: *Türe* ~ *Tiurea* [MoldTog. — MartIstr.] 1941: *Türe* ~ *T'uria* [Hgy.].

1683: Szántó: Kolozsvár fele valo forduloban: az Eszken, Pap dőlein, Pap oldalán. — Bogártelke felé: Simony erdeje alat (sz.), Csér kutnál (sz.), Szil elein (sz.), Berék alljon (sz.), Fejer fánn (sz.), Viragosban (sz.) Füz kutnál (sz.), Két teren (sz.) [Bf. I. Kalotaszegi cs.]. — 1725: az Nádas vizén (ma.), a' régi Falú végéig a' Varga Hidgyát, az szőlő kuttya Pataka, A Templomon alól az Sollyomtelki patakig, a' Szőlő kuttya Pataka két felén az Oláh temető és Magyar temető helyek közt, a' Bogártelki felől való Porgolát mellett (házhely), az Falu alsó Porgolát kertitől fogva az Patak mellett való lapáj térség, Felső Porgolát, az Sovány Torokban (sz.)... egyik véggel rúg az Arany kutra, másikkal az Bodó allyára, az Major oldal az fejer fa tetőig, a' Túrei Malom tető felett, az Pap oldal, az Pap dülője, az keresztés felé Pad oldal alatt járo ut szélin, az Pad tető a' Gorbai határig, az Keresztes oldal, Gorbai határ felől... az keresztés Pataka, Budurlo, az köz domb allya, az Körtély fáig, melly van a Bodorlo tetőn, az Gorbai erdő, az Kolosvári ut, a' Keresztes árkon fejül, az Közdomb keresztül méretvén az Keresztes Patakánál fogva az Búdős Tó árkaig, az Csonka képtől elkezdvén a' Kolosvár felé menő uton fejül a' Sárdi határ széléig Búdős kut n. h., az kerek Csere oldalától

¹ Közlő: Csiki György (71), Seres Dezső (61) magyar és Jucan Sándor (62) rumén nemzetiségű lakos.

² Ettől kezdve a tőlem ismert adatok többségében ilyen alakban fordul elő.

az Kolosvari Utig és az Vineke kuttya árkan fel a' Tó hejig, az Kolosvári Ut és Pád Uttya közt a' Csonka képig, Vineke kuttya árka, a' Fövény árka és Szőlő Pataka közt az Tók közü és az Nyerges oldal vagy Szőlő kut Cseréig, a' Tok felett valo Kolosvári Ut a' Csere széle, az Tok közt lévő apró ke. földek, és az Tók pataka mellett le menő ut, A Szőlő kuttya Patakán, Az Szőlő hegyet fel mérvén az Veresekő (!) n. h.-nek egy álló kő részinél lőtt négy kötél, az Pad oldalban az Gorbai ut mellett az régi akasztó fa alatt... az Tók Csorgoja Patakáig (sz.), Az Ecclesia földétől fogva méretvén fel hosszára az Tolvaj ösvény n. e. szélég lőtt nyoltz kötél, a' Tolvajos allyán ismét... négy kötél tiz öl a' len földek végéig, Nádas Pataka, Berek (!) tetőtől fogva a' Nádas regi fojásáig a Malomra járó ut, Az Ur Erdeje ... benne lévő Nyilakkal edgyütt u. m. Széna mezővel, Kis dongoval, Nagy dongoval és az Berek felett való k.-val, Borzik (e.), Mátyás székivel (k.),¹ a' Mátyás széke sűrűjén egy ut, melly is jó a' Száraz Patak és Matyás széki közt valo eleire és az ellen elé a' Sas rét szélin le menő utig és Kereszt fáig, A' Száraz Patak berekítől fogva a' Nyerges Berek uttyáig, és a' Sárdi határig jutott Száraz Patak, Disznó kü (e.) a tisztással, a' Ropó Berekéig (e.), A Bodorlo n. Tsere, az Tolvaj ösvény alatt (e.), az ásott kőven fejül az kerek rét széléig (k.), a' Len földekig holott egy ásott kő vagy on (k.), az egész kerek rét és nagy kender helynek egyik része a' Pap rétig, és az Sollyom-telkire járó utig (k.), a' kerek rét szélitől a' Mátyás székinél lévő ásott köig (k.), a' Zubogoban lévő ásott kötől fogva a' második ásott köig (k.). [MúzRh.]. — 1754: a' Szöllő Terénn a' Kutya-máj oldala felé való föld, a' Szöllő árok. — A Nádas felől valo Forduloban: a' Toknál (sz.), a' Bűdös Tobann (sz.). — A Bogártelke felől valo forduló: a Sovány torokban (sz.), a' kertek megétt az orszag uta mellett (sz.), a' Dürüczkölőnél a Gorbai Határnak szelléb(en) (k.), a' Berek torokbann (k.), az Ur Erdellyén (k.) [KalConscr.]. 1762: Türeai Határnak Bogártelke felől valo fordulojab(an) Rét előtt nevű helyben a Bogártelki határ szelben fejül vulgo Ur erdeje, alol pedig köz domb szomszédáságiban (sz.) [OL. Fisc. XXII. szekr. Fasc. 35. F.]. — 1765: Bogár Telke Felé valo forduló: Major Oldal (sz.), Virágos Domb (sz.)... in vicinitatibus ab una viae Bogár Telke versus tendentis, Nádas Pataka (sz.) ...in vicinitatibus ab una dicti Rivuli Nádas Pataka decurrentis, partibus vero ab altera immediate subsequens Malom Oldal nuncupatum, Malom Oldalnál (sz.), Kép Téri (sz.) ...in Vicinitatibus ab una dictae viae versus fatam Possessionem Bogar Telke tendentis, Bodovája (sz.), Sándor Toja (sz.), Berek Allya (sz.) in vicinitatibus ab una Sylvae Allodia-

¹ E két helyen malomkő-bánya is van.

les...Drusianae Bánffi..., In uno contiguo sylvarum dominalium ad latus orientale Berek Sűrűje sic et Ur erdeje et Széna Mező nuncupatarum... ex dumetis et virgultis, in Locis Szaraz Patak et Mátyás Széke Sűrűje vocatis, haec Mátyás Széke illa vero cum Cserre (?) dictis in vicinitatibus ab una dicti videlicet Száraz Patak... melius extirpatum, quam Sylva nominaretur, In Fénkö (e.) aequae Septemtrionem in vicinitatibus ab una... Négy Szegű Domb között kimenő Sáárdi Eösvény. In Vertse Kő aequae Septemtrionem in vicinitatibus ab una orientem versus Szöllő Fű..., ab altera Septemtrione versus a Köves Patakra ugyan Sáárdi Határ, que tam in Fénkö (!), quam hae exigui et inutilis valoris. — In Loco Szöllő Fű (e.)... pro virgultis commodae reddunt, In Bodolo (e.)... adeo communi habetur, In Loco Kerek Domb (e.). — N á d a s F e l é v a l o F o r d u l o : F ü v e n y E l e j e (sz.) in vicinitatibus ab una... viae versus possessionem Nádás tendentis, In Loco vulgo Kerek Csere Allya (sz.) dicto in vicinitatibus ab una viae... versus Nádás tendentis, partibus vero ab altera dicti Kerek Csere montis deserti inutilis, Bodolo (sz.), Keresztes Átallya (sz.), Pad (sz.), Szöllő Allya (sz.), Kerték megett (sz.). — a' Majaran fellyül valo Rett (k.), In Locis Sándor To et Arany kut (k.), Nagy Kender helyly (k.), In loco Kerek Rétt penes rivulum Somtelkensem dictum, In loco Hat Hod Földi dictum in vicinitatibus ab una... via regia versus Somtelke nuncupata tendens, In loco vulgo Malom Rétye in vicinitatibus, ab una... rivuli Nádás Pataka dicti ibidem decurrentis, In loco vulgo a' Dürüczkölőben nuncupato in vicinitatibus ab una... terrenum possessionis Gorbo [OL. Fisc. IV. szekr. Fasc. 265]. — 1768: In Territor(io) super versus Possessionem Bogártelke dicto: az Falu alsó Porgoláth kertinél (sz.), az Malom Bértze alatt (sz.), az Nádás Patakán (sz.), Alsó bertz tetőn (sz.), az Cser Kutnál (sz.), az Köz dombnál (sz.), az Fejes Fa tetejin (sz.), az Malom oldalon (sz.), Az Nádás pataka mellett (sz.). — In Loco vulgó Az Pad oldalban: az Gorbai Határ Szélben az Keresztes Pataknál (sz.), Az Keresztes felől lejáró pad uttya felől (sz.), a Bodorlóban (sz.), az Bódorlóban az Nádasi Erdők felől (sz.), az Ország uttyán alól az Búdós Tonál (sz.), az Kolosvári ut mellett (sz.), az Fövény elejin (sz.), a Tók között (sz.). — F o e n e t a o m n i a n n o F a l c a b i l i a : a Sás Réb(en), az hat höld Földin, az Kender helylyben, az Mattyás Széki előtt való Sás Réb(en), az Zubogoban, az Borzikban. — V i n e a e d e s e r t a e : In Loco vulgó Az Gáspár János Szőlőjin felyül dicto. — S y l v a e c o l o n i c a l e s : In Loco Az Borzikban az Mattyás Székivel égygyütt dicto, A Nyerges Bértzen, Rópóban [I. h. X/b szekr. Fasc. 5.]. — 1769¹:

¹ Az ugyane fasciculusban lévő 1765-i összeírással azonos szövegű conscriptióból kiírt helynevek. Ugyanennek van egy 1768-ból való másolata is [I. h. x/b. szekr. 5. f.].

Bogártelke felé való forduló: Major oldal (sz.), viragos Domb (sz.), Nadaspataka (sz.), Malom oldal (sz.), Keptéri (! sz.), Bodorája (sz.), Sandor Toja (sz.), Berek allya (sz.), Berek Suruje (e.), Ur Erdeje (e.), Szena mező (e.), Szározpatak (e.), Matyas Széke Suruje (e.), Matyas Szeke, Fenkő (e.), Vertsekő (e.), Szőlő fű (e.), Bodrlo (! e.), In loco Kerek Domb... in cacumine sita latera extirpatitia. — Nádas felé való forduló: Fővény eleje (sz.), Kerek Csere (sz.) Bodolo (sz.), Keresztes atallya (sz.), Pad oldal (sz.), Szőlő allya (sz.), Kertek megett (sz.). — K a s z á l ó k : a Majoran fellyül való Rhét, In loco Sandor Tó et Arany kut, Nagy Kender hely, Kerek Rhét, Hat hold Földi, Malom Rhetye, Duruczkülöben (!) [I. h. IV. szekr. Fasc. 265]. — 1771: In Territorio versüs Nádas dicto: Szoros ut (sz.), az Ropoban (sz.), az Puszta szőlőben (sz.), Az Pad oldalban (sz.), Az Keresztes Pataka mellett (sz.), Az Kert megetth (sz.). — In Territorio versus Bogartelke dicto: Csorgóban (sz.), Simon Erdejiben (sz.), Dobogoban (sz.), Az Malom Arka mellett (sz.), Az Kerülő Farban (sz.), Az Csorgó Árka mellett (sz.), Az Kerülő Far alatt (k.) in vicinit(atibús) ab una Territorii Po(ssessi)onis Gorbo. — Fo en e t a quottanis falcabilia: Az Uj majornál, Az hat hold Földiben, Az Kerék Réthben, Az Kender helyben, Az Malom Réthben... in vicinitat(ibus) ab uttrin(ue) rivuli vulgó Nádas pataka dicti, Az Szorosban. — Molae Farinaceae In Territorio hujus Possessionis Ad Fluvium Nádas pataka extractae. — Erdők: Az Ur Erdejiben, Az Tollás Ményben (!) ... in vicinitatibus ab Una viae versus Possessionem Sollyom telke tendentis, ab altera partibus Territorii Possessionis Saárd, Az Mattyás széke sűrűjeben. — In Territorio versus Bogártelke: Dobogoban (sz.), A Malom arka melett (sz.), A Kerülő farban (sz.) in vicinitatibus foenilis et viae, In loco Vulgo Képteri vocato (sz.), Sandor Toja (sz.), in loco Bodovoja (sz.). — In Territorio versus Nados: Az Puszta Szőlőben (sz.), Az Pad oldalban (sz.), Kerek Csere (sz.) dicto, in vicinitatibus viae versus Nados et montis Kerek Csere, Keresztes atallya (!) (sz.), in loco Szőlő allya (sz.), Kertez (! Kertek?) meget (sz.) in vicinitatibus... versus Gorbo tendentium viarum. — Az hat hold földiben (k.), in loco Sandor To et Arany kut (k.), Nagy kender hely (k.), Kerek Rhet penes Rivulum Sollyomtelkiensem dictum, Malom Retye (k.), in vicinitatibus... rivuli Nados Patak, Kerülő faralat in vicinitatibus territorii possessionis Gorbo et agri allodialis vulgo Malom Rethben dicti a Durucz Külöben (k.)¹ in loco vulgo a Majoran fellyül való Réht (k.). — Fo en e t a ... In loco Az Uj Majornál dicto, in loco Az Kerék (!) Réthben. —

¹ Gorbó felé.

versus Bogártelke: in loco Vulgo Nados pataka dicto, loci cuiusdam Malom oldalnal dicti, in loco Berek allya. — versus Nados: in loco Vulgo Bodolo [OL. Fisc. Xb szekr. Fasc. 5. — MúzRh. — Wess. — Kornis]. — 1772: Az Bogártelke felől való forduló: Az Nádas pataka mellett (sz.), Az Berek allyában (sz.), Az Kerülő Fárban v. Farban (sz.), Az malom uttya mellett (sz.), Az Bodovájban (sz.), Az Szél előtt (sz.), Az Simon Erdeje alatt (sz.), Arány kút Rétin (sz.), Az Kis Kender helyben (sz.), Az Csorgon fellyül (sz.), Az Makai Malom oldalon (sz.), Az Simon Erdeje végiben (sz.), Az Dobogóban (sz.), A szél elejin (sz.), Az Arány kuton alol (sz.), Az Cser kutban (sz.), Az Simon Erdejiben (sz.), Az Nádas mellett az oldal ajában (sz.), Az malom Bértze alatt (sz.), Az malom oldalon (sz.), Az malom hegy tetejin (sz.), Az Fejes Fánál az Tetön (sz.). — Nádas felől való forduloban: Az Tók között (sz.), Az Gorbai Határ szélben az Pad oldal végiben (sz.), Az Pad oldal Tetejin (sz.), Az Keresztess tetön (sz.), Az Keresztes pataka mellett az Gorbai Ut mellett (sz.), Az Keresztes átáján az Bodolo felől az tetön (sz.), Az Bodolóban (sz.), Az Bodolo ajában (sz.), Az Búdós Toban (sz.), Az Csonka Képen innen (sz.), Az Pad uttya mellett (sz.), Az Fövény előtt (sz.), Az Ropóban (sz.), Az Puszta Szőlőben (sz.), Az Kuttya máj oldalban (sz.), Az Köz Domban (sz.), Az Keresztess oldalban (sz.), Az Pad oldalában (sz.), Az Tok oldalában (sz.), Az Kertek megeth (sz.), Az Tok árka mellett (sz.), Az Keresztes átallyában (sz.), Az Keresztess tetön (sz.), Az Keresztesben (sz.). — Kaszálók: Az málom Réthben, Az Kis Kender helyben, Az Sáss Réthben, Az Diszno Kő alatt, Az Nagy Dongóban, Az Szena mezón, Az Sáss Réth végiben, Az Berekben, Az arany Kút Rétben, Az Csere alatt, Az Kis Dongon, Az Zubugóban, Az Borzikban, Az Mátyás Széke előtt, Az Kender helyben, Az hat hold Földin, Az Nados mellett. — Az Borzikon fellyül az Birtz ut Tetejin (e.), Az Rópóban az Nyerges Bértzen túl (e.) [EM. Kornis]. — 1773: egy Darab Erdőt Tollas Meny nevűt, az Olah Ecclesia Erdeje [KalConscr.]. — 1792: Felső Forduló: A Major oldalon ősz Buzára valo (sz.), Kép Teriben (sz.), Bodovájában (sz.), Malam Pataka mellett (sz.), Az also Falu vegin tul (sz.), Virágos Domb alatt (sz.), Simon Erdeje mellett (sz.), Dobogon (sz.), Kerülő Faran (sz.), Arankut tetön (sz.), Szél elein (sz.), Cser kutnál (sz.), Sándor Tonál (ku.). — Alsó forduló (Nádas felé): Keresztes Átojjában (! sz.), Kerek Csere alatt (sz.), Pad tetejin (sz.), Ropoban (sz.), A Puszta Szőlőben a Falu felől (sz.), Keresztesben (sz.), Búdós Tonál (sz.), A Kertek megett (sz.), Bodoloban (sz.), Keresztesben... a tetejin (sz.), Pad ajján (sz.), Pad tetejin (sz.), A Szőlőben Sárd felől (ku.). — Kaszáló: Kender helyben, Sándor Toban, A Felső Tanorok-

ban, A Malom Réiben, Kerek Réiben, A Dürützkölőben, Kerülő Faran, Berekben, Az Also Kertben. — **Majorság erdők:** A Szőlő fene-
kiben Sárd felől, Vertse kü tetőn, Négy Szegű Dombon, A Sűrűben,
Bértz Utan a tetőn, Száraz Patakban, Csere oldalban, Kerek Dombon,
Ur Erdejiben, Berekben [MúzRh.]. — 1806: A Borzikon fejl a Birtz
ut tetején (e.) az Ropoban a nyerges Bértzen tul' (sz.) [Kornis]. — 1807:
A' Bogár Telke felől való Forduló(b)an): Szántók:
Az Arankút Dombján, a' Kép v. Kip teribe, a' Hangásba, A' Hegy
végiben, A' Kender Földek között, az Aranykútnál, a' Szil v. Szél
elején, A' Simon Erdejében, a' Csorgonál, A Tó szélin, A Kerek Domb-
on, A Bodó ajjába v. allyában, a' Bodolóba, a' Szél eleje oldalába, A'
Falunn álló a' Kerülő Faron vagy is a' Gátnál, A' Csorgói Hegyen,
A' Malom oldalonn, A' Mácai Patak mellett, a' Malom hegyin a' tetőn,
A' Hegy végibe vagy' Kerülő Faronn, a' Simon Erdeje alatt, a' Szél
elején az ódalonn, a' Szél elején a' gödörbe, a Simon Erdeje alatt a'
Tetőnn, A Csorgó Hegyin v. Hegyén, A' Szél eleje úttya mellett, Az
ország úttýába, A Szél eleje gödrén. — Az Alsó, vagy Nádas
felől való Fordulóban): Szántók: A Tóknál, a' Keresztes
Dombján, A' Fogadónál, a' Gorbai Út mellett, a' Nácai Erdőnél, A
Roponál, A' Padonn, a' Köz Dombonn, A' Tó oldalonn, a' Tó hegyen,
A' Keresztes uttya mellett, A' Len Földekbe, A' Hoszzú zab Földekbe,
A Keresztes oldalában, a' Zab Földekbe a' Gorbai Út mellett az osz-
tásba, A' Tók oldalánál, a' Kender Földek között a' Tóknál, a' Tók
árka mellett, A' Tók hegyinn, A Pad oldalán, A' Pusztá Szőlő n. h.
allyába (k.). — **Kaszálók:** A' Gregyinuja, A' Sóllyon Telke felé
való Széna fűk között, a' Kerek Rét, a' Malomnál, Az Arany kútnál,
A Dobogónál, A Disznó Kő szájába, a' Dongónn a' Széna Mezőnn, A'
Kis Nyilakba, A roszt oldal alatt, A Malom Réibe v. Rettyiben, a' Kis
Kender helybe, A Sas nyilba, A' Nagy Dongónn, A' Kis Kender
helybe, A' Széna Mezőnn, A' Sási v. Sás Nyilb(an), a' Csere alatt, A'
Széna fűnn a' Dongó n. h.-en, az Oszló réibe,¹ a' Disznó köbe, A Berek
torokba. — **Erdők:** a' Berek oldalonn, A' Kender hely Dombonn,
Porczogó, a' Sűrű, A' Vertse Kő tető, A Pusztá Szőlő Hegy. — Nádas
Patakja (p.) [Bf. I. Bánffy Gy. conscr.]. — 1813: Az első For-
duló(b)an), mely Bogártelke felől való Ford(uló)nak) nevezetik: A'
Sovány torokb(an), (sz.), A' Falun kívül a' Bogártelkére menő ország
ut hosszáb(an) (sz.). — A' második Forduló(b)an), mely Ná-
das felől való Ford(uló)nak) nevezetik: A' Bűdös Tó n. h.-ben (sz.),
A' Felső szőlőb(en) (sz.), A' szőlő pataka mellett (sz.), A' Tóknál

¹ „... az Oszló réibe, melyet a' Falusi lakosok között a' Falu Fel szokott
osztani minden esztendőben; nevezetik ez az osztó rét: *Malom réttýinek.*“

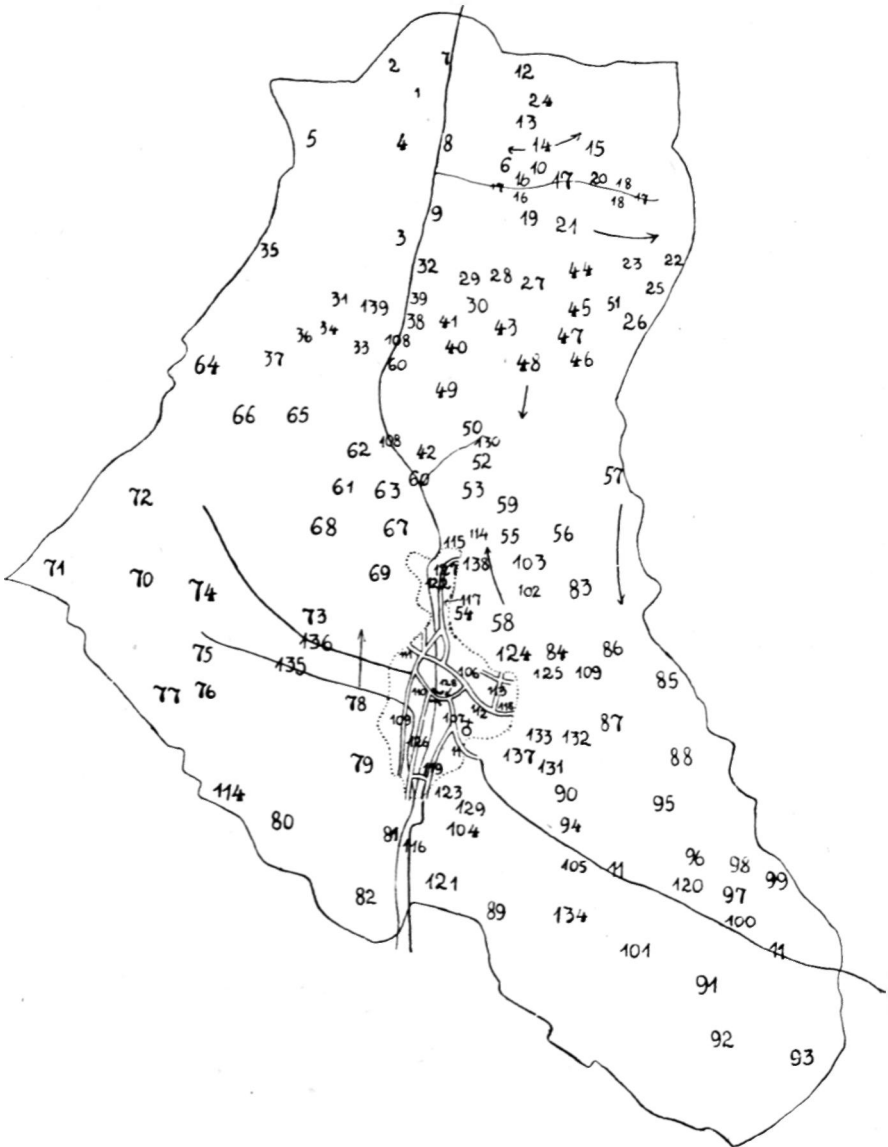
(ke.), A' szőlő patakánál (sz.). — A' Kis Döngön (k.), A' Berek Torokb(an) (k.), A' Falun alol a' Gát allyáb(an) (k.), az Ur Erdelyén (k.), Vagyon Erdelye is (t. i. az ekléziának), mely tollas Menynek (!) neveztetik — ez pásztoroltatás alatt vagyon [ProtVis.]. — 1856: Szőlő (sz.), Kaszáló (k.), Széna Mező (k.), Buda alya (sz.), Képtér (sz.), Csorgó (k.), Pad (k.), Keresztes (sz.), a temetőnél (sz.) [Püsp. It.]. — 1864: *Nádaserdő* (sz., „sok trágyázást kíván“), *Ropo* két része sz., két része omladozott l. — *Szőllő* fele e., fele k. és sz. magos hely egy jó csorgója van szántó földek közt. — *Ökörtilalmas* omlásos hegyes legelőhely, van egy kut, mellyből a' viz kifoly, *Tollasmeny* (!) egy része nagy e., más része k. vad hely, — ennek van egy nagy kösziklás hegye, mellyben egy a természettől alkotott kő szoba van, padimentoma és boltozatja is mintha kézzel volna rakva, boltozatja egy darab, — oldala két darab kőből van a' szája szélesebb mint a belseje, — ezt a barlangot a' marha pásztorok használják esőben és éjjeli tanyául. *Tollasmenybe* a román egyház erdejében van egy jó forrás, hajdan a' vad kecskék és szarvasok itt tanyáztak. — *Felső sás* k. sarjut nem termik, ámbár lapályos, — *Dongó* oldalos bokros vad hely, — *Szénamező* (u. a.), — *Berek*, két része e., egy rész bokros lehet kaszálni is közötté, — az aljába van egy jó vizű kut, kösziklából jó és a vize folytonosan foly belőlle ki télbe melegebb mint nyárba, — *alsó sás* k., kevés sarjut termő. — *Kenderhely* (u. a.), *Buda alya* sz. oldalos, — *Szilelő* fele l., fele sz. — *Cserkut* egy része l., más része sz. sok trágyát kíván, — *Kiptér* (?) lapályos helyen fekvő sz., — *Major oldal* sz. oldalos hely, — *Simony* (?) *erdeje* sovány oldalos l., kevés sz., — a' *Nádos vizé* keresztül vágja és van égy két és egy három kövű lisztelő malom. — *Csorgó* oldalos sz. van a közepe táján egy igen jó vizű Csorgó nyárba a' vizé hidegebb mint télbe, — itten igen jó mészke bányá van, mellyből lehet mondani, hogy a legfeherebb mész készítették es országszerte híres, — *Hangás* oldalos sz., az alyába egy a' Solyomtelki határból eredt és türen (!) keresztül vezető kis patakban van egy egy kövű malomcska, — többet áll mint jár, — *Pad* sz. sok trágyát kíván, — *Kender áztató* sok szénát termő hely egy része oldalos sz., mellyből szinte jó mészke ásatik és országszerte híres szép fehér mész égettetik [Pesty XXII, 536a—537a]. — 1868: Szőlő (sz.), Csorgó (sz.) [Püsp. It.]. — 1891: Szőlő, Ökörtilalmas, Tollasmeny, Disznókü, Kerekcseré, Szárazp(atak), Mátyás szék, Sósó(ldal), Borzik, Szénamező, K(is) és Na(gy) Garcza, Bérczú(t), Sűrű, Tisztás, Vércsekő, Hágó, Erösk(út), Nyilak, Kőház, K(is) és N(agy) Sáncz, Andork(út), Flórad(om)b, Dongó, Vas-kapú, Parta(latt), Burkusk(út), Sásszél, K(is) Nyilak, F(első) és A(lsó) Sás, K(is) és N(agy) Kenderhely, Szoros, Berekcsorgó, Roszó(ldal),

Méhesk(ert),¹ Széleleje, Dobogó, Budaalja, Tóhelyes, Kerekd(om)b, Nyerges, Borzafánál, Képtér, Gregyinoj (= Csikóskert), Majoro(ldal), Fejesfa, Virágosd(omb), Simonerdő, Cserkút, Mákói o(ldal), Malom-o(ldal), Csorgóhelye, Hangás, Hegyvég, Kerülőfal, Paprétje, Tószél, Pad, Kis Rét, Tók, Bánya, Keresztesoldal, Nádaserdő, Keresztsh(egy), Közdomb, Büdös k(út), Zabf(öld), Kövek, Kerek láb, Horgas, N(agy) Márton f(öld), Ropó, Kerekesere, Akasztófánál, Fövenyelő, Temető, Szöllő cs(orgó), Szőlőkert, Szőlőo(ldal), Kutyamájo(ldal) [Jankó 15.].

— 1941: 1. Kizsdongó ~ Dingău (k.). 2. Nagydongó ~ Dingău (e., k.). 3. Kisnyilak ~ D'elnitsefe mič (k.). 4. Szénamező ~ Sinamezeu (k.). 5. Szénamezőtető ~ Vîrvu Sinamezeului (k.). 6. Borzik (k.). 7. Felső-sás ~ Rogozelje din sus (k.). 9. Álsóság ~ Rogozelje din jos (k.). 10. Borziktető ~ Vîrvu Borzikului (l.). 11. Nádasí út ~ Drumu Nădășelului. A Magyaránádasra vezető út neve. 12. Mazaristya ~ Măzăriște (e.). 13. Bircút (e., l.). 14. Sósódal ~ Sărătora (e.). 15. Flórádombja ~ Dîmbu Flori (e., l.). 16. Mátyásszéke (k.). 17. Mátyásszék árka ~ Groapa Mafasekului (k.). 18. Mátyásszékfenék ~ Fundu Matasekului (k.). 19. Garcalatt ~ Sub gorts (l.). 20. Ándorkúttya ~ Fîntîna lui Andor (kút). 21. Kissánc ~ Șantsu cel mic (l.). 22. Nasánc ~ Șantsu mare (l.). 23. Tóhejes (l.). 24. Sóstó (k.). 25. Sűrű ~ Bărk (l.). 26. Tisztásrítye ~ Rîtu Tîstaș (l.). 27. Hajtóháznál ~ Kasa haităului (l.). 28. Cseret (k.). 29. Cseret alatt ~ Sup ceret (k.). 30. Száraszpatak (k.). 31. Berek (k.). 32. Kenderhej (k.). 33. Rosszódal ~ Kosta rea (k.). 34. Szoros (sz.). 35. Fiskus ~ Păduria Fiskosului (e.). A katolikus egyház tulajdona. 36. Kiskenderhej (k.). 37. Míheskert ~ Stupii (k.). 38. Lemföd (k.). 39. Kerekrit (k.). 40. Kűhásztető ~ D'asupra pîtrei (l.). 41. Kűalatt ~ Sup pîtră (l.). 42. Kenderheji híd: Burtukaji híd ~ Podu Burtuci (h.). 43. Kűház ~ Kasa de pîtră. Ház alakú természeti képződmény. 44. Tisztástető ~ D'asupra Tîstașului (l.). 45. Tisztási porombánya ~ Baje de prund (bá.). 46. Telekierdő ~ D'elnitsa (l.). A magyar név volt tulajdonosának a nevét őrizte meg. 47. Disznókű ~ Disnoki (k.). 48. Szakadások ~ Rupturi (l.). 49. Tollosmenny ~ Toložmeň (e.). 50. Borsospad (l.). 51. Tó: Burtukaji tó ~ La Burtukă (l.). 52. Erőskút ~ Ariškut (l.). 53. Körtefák köszt ~ Între perî (e.). 54. Keregdomb: Cégerdomb (l.). 55. Bornyudüllő ~ Merezu vitsejilor (l.). 56. Hágó ~ Hagău (l.). 57. Hágóji erdő ~ Păduria Hagăului (e.). 58. Ökörtilalmas ~ La Borișt (l.). 59. Cigla: Szikla ~ Tsiglă (l.). 60. Burtuka (l.). 61. Budovája: Budăjja ~ Budgie (sz.). 62. Belsőbudovája (sz.). 63. Do-

¹ Jankó rövidítési jegyzéke [i. m. 11.] szerint ugyan a *Méhesk.*-et *Méheskútra* kellene kiegészíteni, de alább ugyanebben a forrásban ez áll: „Türében a *Méheskert* nevű részben volt a régi urasági méhes“ [l. h.].

bogó alatt ~ Su Dăbăgău (sz.). 64. Szil előtt ~ Silelei (sz.). 65. Do-
 bogó ~ Dăbăgău (sz.). 66. Nyerges (sz.). 67. Majorláb: Majoródal
 (sz.). 68. Fejesfa ~ Fișfat (sz.). 69. Kiptér (sz.). 70. Cserkút (sz.).

Türe helynévtérképe.

71. Simonyerdő ~ La Kopac (sz.). 72. Virágozsdomb (sz.). 73. Pap-
 tagja ~ Togu popi (sz.). 74. Hetyköszt ~ Între ȃaluri (l.). 75.
 Csorgónál ~ La ȃoroj (sz.). 76. Malomhegy ~ D'alu mori (l.). 77.

Malomódal ~ Košta mori (l.). 78. Hangás ~ Hãḡgaš (sz.). 79. Kerülőfal ~ Kapu đaluluḡ (sz.). 80. Malomrít ~ Rítu mori (k.). 81. Kisrít ~ Rítuts (k.). 82. Tószíle: Hegyvíge ~ La tău (k.). 83. Veresekü ~ Verčokiju (l.). 84. Kutyamáj (l.). 85. Heleus ~ Hălăuș (sz.). 86. Szöllőtető ~ Vírvu žiji (l.). 87. Szőlők ~ La žije (szö.). 88. Ropótető ~ Vírvu Ropăuḡ (sz.). 89. Pad ~ Pod (sz.). 90. Ispántag: Becskitag ~ Togu išpăniťs (sz.). 91. Keresztes (l.). Már csak az idősebbek ismerik ezt a helynevet. Magyargorbón (amely ma rumén község) azonban megmaradt. 92. Mákaji tag ~ Togu Măkovañilor (l.). 93. Nádasi erdő ~ Păduria Nădășeluluḡ (l.). 94. Csiki ódal ~ Košta luḡ Čiki. Volt tulajdonosa nevét viseli. 95. Kisropó ~ Ropăuḡ mik (sz.). 96. Nagyropó ~ Ropăuḡ mare. 97. Fővenyelőtt ~ Kapu labuluḡ (sz.). 98. Kerekcsere ~ D'alu Beși (sz.). 99. Akasztófahegy ~ La akăstăi (sz., k.). 100. Büdöskút ~ Biđiškut (sz.). 101. Szentiványi tag ~ Togu Sîntoan (sz.). 102. Bodon (l.). 103. Szőlőji csorgó ~ Čoroju žiji (kút). 104. Moriska ~ Moriškă (sz.). 105. Tók ~ Topfile (k., kenderáztató tók). 106. Kis-uca (u.). 107. Fő-uca ~ Ulitsa mare (u.). 108. Sontelki patak ~ Valea Șuñfatekuluḡ (p.).¹ 109. Csorgó-uca ~ Čoroka (u.). 110. Pijac. 111. Göröktemplom-uca: Olátemplom-uca (u.). 112. Temető-uca ~ Ulitsa temefeuluḡ (u.). 113. Doborjány ~ Droborjen (u.). 114. Kerülőfar ~ Kapătu đaluluḡ (sz.). 115. Gregyiny ~ Grăđiñ (belsőség). 116. Kisrít hígyya ~ Podu Rítutsuluḡ (h.). 117. Gazsi hígyyk ~ Podu đela Gaži. Egy ittlakó emberről kapta a nevét, akit viszont megkülönböztetésül a hídról Hidi Gazsinak neveztek el. 118. Szécsi kútyyk ~ Fîntîna luḡ Seči. Egy emberről nevezték el, aki ennél a kútnál lakott. 119. Palkó kútyyk ~ Fîntîna luḡ Palko (kút). Egy ittélő ember nevét viseli. Régebbi neve Bod Gyuri kútyyk. 120. Ropóji csorgó: Ropócsorgó ~ Fîntîna Ropăuḡ (kút). 121. Tag dombja ~ Dîmbu Toguluḡ (sz.). 122. Sójomtelki uca ~ Ulitsa Șoñfeli (u.). 123. Majoroknál ~ La kîneptișť (sz.). 124. Betlenláb (sz.). 125. Uccavégi földek (sz.). 126. Álszeg: Hóstát ~ Žoseñ. Az utóbbi elnevezést ritkán használják. A Hóstát elnevezés itt alig néhány éves. Az alszegiek egy közteher viselésében egyszer zsigoriak voltak, ezért hóstátiaknak kezdték őket csúfolni, ez a név ma már mind inkább veszít csúfondáros jellegéből. 127. Felsőzeg ~ Suseñ (u.). 128. Natyhíd ~ Podu čel mare. A Pijacon lévő híd. 129. Csillakhegy: Libidári domb (sz.). Sokgyermekes családok lakták egy részét. A második nevet egy gyermekjáték-ról kapta. 130. Borostemplom ~ Biserika luḡ Boroš (sz.). A szájhagyomány szerint régen ez a szerelmeskedések helye volt. A vadházastársakra ma is azt mondják, hogy „megesküdtek a Boros templomában“.

¹ Feltűnő alak. Vö. a 122. helynév rumén alakjával.

131. Kápolna ~ Kăpîlna (sz.). Állítólag kápolna volt ezen a helyen.
 132. Temetőszil ~ La temeteu (sz.). 133. Temetőji árok ~ Gropa temeteului (sz., á.). 134. Keresztesódal ~ Fatsa Keresteşului (sz.).
 135. Csorgóárka ~ Părişu Ţoroşului (p.). 136. Telekiút ~ Drumu lui Teleki (út). 137. Árok köszt ~ Între pârâje (l.). 138. Ökörtilalmasi kút ~ Fîntîna d'îm Borişte (kút). 139. Bereki kút ~ Fîntîna la Berek (kút) [Gergely Béla hgy.]¹

Vataháza.

1341: Pred. *Vatahaza*. 1427, 1505: Poss. *Wathahaza*. 1502: Territorium *Watahaza*. 1522: Pred. *Wathahaza* [Csánki V, 424]. 1717: az magjar nadasi hatarral oszve folyo *Vata haza* nevű praedium határában (sz.) [MúzRh.]. 1756: *Vataháza* felől Zab hely uttyára megyen véggel (sz.). *Vataháza* praedium, melyet Köpe v. Kepe n. h.-nek is hinak (e) [MúzRh.]. 1808: Magyar-Nádas ~ Nedesd... cum Praedio *Vataháza* [Lipszky]. 1839: *Vataháza*, ein Prädium, zu dem Dorfe Magyar-Nádos der Koloscher Gespanschaft gehörig [Lenk.]²

Vista.

1304: Terra *Vysta*. 1332—37: Sacerdos de *Diusta, Vista, Vysta*. 1338: Poss. *Wysta*. 1391: Poss. *Vysta*. 1437: Poss. *Wystha*. 1444: Plebanus de *Vystha*. 1449: Plebanus de *Wystha*. 1450: *Wystha* [Csánki V, 425].³ 1808: *Vista* juxta alios *Viszta ~ Jisa* [Lipszky]. 1831: *Vista ~ Jistye* [ConsTrans.]. 1839: *Vista ~ Zsistye: Jistye* [Lenk.]. 1850: *Vista ~ Jista* [Mike, HelysNev.]. 1873: *Vista ~ Vistea* [Hnt.]. 1909: *Vista ~ Višta: Vista* [MoldTog.]. 1913: *Magyarvista* [Hnt.]. 1922: *Magyarvista ~ Višta* [MartIstr.]. 1941: *Vista: Magyarvista ~ Žišta* [Hgy.].

1645: az Agyagosban (k.) [EM. Törzsgy.]. — 1676: Hatarosok ezek Gyaluual, Gorboual, Magyar Nádassal, Mēraual, Szuczakkal, Gyalu felől hatara az Aruad teteven az bercz út. Gorbo felől az O mész (!) teteve Magyar nadas felől az Vistai malom, Mēra felől az Nadas pataka, Szuczak felől az hordos Kut pataka tartia [OL. Fisc. IV. szekr. Fsc. 259]. — 1731: Az oldal vagy hegy alatt (gyű.). — A

¹ Közlő: Szabó Ferenc Deritei magyar (48) és Bugnar János (65) rumén nemzetiségű.

² Eltűnt község. Kétségtelenül Magyaránadas határába olvadt bele. Csánki V, 424 Nádas, Szentpál és Sárd szomszédságában *Vád* nevű pusztánál keresi ez egykori település helyét.

³ Adataimból látom, hogy 1664-től kezdve csak *Vista* alakot említenek az oklevelek; a XVI. századból nincs adatom.

Gyalu felől való fordulóban, Az köz mezőben (sz.) mellynek vicinussi egy felől az Markul kutyta felol valo föld, mas felől az Szucsakra járo ut, Nap Nyugot felől az Gyaluban járo ut, Az Hordos kut oldalban (sz.). — Az Altal nevű fordulóban: az Magas Megy oldalon (sz.), A Szucsagi határ szélben az Szilvas Föben (sz.), Az Palota nevű helyben (sz.). — Az Nadas Elve nevű Fordulóban: A To mellett (sz.) vicinussa egy felől... a To hely felől az Falusiak kender földgye, A Nadas Elveben a Verő fenjen (sz.), Az Arvat higyanal (sz.). — *Limites.* Gyalu felől az Arvad teteje, a Bercz ut; Gorbo felől Ónutz teteje; Magyar Nadas felől a Szőlő oldala Barany felől, Mera felől a Nadas Vize, Szucsák felől, az Hordos kút patakja határa. — NB. Vagyon a Palota nevű rét megett egy darab rét, melljet de praesenti Bika Rétnek hivnak; ugy referalljak hogy Vistai rét volna, hanem quondam elveszett Bika araban foglalta volt e! az akkori Nadosi Poss(ess)or. Ez jobban meg tetzik az Metalisból Mert regi dolog humanam memoriam excedit. — Az Arvát alsó Ágában hosszan nyúllik le az Völgyön (k.), felső rét (k.) vicinussi... nyari nap kelet felől a Nadas patakja, Dél felől a Gorbora járo ut. — Egy darab tilalmas Erdő vagyon az Urak részére valo, melly Galamb udunak hivatik..., vicinussi Nap Nyugot felől az Arvat, Észak felől az Gorbora járo ország uttja, a Falun felől Varga ölés tető. — Malom is vagyon... az Gorbo felől le folyo patakon avagy vulgō Nadas Vizen az hatarnak Nadas felől valo Széliben az régi halas Tó Gátja alatt. — Kereszt arok, Temető oldal, az Falu patakja, a Szilaj patakja, Szőlő ally patakja [Bf. I. Vistai cs.]. — 1737: a Nadas patakan (ma.), a Szucsáki határ szélb(en) Szilvás-tő n. h.-ben (sz.), Vagyon egy... Kaszállóis, mely Barát Rétimek neveztetik, az Arvát alsó ágáb(an) (k.), gyéres, tilalmas Erdeje... az Galamb-udú n. h.-ben [I. h. Gyalui cs.]. — 1740: in Versura ad Köz Mező: A' Köz Mező n. h.-ben (sz.). — in versura ad Csúp Tető: A' Szilvás Tő n. h.-ben, a' Magos-megy n. h.-ben (sz.), a' Palota n. h.-ben (sz.). — versura ad Nádas-elve: az Árvát-hidja n. h.-ben (sz.), az Agyagos Rét n. h.-ben (sz.) Nádas pataka... szomszédja, a' Kő farnál a' Tó mellett (sz.)... mellynek edgj felöll a' Tó... szomszédja. — Kaszáló: A' Nagy alias Barát Rét n. h.-ben felső végét a Gorbai határ tartja, oldal féltt edgj felöll a' Nádas pataka..., az Árvát n. h.-nek alsó ágában. — a' Galamb udú n. h.-ben... Tölgjes Tilalmas Erdeje, Ölljves (tilalmas e.). — A' Kis úttzában (pu. telek), A' Csorgó úttzán (ua.), Az Alsó-Uttzán (ua.) [I. h.]. — 1754: a' Nádas elve fordulóbann: a Hoszszu Lábban (sz.). — A Kolosvár felől való fordulóban: a Szilvás Tőben... fellyül Meddö oldal szomszédásigib(an) (sz.), a' Palota n. h.-ben (sz.), a' Palota megett (k.), a' Nádas Pataka (p.).

— a' Felső Réten a' Pap füzibenn az ország uta mellet (k.), vagyon . .
a' Szár hegy oldalán maga nevét viselő Erdélye is ezenn Ref. Eclannk
mely t. i. eleitől fogva Ec(c)l(esi)a Erdélyének hivatik [KalConscr.].
— 1770 körül: A Kis Réth(en) (sz.), Kotyorb(an) (sz.), Dörgöb(en)
(sz.), a Tonal v. Tob(an) (sz.), a Lokb(an) (sz.), a Kenderb(en) (sz.),
a Pénzesb(en) (k.), a' Tsintsek (!) Verméb(en) (k.), a Tsikostob(an)
(k.), a Köz mezőn (sz.), a Gáspár Földib(en) (sz.), a Füzkutb(an)
(sz.), a Nádas elön (sz.), a Kis Kenderben (sz.), a Malomnál (sz.),
a Kotyron (sz.), a Sellymék tetőn (sz.), a Sugár földben (sz.), a Sza-
kadásban (sz.), a Padon (sz.), a Falu Végén (sz.), a Tővis Között
a Horgosb(an) (sz.), a Sugárb(an) (sz.), a Szil alatt (sz.), a Telek-
b(en) (sz.), a Magos hegyen (sz.), a Felső Geretsén (sz.), a Lok meget
(sz.), a Makai Földben (sz.), a Hágosb(an) (sz.), a Gödörb(en) (sz.),
a Tsorgónál (sz.), a Zugojb(an) (sz.), a Szilvástöb(en) (sz.), a Száraz-
kutb(an) (sz.), a Tserén (sz.), a Patak mellet (k.), az árvábban (!k.),
Kotyoron (sz.), a Sásnál (sz.), a Gárgyán (sz.), Kapulat (sz.), a Kor-
pás Kutnál (sz.), a Kis Rét odalán (sz.), a Tsup alatt (sz.), Dorgoszélen
(sz.), Kerek kötőben (sz.), a Dillő Dombnál (sz.), Kotyor meget (sz.),
Tsengöb(en) (sz.), a Szélesb(en) (sz.), a To mellett (sz.), Kis Pálb(an)
(sz.), agyagosréth(en) (sz.), Déllő domb Vermib(en) (sz.), a Gödőfün
(!sz.), Sugár Fő Földb(en) (sz.), Tsup odalán (sz.), a Getse tonál (sz.),
Gyűrüs alat (sz., k.), Kis László tsere alat (sz.), az Urak földib(en)
(sz.), Dil odal Vermiben (sz.), a Füzkut bertzin (sz.), Diosi Andrásnál
(sz.), a Gartz alatt (sz.), Pallonál (sz.), a Szőlőfön (sz.), az Urak láb-
jáb(an) (sz.), Sellmékb(en) (sz.), a Szőlő alatt (sz.), a Kökin szilvás-
nál (sz.), Sejmék tetőn (sz.), a Pásztoré vegiben (sz.), La Too (sz.),
Magos Megyen (! sz.), a Toközt (! sz.), a Gutya Továb(an) (sz.), a
Mihalyné koty(ra) (sz.), a Tonán (! Tónál?) (sz.), átölb(an) (sz.), a
Tökéb(en) (sz.), a Felső Geretsén v. Geretyén (sz.), a Hoszu labb(an)
(sz.), a Kapsott (! k.), also aga (k.), a Geretsén (sz.), a Kerék kötő-
b(en) (sz.), a Nádasélvén (sz.), a Füzkut Birtzin (sz.), a Kö Tsorgonál
(sz.), a Tsipeskutnál (sz.),¹ a Teroldalán (sz.), a Kender Földb(en)
(sz.), Golyobiskön (sz.), Tsengö Berekb(en) (sz.), a Kotyor odalán
(sz.), A Köves arokna (sz.), az Agyagosnál (sz.), Lok szélen (sz.), Uj
ásásnál (sz.), a Gát Közt (k.), a Magosb(an) (sz.), az Ur Föd vegi-
b(en) (sz.), a Palota mellett (sz.), a Makánnét (! sz.), az Ösvenb(en)
(sz.), Makánné (! sz.), a Bika rétnél (sz.), a Hágó Kutb(an) (k.), a
Hagos Földb(en) (sz.), a Gollyobiskün (sz.), a Borzásb(an) (k.), a Kis
erdőnél (sz.), a Hordoskutb(an) (sz.), a Magos hegyoldalán (sz.), a
Galagonya (sz.), a Kis tsere (sz.), a Tsupon (sz.), a Töke (sz.), a Ge-

¹ Alább: *Tsipes Kutjánál (sz.)*.

retse (sz.), Nádas elve (sz.), a Kosár hegyi (sz.), a Bika retyebeli (sz.), a Tserén (sz.), a Sáros földben (sz.), a Fűzkut odalán (sz.), a Zubogo (sz.), a Palota (sz.), a Szőlőb(en) (sz.), Arvákb(an) (k.), a Getse tova (sz.), a Makáváb(an)¹ (sz.), a Kosár helyb(en) (sz.), Korosb(an) (k.), a Kis Retb(en) (k.), also Geretsén (sz.), a határ szilb(en) (sz.), a Szilvas berekb(en) (sz.), a(z) atalb(an) (sz.), Nádas elvin (sz.), Tsereszélen (sz.), a Rét szélen (sz.), a Büdös Kuthnal (sz.) [EM. Kolozsmegyei anyag. Földm. tábl.]. — 1774: Szilvástő nevezetű sziget [Bf. I. Vistai cs.]. — 1813: A z e l s ő F o r d u l o b (a n), mely Palotai Fordulónak nevezetik: A' Szilvás Töbe (sz.), Palotán (sz.), A' Loch (!)² n. h.-(ben) (sz.), A' Tó n. h.-b(en) (ke.), A' Locch Hidjánál a' szegelet (ke.), A' Falu végén a' Kenderes Kertbe (ke.). — A' m á s o d i k F o r d u l ó b (a n), mely Kis-Réti Fordulónak nevezetik: A' Kis-Réti helyb(en) (sz.). — A' H a r m a d i k F o r d u l ó b (a n), mely Nádas-Elvi Fordulónak nevezetik: A' Hosszu Lábba (sz.). — A' Palota megett lévő Helyb(en) (k.), A' Dorgo n. h.-b(en)³ az Uraságéval egy Kerítésbe Vagyon az Ekkl(esi)ának egy darab Erdelye a' Pap Tserén n. h.-b(en), Eszak felől Határa az Hideg-Kut n. h., és Kék Kut verme. Nap-Nyugotra Bitzka Dombja, és a' szőlő Köz uttya. Délre a Szőlő uttya. Nap-Keletre Szár-Hegy n. hely [ProtVis.]. — 1851: A Kis réti fordulóban (sz.), a palotán (sz.), Nádaselvén (ku.), a palota alatt (kövecses k.), Lok (sz.), Gerecse (sz.), Csikós Tó (k.), Fűzkut (sz.), Urak rétje (sz.) [Püsp. lt.]. — 1855: Az első forduloban (bu.), A Loc (!) n. h.-ben (ke.), A falu végén a Kenderes kertbe (ke.), A második forduloba Kis rét n. h.-ben (sz.), 3 forduloba hoszu lábban (sz.), Palota megett (k.), Dorgoba (k., ku.) [I. h.] — 1864: Első dülő Lok és foglalja magában — *kenderes kert* — *To* — *Dorgo* fiok határrészeket; torol azt említik, hogy régentén halas, és nádás (!) to volt, moston sz. — *Geretse*, foglalja magába *Magos hegy* és *Palota* fiok részeket, az utolsó arrol nevezetik, hogy ottan valami Udvar házok voltak, melyeknek romjai ez előtt nem régen latzottak. *Csikosto* ez k., hajdanába böven szolgált csikkal. *Telek*, emellet van *csup*, ez egy magos hegy, valami kis várnak romjai látzanak, de hogy mikori nem tudatik. *Magosmegy*, ebbe van még *Atal* és *köcsörgő*, semmi más nevezés nem említettik rollok. *Fűzkut* — ez fő név itten vagyon egy fűszfa, és alatta egy gyönyörűséges forrás, innét kapta nevét, hozza tartoznak a következő fiok határ részek.

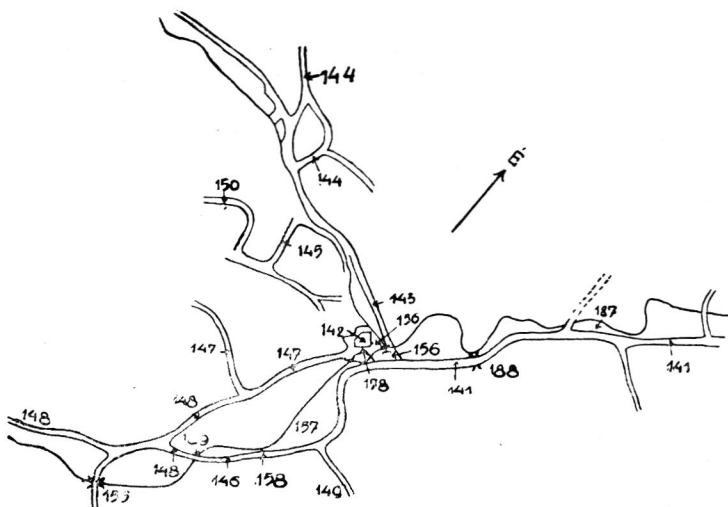
¹ Alább: a *Makávé* (sz.)

² Alább: *Locchban* (ke.).

³ Ugyanabban a forrásban alább ez áll: a' Rétek között... említett rét, mely a' felső réten iratik, el-tseréltetett, és annak helyb(en) adatott a' Dorgob(an) 4 szekérre való rét, mely ez előtt 3 Esztendővel az Uraság Rétyéhez sántzoltatott: de Kövekkel 's Fűszfákkal külön vagyon szakasztva az Uraság rétyétől, mely hogy ennek utánna is külön Barázda, és Határ Kövek között tartassék, meg-hagyatik.

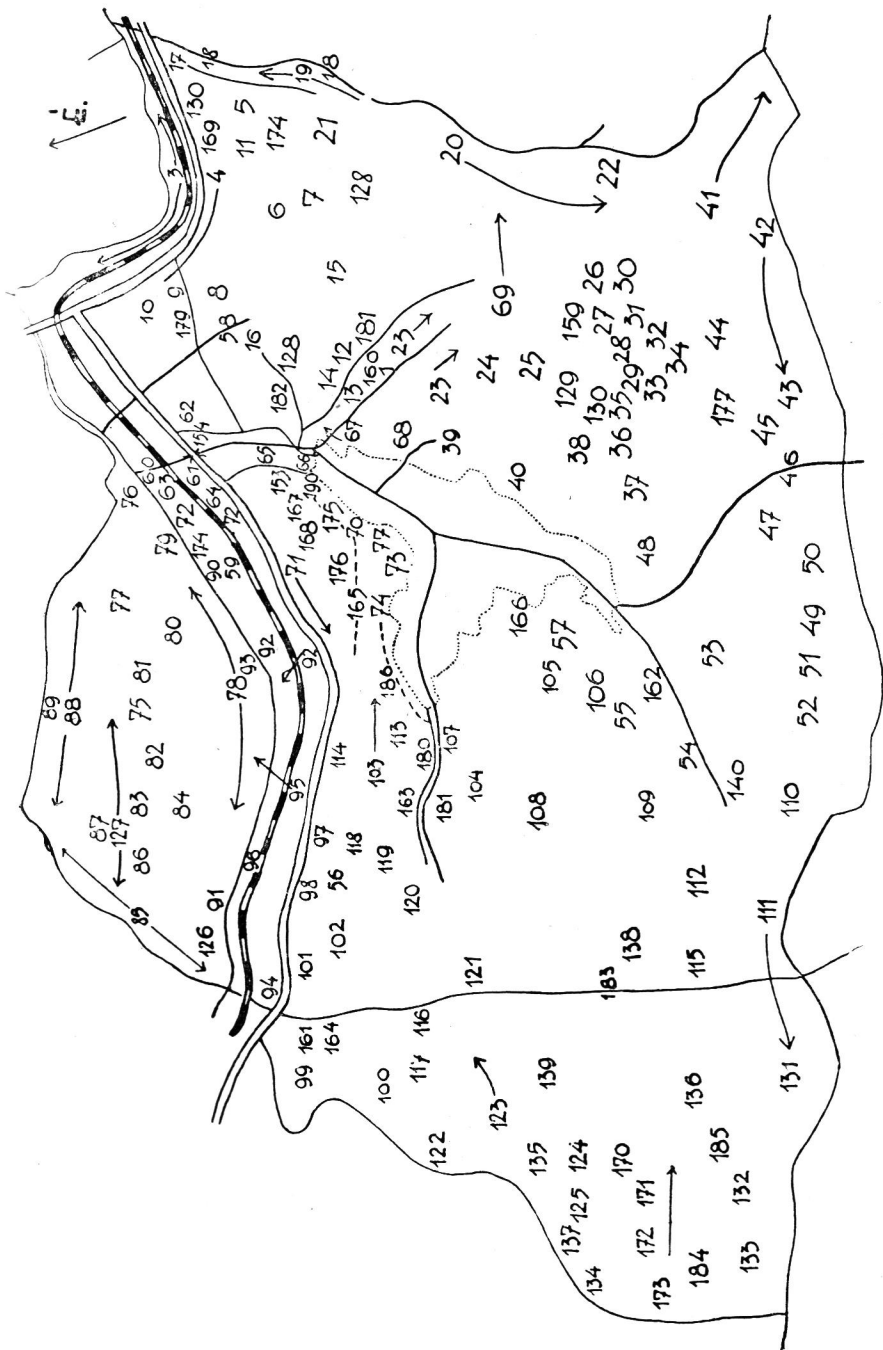
— *Pad*, — *Sejmik*, *Kotyor*, — *Kis rét*, — *Tövis-köze*, — *Közmező*, — *Kis lább*. *Hordóskút* — ez k. 's hajdanában az ottan lévő, mint beszél-
lik, feneketlen kutba el, bele sulyedt egy bivalos szekér hordóval együtt
meg lehet hogy rege. *Kapulat* fő rész és *Malomlót (!)*, *Nagy Erdő*,
Méhek, az előbbienekről semmi más említés nincsen, de az utolsó részbe
sok méheket kaptak a nagy fádba, s onnét neveztetett. *Sziláj* ezt a nevet
viselte mindég, 's kertek vannak benne. *Papp csere* e. ezt azért nevezik
így, hogy a Pappnak vittek belőlle tüzi fát. *Rakottya*, ez nevet kapta
a sok rakotya füzféért, melyet terem. *Medgyes*, itten sok meggyfa volt s
attól nevet kapta. *Tot-réttye*, ez most nyírfás erdő, régentén egy Tott
nevü embernek volt k.-ja s most az a hely Tott rétének neveztetik. *Urak*
rétje, ez is az uraké volt, és azért neveztetik. *Nádas alja*, ez nevezetét
vette a Nádas vizetől, mely mellette folyik. *Nagy rét* ez egy nagy kiter-
jedésű k. [Pesty XXII, 546]. — 1868: Lok (sz.), Gerecse (sz.), Csikos
tó v. Csikós tó (k.), Telek (k.), Füzkut (sz.), Urak rét (sz.) [Püsp.
lt.]. — 1941: 1. Fűszkúti patak (sz.). 2. Szilvástú (sz.). 3. Csikostó
belől a vasúton (k.). 4. Csikostó kül a vasúton (k.). 5. Gojóbicskú (sz.).
6. Álsótelek (sz.). 7. Felsőtelek (sz.). 8. Felsőgerecse: Felsőgerecse (sz.).
9. Ársógerecse: Álsógerecse (sz.). 10. Palota (sz.). Ásatásokat folytattak
ezen a helyen; a néphit szerint palota volt itt. 11. Csipeskúttya (sz.).
12. Magoshegy (sz.). 13. Kismatánné (sz.). 14. Átal (sz.). 15. Csúptető
(sz.). 16. Kúcsorgó (sz.). 17. Szilalatt (sz.). 18. Hordóskúti patak (p.).
19. Hordóskút (k.). 20. Kislabók (k.). 21. Gecsetova (k.). 22. Kapulat
kúttya (kút). 23. Fűszkútódal (k.). 24. Fűszkút (k.). 25. Kislászlócsere
(k.). 26. Közmező (k.). 27. Tüvisköz (k.). 28. Csengőberek (k.). 29.
Hágósfődek (k.). 30. Kisrít (k.). 31. Borostyámberek (k.). 32. Kotyor
mellett (k.). 33. Kotyor (k.). 34. Kotyoródal (k.). 35. Sejmik (k.).
36. Sejmiktető (k.). 37. Csigásódal (k., l.). 38. Kiserdő (k.). 39. Gödörfű
(k.). 40. Pad (k.). 41. Kapulat (e.). 42. Malomlót (e.). 43. Farqazs-
berek (e.). 44. Mészkemencék (e.). 45. Szénhej (e.). 46. Gyalaji ösvén
(út). 47. Szénheji kert: Vánkos kertyk (k.). 48. Vilájéknál (e.). 49.
Körtijjesek (e.). 50. Tóhejes (e.). 51. Mihek (e.). 52. Kiskút (e.). 53.
Széláji kertek (k.). 54. Szélájódal (sz.). 55. Szárhegy (sz.). 56. Bicka-
dombja (l.). 57. Keresztárok (l.). 58. Kúcsorgó árka (sz.). 59. Csincsek
verme (k., sz.). 60. Belső dorgó (sz., k.). 61. Külső dorgó (sz., k.).
62. Lok: Kenderföldök (ku.). 63. Tó belül a vasúton (sz.). 64. Tó kívül
a vasúton (sz.). 65. Tóji kenderes (sz.). 66. Kendereskert (sz.). 67.
Nagymatánné (sz.). 68. Magoshegyódal (k.). 69. Fűszkúdbírce (k.).
70. Natyhegy (l.). 71. Nagyrít (k., sz.). 72. Kórós (k., sz.). 73. Horgas-
kert (k.). 74. Köveshegy. Ezen a helyen követ bányásznak. 75. Nádos-
elve (sz.). A vistai határnak a Nádason túli része. 76. Szöllő (sz.).
77. Hatforintos fődek (sz.). 78. Patakszil (sz.). 79. Álsómalom (ma.).

80. Urak lábja (sz.). 81. Szilas (sz.). 82. Kosárhej (sz.). 83. Nádoselvi csorgó (kút). 84. Csorgó alatt (sz.). 85. Gorbóji határszél (sz.). 86. Száraszút (sz.). 87. Tér ódala (sz.). 88. Csereji fődek (sz.). 89. Csereerdő (e.). 90. Nádos (p.). 91. Felsőmalom (ma.). 92. Pízes (sz., k.). 93. Sánckösz (k.). 94. Bikarit (k.). A bika takarmányát adó kaszáló neve. 95. Urak rittyé (k.). 96. Urak rittyé a gátnál (k.). 97. Pittánkó-féle kert (k.). Volt tulajdonosának a nevét őrizte meg. 98. Míheskertek (belsőség). 99. Árváthídi láb (l.). 100. Árváthígyya (l.) 101. Akasztódomb (l.). 102. Akasztódombi kert (k.). 103. Birc (l.). 104. Hidekkúti kertek (sz.). 105. Szárhegyi kert (sz.). 106. Zsidókert (sz.). Zsidó volt a tulajdonosa. 107. Hidekkúti csorgó (kút). 108. Papsere (l.). 109. Átalberek (tn.). 110. Disznóösvénye (e.). 111. Rakottya (l., e.). 112 Kiskikútverme (l.). 113. Birci kert (sz.). 114.

Vista belsőségének helynévtérképe.

Árkok köszt (l.). 115. Kerékkötő (l.). 116. Natykikútverme (l.). 117. Kikúthegyesse (e.). 118. Bickadombi kertek (sz.). 119. Tókrittyé (l.). 120. Vargalistető (l.). 121. Meggyes (l.). 122. Ársága (k.). 123. Galambudu (l.). 124. Máténi (l.). 125. Jukszája (l.). 126. Agyagosrét (k.). 127. Hosszuláb (sz.). 128. Csúp alatt (sz.). 129. Sárosföd (sz.). 130. Zubogó (sz.). 131. Felsőölvés (e.). 132. Álsóölvés (e.). 133. Natytisztás (e.). 134. Szuguj (k.). 135. Szekkút (k.). 136. Csepegősárka (e.). 137. Árváti írtások (k.). 138. Borzás (k.). 139. Galambuduódal (l.). 140. Széláji csorgó (kút). 141. Álsó-ucca (u.). 142. Faluközép (belsőség). 143. Hidekkút-ucca (u.). 144. Köveshegy-ucca (u.). 145. Kis-ucca (u.). 146. Csorgó-ucca (u.). 147. Temetőszéli-ucca (u.). 148. Széláj-ucca (u.). 149. Sejmik-ucca (u.). 150. Kisrét-ucca (u.). 151. Gödörfőji út (u.).

Vista határának helynévtérképe.

152. Kaloda híggya (h.). Állítólag itt volt régen a kaloda. 153. Kizs Gazsi híggyik (h.). Az ottélő Kis Gazsíról nevezték el. 154. Lok híggya (h.). 155. Gábor híggyik (h.). Egy ottélő emberről nevezték el. 156. Kaloda kútya (kút). 157. Csorguccaji csorgó (kút). 158. Kikútvermi csorgó (kút). 159. Korpáskút (kút). 160. Máténéji kút (kút). 161. Árváthídi csorgó (kút). 162. Széláji mészigetőhej. 163. Hidekkúti mészigetőhej. 164. Árváthídi mészigetőhej. 165. Kőfali út (út). 166. Temetőszil (út). 167. Fogadókertyik (k.). 168. Hadáj (sz.). 169. Háromágú fődek (sz.). 170. Pásztorkert (k.). 171. Ársósátés (k.). 172. Hársfakút (k.). Egy hársfa alatt lévő kútról kapta a nevét. 173. Gyűrűs alatt (e.). 174. Tőjke (sz.). 175. Kishorgas (l.). 176. Natyhorgas (l.). 177. Büdöskút (kút). 178. Kiskút. Kút a piacon. 179. Gerecseji út (út). 180. Hidekkúti út (út). 181. Fűszkúti út (út). 182. Kűcsorgóji út (út). 183. Gorbaji út. Magyargorbóról a vistai határon át Gyaluba vezet. 184. Felső-sátés (e.). 185. Írtás (k.). 186. Köveshegyi út (út). 187. Pittánkóhid (h.). 188. Cíttahíd (h.). 189. Juliska Náni-híd (h.). Egy ittélő emberről kapta a nevét [Gergely Béla hgy.].¹

¹ Közlő: Id. Nagy Székely János (64) és Barta Márton (34); mindkettő magyar nemzetiségű.